

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องสภาพชีวิตของผู้เสพยาบ้าและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรม
การเสพยาบ้า แบ่งรายละเอียดของผลการศึกษาวิจัย โดยการนำเสนอเรียบเรียงตามขอบเขตของ
การวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาเรื่องสภาพชีวิตของผู้เสพยาบ้าโดยแบ่งเป็น

1.1 ลักษณะทางประชากร

- อายุ
- การศึกษา
- อาชีพ
- สถานภาพสมรส
- ภูมิลำเนา
- รายได้และพื้นฐานฐานะครอบครัว

1.2 สภาพพื้นฐานชีวิตครอบครัว

- สถานภาพของบิดามารดา
- การศึกษาของบิดามารดา
- อาชีพของบิดามารดา
- ลำดับการเกิดและจำนวนพี่น้อง
- บุคคลที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ร่วมด้วย
- ความสัมพันธ์ในครอบครัว
- การสื่อสารในครอบครัว

1.3 สภาพองค์ประกอบพื้นฐานของการดำรงชีพ

- สภาพที่อยู่อาศัย
- สภาพแบบแผนการรับประทานอาหาร
- สภาพการแต่งกาย
- สภาพอะสุมภาพร่างกาย

- สภาพความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1.4 สภาพแบบแผนกิจวัตรประจำวัน

1.5 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชน

1.6 ความพึงพอใจในสภาพชีวิตของตนเอง

1.7 เป้าหมายชีวิตและการพัฒนาตนเอง

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาเรื่องปัจจัยสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรม เสพยาบ้า

2.1 ผลการศึกษาปัจจัยนำ

- ความรู้สึกที่เกิดจากสภาพปัญหาครอบครัว
- ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาบ้า
- ความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวกับยาบ้า
 - ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับโอกาสเสี่ยงในการติดยาบ้า
 - ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับประโยชน์ของยาบ้า
 - ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับผลกระทบของยาบ้า
 - ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับอันตรายของยาบ้า

2.2 ผลการศึกษาปัจจัยเอื้ออำนวย

- สภาพการณ์ที่อยู่ใกล้แหล่งยาบ้า
- สภาพการณ์ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับ
 - ผู้เสพยาบ้า
 - การจำหน่ายยาบ้า
 - การผลิตยาบ้า
- ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับขบวนการปราบปรามยาบ้า

2.3 ผลการศึกษาปัจจัยเสริมแรง

- พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาบ้า
- ปัจจัยเสริมแรงจากสื่อบุคคล
- ปัจจัยเสริมแรงจากสื่อมวลชน
- ปัจจัยเสริมแรงจากสื่อเฉพาะกิจ

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเสพยาบ้า และสภาพชีวิตที่เปลี่ยนแปลงหลังเสพยาบ้า

- จุดเริ่มต้นและความเป็นมาของพฤติกรรม
- แหล่งที่มาและวิธีการได้ยาบ้า
- วิธีการและรูปแบบการเสพยาบ้า
- ปริมาณและความถี่ในการเสพยาบ้า
- สถานที่และเวลาในการเสพยาบ้า
- สภาพชีวิตที่เปลี่ยนแปลงหลังเสพยาบ้า

โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพชีวิตของผู้เสพยาบ้า

ลักษณะประชากร

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ผู้เสพยาบ้าจำนวน 30 ราย ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้เสพยาบ้าที่ต้องโทษจำคุก จำนวน 18 ราย แบ่งเป็น จากทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย จังหวัดปทุมธานี จำนวน 12 ราย และจากทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 6 ราย
2. กลุ่มผู้เสพยาบ้าที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 12 ราย แบ่งเป็นชาย 8 ราย หญิง 4 ราย

อายุ

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย มีอายุที่แตกต่างกันและกระจายกัน โดยมีอายุตั้งแต่น้อยที่สุด 14 ปี จนถึงมากที่สุด 38 ปี ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 19 - 26 ปี คิดเป็นอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคือ 23 ปี

การศึกษา

กลุ่มตัวอย่างสำเร็จการศึกษาในระดับสูงสุดหลายระดับเริ่มตั้งแต่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จนถึงกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ราย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 ราย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11 ราย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 ราย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) จำนวน 3 ราย ระดับอนุปริญญา จำนวน 1 ราย และกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 1 ราย

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้เสพยาบ้าที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งส่วนใหญ่ถือว่าผ่านการศึกษาภาคบังคับ และนอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้พยายามศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น แต่สามารถเข้าเรียนได้แค่ 1-2 ปี ก็ต้องออกจากการศึกษา โดยมีทั้งที่ลาออกเองและถูกไล่ออก เนื่องจากติดยาบ้า ทำให้เกิดปัญหาการเรียนตกต่ำเพราะขาดเรียน และมีความประพฤติไม่เหมาะสมในโรงเรียน เช่น

ปลา ต้องโทษคดีลักทรัพย์และเสพยาบ้า เล่าว่า " หลังจากจบ ป.6 ก็เข้าเรียน ม.1 ต่อ แต่พอขึ้น ม.2 ก็เริ่มมั่วจกยาบ้า ติดเพื่อน พวกหนีเรียน พอนานๆเข้าก็เริ่มเบื่อการเรียน ไม่ไปเรียน อาจารย์ก็เขียนจดหมายมาตามที่บ้าน แม่ก็ถาม ทำไมไม่ไปเรียน ก็บอกแม่ว่า ถ้ามากเรื่องก็ไม่เรียน เบื่อแล้ว แม่ก็ไปลาออกให้"

จี๊อบ เข้ารับการบำบัดที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ เรียนจบ ม.3 แล้วเรียนต่อ ปวช. แผนก ช่างยนต์ที่โรงเรียนอาชีวะแห่งหนึ่งแถวบางนา จีบเล้าถึงการออกจากโรงเรียนให้ฟังว่า " ผมเริ่มเสพยาตั้งแต่ ม.2 แล้วเรียนก็ถูกลงจบ ม.3 แล้วก็ต่อ ปวช. เพื่อแม่ แต่ก็เรียนได้แค่เทอมเดียว เทอม 2 ก็เลยลาออกมา เพราะตอนนั้นเริ่มเกเรมีเรื่องที่โรงเรียนยกพวกตีกัน เสพยามากขึ้น ด้วยบอกแม่ว่าไม่เรียนก็ลาออกมาพักอยู่บ้าน 2 - 3 เดือน ก็มาบำบัดที่นี่"

ซึ่ง เข้ารับการบำบัดเช่นเดียวกับจิอบ ซึ่งเล่าถึงการถูกไล่ออกจากโรงเรียน ว่า "ตอนนั้น ผมเรียนอยู่ชั้น ปวช. ปี 2 เทอม 2 ช่วงนั้นเข้าโต๊ะสนุ๊กบ่อยมาก แล่งมันเลย ทั้งแพทย์ทั้งชายไม่สนใจเรียน อาจารย์ที่โรงเรียนก็ติดต่อไปทางบ้านบอกว่า ถ้าไม่มาอีกก็คงจะต้องไล่ออก ผมก็ไม่สนใจ"

หนึ่ง เป็นอีกคนที่ถูกไล่ออก เล่าให้ฟังว่า "อยู่ ปวช. ปี 3 แล้ว แต่ก็ถูกไล่ออกก่อน เพราะ ขายยาที่โรงเรียน อาจารย์จับได้ พ่อก็จับผมย้ายไปเรียนอีกโรงเรียน แคว้นแรกที่เข้าไปเขาก็สงสัยว่าผมจะขายอีก เรียกมาพบ ผมไม่พูดอะไร เดินออกมาเฉยๆ กลับบ้าน บอกพ่อว่าไม่เรียนแล้วนะ"

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า มีกลุ่มตัวอย่างบางรายใช้เวลาในการเรียน จำนวนมากกว่าเวลาปกติของหลักสูตรและหลายคนต้องย้ายโรงเรียนหลายโรงเรียนกว่าจะจบการศึกษา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ใหญ่ อดีตพนักงานรัฐวิสาหกิจด้านการสื่อสาร ผู้ต้องโทษคดีครอบครองยาบ้า ถูกจับครั้งที่ 2 เล่าว่า "ผมเรียน ปวช. ช่างเชื่อม ตามหลักสูตรต้องเรียน 3 ปี แต่ผมเล่นเพลนิกก็เลยไป 5 ปีกว่าถึงจบ จำได้ว่าตอนนั้นครอบครัวเรียนไว้ด้วย และไม่มีสิทธิ์สอบหลายวิชา แถมมาโดนจับครั้งแรกช่วงตัดสินคดีผมก็ล้มเรียนไปเลยจนต้องไปลงเรียนต่อจนจบก็รวมเกือบ 6 ปี"

เซ เล่าถึงการจบ ม.3 ให้ฟังว่า "ไม่รู้จบมาได้ไง จำได้ว่าไม่เคยส่งงานอาจารย์เลย และไม่ไปสอบก็หลายวิชา อาศัยพ่อเป็นผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียน ก็ถูกจับย้ายไปย้ายมาตั้ง 3 - 4 โรงเรียน จนมาจบที่โรงเรียนพ่อ แบบไม่รู้เรื่อง สงสัยอาจารย์คงเบื่อ และก็เห็นว่าเป็นลูกสาว ผู้อำนวยการ "

อาชีวะ

ในการศึกษาเรื่องอาชีวะ ถือเอาอาชีวะที่ทำอยู่ขณะที่เริ่มมีพฤติกรรมกระเสพย์ยาบ้า ซึ่งพบว่า แบ่งออกได้หลายกลุ่มอาชีวะดังนี้

1. กลุ่มที่เป็นนักเรียน จำนวน 12 ราย

2. กลุ่มที่มีอาชีพที่ต้องทำงานกลางคืน จำนวน 4 ราย แบ่งเป็น
 - นักร้องคาเฟ่ 1 ราย
 - โสเภณี 1 ราย
 - พนักงานบริการตามสถานบันเทิง
 - คาราโอเกะ 1 ราย
 - พนักงานเสิร์ฟห้องอาหาร 1 ราย
3. กลุ่มที่มีอาชีพขับรถบรรทุก จำนวน 3 ราย
4. กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างและใช้แรงงาน จำนวน 3 ราย แบ่งเป็น
 - รับจ้างทำนา จำนวน 1 ราย
 - รับจ้างแบกหินอ่อน จำนวน 1 ราย
 - รับจ้างขับมอเตอร์ไซค์ จำนวน 1 ราย
5. กลุ่มที่มีอาชีพเป็นพนักงาน-ลูกจ้างบริษัทและโรงงาน จำนวน 3 ราย
6. พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 ราย
7. ช่วยกิจการของครอบครัวจำนวน 2 ราย แบ่งเป็น
 - ช่างซ่อมรถ 1 ราย
 - ช่างเหล็ก 1 ราย
8. กลุ่มว่างงาน 2 ราย

จะเห็นว่า จากการศึกษาเรื่องอาชีพ กลุ่มผู้เสพยาบ้าเป็นนักเรียนโดยส่วนใหญ่ ซึ่งได้แก่ กลุ่มที่เข้ามาบำบัดรักษาที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ รองลงมาคือกลุ่มที่ทำงานกลางคืน ขับรถบรรทุกและรับจ้างใช้แรงงานตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้เสพยาบ้าที่เป็นนักเรียนนั้น เมื่อเริ่มพฤติกรรมการเสพยาบ้า ต่อมา มีบางส่วนที่หมดสภาพการเป็นนักเรียน เช่น จะหันไปประกอบอาชีพรับจ้างอิสระ เช่น รับจ้างขายเสื้อผ้า เป็นพนักงานขายสินค้า และบางส่วนเปลี่ยนมาเป็นผู้ว่างงาน และเป็นผู้จำหน่ายยาบ้าอย่างจริงจัง

ภูมิลำเนา

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 30 ราย พบว่าเป็นผู้เสพยาบ้าที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 14 ราย โดยกระจายไปตามท้องที่ต่างๆ ดังนี้ ลาดพร้าว ดอนเมือง สาทร ลาดกระบัง บางขุนเทียน ห้วยขวาง บางกะปิ ดินแดง บางนา บางแค สุขุมวิท ปิ่นเกล้า และท่าพระ

ที่เหลืออีก 16 ราย มีภูมิลำเนากระจายไปตามจังหวัดต่างๆ ดังนี้

- นนทบุรี 3 ราย
- ปทุมธานี 3 ราย
- กำแพงเพชร 2 ราย
- เพชรบุรี 2 ราย
- นครปฐม สุพรรณบุรี สระแก้ว ระยอง หนองคาย ร้อยเอ็ด จังหวัดละ 1 ราย

สถานภาพสมรส

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 30 ราย พบว่า ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างคือ 21 ราย มีสถานภาพเป็นโสด โดยในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มของนักเรียนที่เข้ามารับการบำบัดรักษาที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ นอกจากนี้ยังพบว่ามียุวกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 ราย ใน 21 รายที่เคยผ่านการใช้ชีวิตคู่อยู่กับแบบสามีภรรยาเป็นเวลานานเกิน 1 ปีขึ้นไป ซึ่งไม่ได้มีการจดทะเบียนหรือพิธีการแต่งงาน และต่อมาได้มีการเลิกราแยกกันไป กลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงรายละเอียดในเรื่องนี้ ดังนี้

ปลา “เราอยู่กับกันประมาณปีกว่าก่อนที่หนูจะติดคุกครั้งแรก คิดไว้อยู่แล้วว่าสักวันคงต้องเลิกแน่ เพราะเราก็ก่อนเขาก็เล่น อีกอย่างบ้านเขาฐานะดี พ่อแม่เขาคงยอมรับปลาไม่ได้ เขามีคนชอบเยอะด้วย ก็อยู่กับกันแบบจริงจังได้สัก 7 - 8 เดือน ปลา ก็โดนจับก็เลิกกันไปเลย”

ใหญ่ “เป็นความรักครั้งแรกของผม เขาย้ายมาจากปักกิ่งได้ มาเช่าบ้านตรงข้ามบ้านผม เจอกันทุกวัน เขาก็ชอบผมด้วย ตอนนั้นผมก็เสพยาแล้วแต่เขาไม่รู้ จนมีอะไรกัน ผู้ใหญ่รู้เรื่องก็เลยบอกให้เขามาอยู่บ้านผม ที่นี้จึงรู้ว่าผมเสพยา เขาบอกให้เลิก ถ้าไม่เลิกจะไม่แต่งงานด้วย ผมก็เลิกไม่ได้จนนานเป็นปี แฟนเก่าเขามาจากใต้ เขาก็เริ่มเปลี่ยนไป ตอนนั้นผมไม่เคยรู้เลยว่าเขามีแฟนมาก่อน ผมเสียใจมากเสพยามากขึ้น งานก็เสียจนในที่สุดผมต้องปล่อยเธอไป”

วัน อายุ 26 ปี ต้องโทษครั้งที่ 2 วันอาศัยอยู่กับปู่และย่าตั้งแต่อายุ 4 ขวบ ที่แฟลตการเคหะแห่งหนึ่งและเป็นที่ทำให้วันพบกับแฟนสาวลูกครึ่งไทยฝรั่งเศส วันคบกับผู้หญิงคนนี้ตั้งแต่เรียน ปวช. และเธอยังเรียนอยู่มัธยมปลาย วันเล่าว่าผู้หญิง

คนนี้สวยมาก ถึงขนาดมีคนมาติดต่อเป็นพรีเซนเตอร์โฆษณา ด้วยเหตุนี้วันจึงทิ้งรักทั้งหวง และกลัวว่าใครจะมาแย่งเธอไป จึงทำทุกอย่างเพื่อให้เธอเป็นของวันแต่เพียงผู้เดียว วันเล่าว่า "ผมเอายานอนหลับใส่ได้กตอนไปเธอก็พาเข้าโรงแรม"จากนั้นฝ่ายหญิงย้ายมาอยู่รวมกับวัน แต่ทั้งคู่ยังเรียนหนังสือ จนวันโดนจับครั้งแรกก็เลิกรักกันไป

เปี้ยก หลังจากจบ ม.3 เปี้ยกก็ออกจากโรงเรียน ด้วยที่บ้านค่อนข้างฐานะดี มีกิจการขนมปังและไข่เค็มแบบขายส่ง เปี้ยกเที่ยวเล่นไปวันๆ ขณะนั้นติดเฮโรอีนไม่สนใจการทำงานจนมีแฟน ซึ่งเป็นคนแถวบ้าน ซึ่งแอบชอบพอกันมานาน ทั้งคู่ได้เสียกัน ฝ่ายหญิงมาช่วยกิจการครอบครัวของเปี้ยก จนเปี้ยกติดยาบ้า เริ่มขายด้วย แฟนพยายามให้เลิกแต่เปี้ยกเลิกไม่ได้ จึงโดนจับครั้งแรก ติดคุก 6 เดือน แฟนก็กลับไปอยู่กับบ้านพ่อแม่

จะเห็นได้ว่า ยาบ้าเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตคู่ของกลุ่มตัวอย่าง อย่างชัดเจน จากตัวอย่างทั้ง 4 รายข้างต้น

นอกจากนี้ยังพบว่ามียากลุ่มตัวอย่างที่แต่งงานแล้วจำนวน 9 ราย ในจำนวนนี้มี 7 รายที่ยังคงใช้ชีวิตร่วมกัน และ 2 ราย ที่ได้มีการหย่าร้างกัน ด้วยเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดดังนี้

อู๊ด อยู่กินกับภรรยามานาน 3 - 4 ปี โดยไม่คิดจริงจั่งอะไรกับผู้หญิงคนนี้ จนเธอต้องลูกคนแรก ทั้งคู่จึงตัดสินใจจดทะเบียนกัน อู๊ดเป็นคนหนึ่งที่อยู่ในวงการยาเสพติดที่ทั้งเสพย์ทั้งขายเกือบทุกอย่าง และยาเสพติดก็ทำลายชีวิตครอบครัวของอู๊ดด้วยความขัดแย้งที่ภรรยาพยายามให้อู๊ดเลิกเสพย์ เลิกขาย แต่อู๊ดก็เลิกไม่ได้ ยาเสพติดรวมทั้งยาบ้าเข้ามาเป็นประเด็นของการทะเลาะวิวาทเรื่อยมาจนกระทั่งอู๊ดโดนจับครั้งแรก และบอกกับภรรยาว่าจะไม่มีครั้งที่ 2 แน่ โทษที่ได้รับคือรอลงอาญา 2 ปี แต่เวลาผ่านไปยังไม่ทันถึง 2 เดือน อู๊ดกลับโดนจับเป็นครั้งที่ 2 อีก ภรรยาจึงขอถอนทะเบียนหย่า อู๊ดเห็นแก่อนาคตลูกจึงยินยอมอย่างเต็มใจ

ตีว โสภณีย์วัย 38 ปี ผ่านชีวิตสมรสกับการหย่ามาแล้ว 1 ครั้งตีวมีลูกสาว 2 คน กับสามีรับราชการสังกัดกรมชลประทาน ความรักที่เธอมีให้สามีและลูกดูเหมือนจะน้อยกว่าความรักที่มีให้กับยาเสพติด "สามีมารู้ทีหลังแต่งงานว่าพี่ติดฝง ตอนนั้นยังไม่ติดม้่า มีลูกคนแรก พี่ยังเล่นมันอยู่เลย พยายามเลิกแต่ก็เลิกไม่สำเร็จ ทะเลาะกันทุกวันเรื่องยา เขาไม่ยอมให้ลูกรู้ จะหย่ากันหลายทีแล้ว" ชีวิตสมรสของตีวจบลงหลังจากที่ตีวคลอดลูกคนที่ 2 ได้ 6 เดือน ด้วยเหตุผลจากคำพูดของเธอว่า "เมื่อที่ต้องอยู่บ้านไม่สนุกเลย ทะเลาะกันทุกวัน เลยตัดสินใจหย่า ให้ลูกอยู่กับเขาทั้งสองคน"

รายได้และพื้นฐานฐานะครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า ผู้เสพยาบ้าที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย มีรายได้และพื้นฐานฐานะครอบครัวที่แตกต่างกันไป มีทั้งที่อยู่ในระดับดี ระดับปานกลาง และยากจน ทั้งนี้สามารถแบ่งกลุ่มตัวอย่างได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

1. กลุ่มที่อาศัยรายได้จากบุคคลในครอบครัว โดยไม่ได้ประกอบอาชีพเอง

ในกลุ่มนี้ประกอบด้วยกลุ่มที่ว่างงานและกลุ่มนักเรียน ซึ่งกลุ่มนี้สามารถแบ่งออกได้อีกตามรายได้และฐานะครอบครัวได้แก่

1.1 กลุ่มที่มีพื้นฐานฐานะครอบครัวอยู่ในระดับดี ตัวอย่าง เช่น

เช ผู้มารับการบำบัดคนหนึ่ง เธอเป็นลูกสาวข้าราชการระดับ 8 ที่มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคายมีแม่เป็นเจ้าของร้านขายทอง เชจึงเป็นคนที่จัดได้ว่า เธอมีพื้นฐานฐานะครอบครัวดี เธอเล่าให้ฟังว่า "ทุกคนค่อนข้างตามใจเช ขอเท่าไรก็ได้ ยิ่งตอนมาอยู่หอพักที่ขอนแก่น ยิ่งขอมากขึ้น เขาก็ให้ บางทีใช้ 4-5 พัน ไม่ถึงอาทิตย์ก็มี"

วัน ผู้ซึ่งพ่อแม่แยกทางกัน จึงต้องอยู่กับปู่ย่าตั้งแต่เล็ก แต่วันมีพ่อที่เป็นสถาปนิก ทั้งรับราชการและรับงานอิสระ จึงแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งส่งให้วันและปู่ย่าทุกเดือน อีกทั้งแม่ของวันซึ่งมีกิจการบริษัททัวร์ที่ประเทศอังกฤษก็ส่งเงินมาให้ใช้จ่ายอย่างสม่ำเสมอวันพูดถึงการใช้จ่ายเงินให้ฟังว่า "ขอปู่ย่าใช้วันละ 2 - 3 ร้อย รวมค่ารถค่ากิน ช่วงก่อนติดยาก็เหลือใช้ แต่พอเริ่มติดยาก็ไม่พอใช้ ก็ขอเขามากขึ้น แรกๆ เขาก็ให้หลังๆ เขาถามเอาไปทำอะไรวันละ 4 - 5 ร้อยแต่ก็ให้"

หวาน มีพ่อแม่เป็นข้าราชการระดับผู้บริหารที่จังหวัดสระแก้ว หวานเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ โดยอยู่กับยายซึ่งปล่อยเงินกู้ หวานจึงเป็นอีกคนหนึ่งที่ไม่มีปัญหาเรื่องเงินในการใช้จ่าย เพราะถ้าเงินหมดหวานก็จะขอยายซึ่งจะตามใจ โดยเฉพาะการที่หวานเป็นสาววัยรุ่น เรียนโรงเรียนอาชีวะเอกชนชื่อดังแห่งหนึ่งของกรุงเทพฯ เธอเองก็คิดว่าตนเองเป็นคนหนึ่งที่ฟุ่มเฟือยมาก "ใช้เยอะมากเดือนหนึ่งไม่ต่ำกว่าหมื่นสองหมื่นเฉพาะหวานคนเดียว ขอทีก็พันสองพัน สามสี่วันก็หมด ยายก็ไม่ว่า เขาไม่ค่อยสนใจอะไร เราก็บอกต้องเสียค่าโน่นค่านี้ เขาก็เชื่อ มีพักหลังที่หนักหน่อยเที่ยวทุกวัน จนเขาว่าใช้เงินเปลืองเขาก็บอกพ่อ"

1.2 กลุ่มที่มีพื้นฐานฐานะครอบครัวยากจน ตัวอย่างเช่น

นก ใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนแออัดแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ร่วมกับน้องๆ อีก 3 คน พ่อแม่ของนกทำงานเป็นลูกจ้างในโรงงานรายได้ค่อนข้างน้อย แต่ในความคิดของนกแล้วนั้น นกคิดว่าถ้าพ่อลดการดื่มเหล้า และแม่เลิกเล่นไพ่ รายได้ก็คงพอใช้จ่ายภายในบ้าน เพราะนกเองก็ไม่ได้ใช้จ่ายอะไรมากมาย ความจนของครอบครัวนกทำให้ในที่สุดพ่อต้องลงมือปล้นเงินโรงงานที่ทำงานอยู่ได้เงิน 8 ล้านบาท แต่ 2 ปีต่อมาก็โดนจับได้

เรียบ เด็กหนุ่มวัย 14 ปี พ่อแม่ของเรียบเป็นช่างทาสีรับจ้าง เรียบเรียนชั้น ม.2 ทุกปี เรียบจะได้ทุนการศึกษาในฐานะเด็กยากจน แต่เรียบก็ทำหน้าที่สารถีรถนักเรียนเป็นการตอบแทนโรงเรียน และยังเป็นนักกรีฑาเหรียญทองของโรงเรียนประเภทวิ่งอีกด้วย เรียบได้เงินไปโรงเรียนวันละไม่เคยเกิน 20 บาททั้งค่ารถค่ากินเรียบเล่า

ว่า “ผมไม่เคยไปเที่ยวแบบเพื่อนๆ เลย เลิกเรียนก็กลับบ้านหรือไม่กี่ชั่อกก็ฟ้า ไม่มีหรือจะไปเดินห้างหรือเล่นตู้เกมส์”

นอกจากนี้ในกลุ่มของคนที่ย่างงานยังพบว่า นอกจากจะมีรายได้จากครอบครัวแล้ว ยังมีบางคนที่มีรายได้จากการเล่นการพนันและการจำหน่ายยาบ้า ซึ่งทำให้มีรายได้มากขึ้น

เป็ยก ถึงแม้ครอบครัวจะมีกิจการค้าที่ทำรายได้ดี แต่เป็ยกก็ไม่ค่อยสนใจช่วยกิจการทางบ้าน แต่กลับเข้าโต๊ะสนุกเกอร์เสียมากกว่า ฝีมือนอกของเป็ยกในการเล่นสนุกเกอร์อยู่ในขั้นที่สามารถทำรายได้ได้อย่างดี เป็ยกเล่าว่า “ผมกับเพื่อนจะไปแข่งตามที่ต่างๆ ได้เงินก็แบ่งกัน ช่วงนั้นไม่ค่อยได้ใช้เงินทางบ้านเลย”

ตูป ฐานะยากจน อยู่กับยายแก่แล้ว แม่แต่งงานใหม่มีอาชีพรับจ้าง ตูปเป็นคนหนึ่งที่ว่างงานโดยยึดการขายยาบ้าเป็นหลัก จากเมื่อก่อนเคยขอเงินแม่และยาย “ขอยากมากรำคาญ บางทีตามเอาไปทำอะไรเยอะเยาะ แม่ขอยากกว่ายายที่แฟนใหม่อยากได้อะไรก็ให้ “ นี่คืคำพูดเชิงประชดของตูปที่ดูเหมือนว่าตูปจะใช้เป็นเหตุผลในการกลายมาเป็นคนขายยาบ้าอย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อให้ได้เงินเพียงพอกับการใช้จ่ายสำหรับสาววัยรุ่นที่มีทั้งเรื่องเที่ยว กิน และการแต่งกาย

2.กลุ่มที่มีรายได้โดยการประกอบอาชีพด้วยตนเอง

สามารถแบ่งออกได้ตามกลุ่มรายได้และฐานะครอบครัวดังนี้

2.1 กลุ่มที่มีรายได้ดีและมีพื้นฐานฐานะครอบครัวอยู่ในระดับปานกลางจนถึงระดับดี ตัวอย่างเช่น

ไม้ ต้องโทษข้อหาครอบครองยาบ้าติดคุกเป็นครั้งที่ 3 ไม่เกิดในครอบครัวคนจีนมีพี่ชายทำกิจการเกี่ยวกับไดนาโม ทั้งซ่อมทั้งผลิต ซึ่งมีหลายสาขาในกรุงเทพฯ เป็นธุรกิจของพี่ชายที่สืบทอดมาจากพ่อที่ทิ้งไว้ให้กับครอบครัวก่อนเสียชีวิต “ผมเป็นลูกคนสุดท้าย ค่อนข้างสบาย ไม่ต้องทำอะไรมาก ดูคุณคนงานให้ทำงาน รับ

ออเดอร์จากลูกค้า พี่ชายให้ใช้เดือนละประมาณ 7000 บาท แต่ผมก็ไม่พอขอแม่เพิ่มอีก"

ใหญ่ เป็นลูกชายคนโตของบ้านมีน้องสาว 1 คน พ่อเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง ใหญ่เล่าเรื่องราวได้ของพ่อว่า "ผมเคยได้ยินพ่อคุยกับแม่ว่า งานนี้ 7 ล้าน งานนี้ 10 ล้าน ไม่รู้ว่าพ่อได้จริงๆเท่าไร แต่ผมก็มีเงินใช้ไม่เคยขาดมือ ถึงจะมีเงินเดือนของตัวเองก็แค่ 8000 พอหมดก็ขอ เขาก็ให้ตลอด"

จ๊อกกี้ เธอผู้ถือได้ว่ามีฐานะระดับปานกลาง โดยพื้นฐานครอบครัวที่มีพ่อรับราชการทหาร แม่รับราชการครู ทำให้จ๊อกกี้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่พอมือพอกิน แต่ไม่ถึงกับเหลือกินเหลือใช้ "แต่ไม่ถึงกับลำบาก" คือคำพูดของจ๊อกกี้ เมื่อเอ่ยถึงฐานะของครอบครัว เมื่อจ๊อกกี้แต่งงานใช้ชีวิตครอบครัวของตนเอง สามมีจ๊อกกี้เปิดร้านซ่อมรถมอเตอร์ไซด์ ตอนเย็นก็ไปเล่นดนตรีตามห้องอาหาร นี่เป็นส่วนหนึ่งของการมีรายได้จุนเจือครอบครัว ส่วนตัวจ๊อกกี้เองเริ่มต้นจากการทำงานโรงแรม ตามวิชาที่เรียนมาคือการจัดการ จากนั้นก็เปลี่ยนมาเป็นนักร้องเพราะเงินดี "ตอนนั้นเฉลี่ยแล้ววันหนึ่งเกือบพันได้ ก็พอมือเก็บบ้าง" จ๊อกกี้พูดถึงรายได้อย่างภูมิใจ แต่จ๊อกกี้ร้องเพลงได้ไม่นานก็ห้องลูกคนแรกจึงพักและมาเริ่มงานใหม่เป็นนักปั้น ที่คาราโอเกะถึงแม้จะมีรายได้ดีแต่มันเป็นสถานที่ที่จ๊อกกี้รู้จักกับยาบ้าในที่สุด

2.2 กลุ่มที่มีรายได้ดี แต่มีพื้นฐานครอบครัวที่ยากจน กลุ่มนี้จะประกอบอาชีพ กลางคืน ตัวอย่างเช่น

น้อย สาวร้อยเอ็ดเข้ามาหางานทำที่กรุงเทพฯ เพราะหนีความจน น้อยเริ่มต้นจากเป็นคนรับใช้แต่รายได้ก็น้อย พอมือคนชวนไปทำงานที่มีรายได้ดีกว่าน้อยก็รับทันที แต่นั่นคืออาชีพนักร้อง "เป็นนักร้องคาเฟ่ คืนหนึ่งก็ได้หลายพัน ทั้งค่าพวงมาลัย ค่าทิพ ก็โอ.เค." คือคำพูดที่น้อยพูดถึงรายได้ของตนเอง

ตัว สาวใหญ่วัย 38 ยึดอาชีพขายบริการแถวสุขุมวิท เธอพอใจกับรายได้ของเธอมาก ถึงขนาดเดือนหนึ่งแค่ทำงานไม่ถึง 15 วัน เธอก็สามารถอยู่ได้อย่างสบาย" เลือ

ไม่ได้ทำงานแบบนี้ดีแล้วสำหรับพี่ เคยขายของ รับจ้าง เงินมันไม่ดีเท่านี้ พี่ใช้เงินเก่ง ก็ต้องหาเก่ง อยู่ที่ตัวเรา" ดิวยึดอาชีพนี้มานาน ถึงแม้จะเคยมีสามีรับราชการ มีลูกด้วยกัน 2 คน เธอตัดสินใจเลือกเส้นทางของเธอเอง เพราะความรักสนุก ชอบเที่ยว และที่สำคัญเธอติดยาเสพติดมานาน

2.3 กลุ่มที่มีรายได้น้อย และพื้นฐานฐานะครอบครัวยากจน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างและใช้แรงงาน ตัวอย่างเช่น

- วีระ** ใช้ชีวิตตลอด 21 ปี ในสลัมแห่งหนึ่งในกรุงเทพ หลังจบ ป.6 วีระก็ไม่ได้เรียนต่อ เพราะพ่อแม่ไม่มีเงินส่งเรียน จึงเริ่มหางานทำโดยเริ่มจากเก็บลูกเทนนิส เป็นเด็กผสมเหล้าและเป็นพนักงานเสิร์ฟในห้องอาหารแห่งหนึ่งซึ่งเป็นอาชีพที่ทำให้วีระรู้จักกับยาบ้า รายได้ค่อนข้างน้อยกับการเป็นพนักงานเสิร์ฟ วีระต้องขับมอเตอร์ไซค์รับจ้างควบคู่ไปด้วย "ก็ช่วยกันทั้งบ้าน พ่อขับสองแถว น้องสาวก็เสิร์ฟอาหาร พี่ชายขับมอเตอร์ไซค์ ต่างคนต่างหา ต่างคนต่างใช้"
- บอย** เด็กหนุ่มวัย 19 อยู่กับพ่อแม่และพี่น้องอีก 3 คน ก่อนหน้าที่จะต้องโทษคดีจำหน่ายยาบ้า บอยจบ ป.6 พ่อก็เสียชีวิตจึงไม่เรียนต่อ ออกมารับจ้างหาเช้ากินค่ำไปวันๆ "บางวันก็รับจ้างตาดหญ้า บางวันจับปลา บางวันขนของในตลาด เหนื่อยเงินก็ได้หน่อย" จากคำพูดนี้ บอยจึงหันมาขับมอเตอร์ไซค์รับจ้างแทน รายได้ดีขึ้นเพราะตลาดกระบี่ที่บอยอยู่ได้ลูกค้าดี จากพนักงานโรงงานซึ่งมีทั้งกะเช้า บ่าย และดึก
- คิด** ต้องโทษคดีครอบครองยาบ้า 3 เม็ด แต่งงานแล้ว คิดพูดถึงความยากจนของตนเองว่า "ผมกับภรรยาพยายามหาเงินเพื่อลูก ไม่อยากให้เขาลำบาก ลำพังตัวผมไม่เท่าไรมันชินแล้ว" ภรรยาของคิดเป็นลูกจ้างของโรงงานแห่งหนึ่ง ส่วนคิดเองรับจ้างทำนา โดยเฉลี่ยรายได้รวมกันแค่ 8000 บาทต่อเดือน "ผมเสพยาบ้าก็เพื่อทำงานได้มากขึ้น เงินก็จะได้มากขึ้นด้วย" คือคำพูดของคิดอันแสดงถึงเหตุผลของการเสพยาบ้า ซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชีพของเขาด้วย

สภาพพื้นฐานชีวิตครอบครัว

สถานภาพของบิดามารดา

จากการศึกษาเรื่องสถานภาพของบิดามารดาของผู้เสียหายบ้าง พบว่า สามารถแบ่งสถานภาพออกได้เป็นกลุ่มดังนี้

1. กลุ่มที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน และกลุ่มตัวอย่างก็อาศัยอยู่ด้วย จำนวน 9 ราย
2. กลุ่มที่บิดามารดาอยู่ร่วมกันแต่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมด้วย จำนวน 6 ราย
3. กลุ่มที่บิดามารดาอยู่ร้างกันจำนวน 6 ราย ซึ่งในจำนวนนี้สามารถแยกรายละเอียดได้อีก 2 ส่วน คือ
 - กลุ่มที่บิดามารดาต่างแต่งงานใหม่ทั้งคู่ จำนวน 4 ราย
 - กลุ่มที่เฉพาะบิดาเท่านั้นแต่งงานใหม่ จำนวน 2 ราย
4. กลุ่มที่บิดาเสียชีวิตแล้ว จำนวน 4 ราย
5. กลุ่มที่มารดาเสียชีวิตแล้ว จำนวน 4 ราย
6. ไม่ทราบประวัติพ่อแม่ของตน 1 ราย

จะเห็นได้ว่าโดยส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่าง 21 ราย ขาดความสมบูรณ์ในสภาพพื้นฐานของครอบครัว ในเรื่องของการใช้ชีวิตร่วมกันระหว่าง พ่อ-แม่ และลูก ทั้งนี้มีเพียง 9 รายเท่านั้น หรือประมาณ 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการใช้ชีวิตร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว

การศึกษาของบิดามารดา

จากการศึกษาพบว่า ผู้เสียหายบ้างที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา คือ จำนวน 14 ราย รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี 4 ราย อนุปริญญา 3 ราย มัธยมศึกษาตอนต้น 2 ราย บิดาที่ไม่ได้เรียนหนังสือ 2 ราย ไม่ทราบประวัติบิดาตนเอง 1 ราย และบิดาเสียชีวิตแล้ว 4 ราย

ส่วนของการศึกษามารดาผู้เสียหายบ้าง พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 14 ราย รองลงมาคือ ระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีเท่ากันคือระดับละ 4 ราย มัธยม

ศึกษาตอนต้น 2 ราย ไม่ได้เรียนหนังสือ 1 ราย และไม่ทราบประวัติมารดา 1 ราย และมีมารดาที่เสียชีวิตแล้ว 4 ราย

จากผลการศึกษาเรื่องข้อมูลการศึกษาของบิดามารดาผู้เสียหายพบว่า ส่วนใหญ่บิดามารดา ยังคงมีการศึกษาที่ต่ำ คือระดับประถมศึกษา แต่ทั้งนี้ ก็ยังพบว่า ยังมีบิดามารดาของผู้เสียหายที่มีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และกระจายแตกต่างกันไป โดยเฉพาะกลุ่มที่บิดามารดา จบปริญญาตรี ซึ่งก็มีมากเป็นอันดับที่ 2 รองจากระดับประถมศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้เสียหาย ไม่ได้เป็นคนที่มาจากรอบครัวที่บิดามารดามีระดับการศึกษาที่ต่ำเท่านั้น

อาชีพของบิดามารดา

อาชีพของบิดา จากการศึกษาพบว่า ผู้เสียหายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีบิดาประกอบอาชีพ เป็นพนักงานบริษัทและโรงงานมากที่สุด จำนวน 8 ราย รองลงมาได้แก่ อาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพ ทำการเกษตร (ทำไร่ ทำสวน) และรับราชการ จำนวนมากเท่าๆกัน อาชีพละ 4 ราย ที่เหลืออาชีพ ทำกิจการส่วนตัว (รับเหมาก่อสร้าง,รถเช่า) 2 ราย และไม่ทราบประวัติอาชีพบิดา 1 ราย และ บิดาเสียชีวิตแล้ว 4 ราย

อาชีพของมารดา จากการศึกษาพบว่า มารดาของผู้เสียหายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แล้วประกอบอาชีพที่แตกต่างและหลากหลายโดยพบว่ามีอาชีพค้าขาย รับจ้าง และเป็นแม่บ้าน มีจำนวนมากเท่าๆกัน อาชีพละ 5 ราย รองลงมาได้แก่มีกิจการส่วนตัว (ร้านซักรีด,บริษัท ทัวร์,ร้านตัดเสื้อ) 3 ราย และเป็นพนักงานบริษัทและโรงงาน 3 ราย ส่วนอาชีพทำการเกษตรและ รับราชการน้อยที่สุดอย่างละ 2 ราย ที่เหลือไม่ทราบประวัติมารดา และมารดาเสียชีวิตแล้ว 4 ราย

ข้อมูลลำดับการเกิดและจำนวนพี่น้อง มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับการเกิด

จากการศึกษาพบว่าผู้เสียหายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกคนโตจำนวน 10 ราย เป็นลูกคนกลางจำนวน 5 ราย เป็นลูกคนสุดท้องจำนวน 9 ราย และยังพบอีกว่ามีกลุ่ม ตัวอย่างที่เป็นลูกโตน(ลูกชายคนเดียว) จำนวน 2 ราย เป็นลูกผู้หญิงคนเดียวท่ามกลางพี่น้องผู้ชาย จำนวน 2 ราย เป็นลูกชายคนเดียวท่ามกลางพี่น้องผู้หญิง จำนวน 1 ราย

จำนวนพี่น้อง

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้เสียหายบ้า มีจำนวนพี่น้องมากน้อยแตกต่างกัน โดยมีตั้งแต่การเป็นลูกคนเดียว จนถึงมีจำนวนพี่น้องมากที่สุดถึง 8 คน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีพี่น้องอยู่ในจำนวน 2 - 4 คน

จากผลการศึกษาเรื่องข้อมูลลำดับการเกิดและจำนวนพี่น้องพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพียงส่วนน้อย ที่ลำดับการเกิดและจำนวนพี่น้องมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดที่นำไปสู่การเกิดพฤติกรรมการเสียหายบ้า ดังนี้

จ๊อกก็ ผู้เก็บความรู้สึกน้อยใจที่มีต่อพ่อแม่เมื่อวัยเยาว์ ประโยคที่เธอมักจะได้ยินจากคนรอบข้างก็คือ "ลูกถึงขยะ ลูกเก็บมาเลี้ยง" นอกจากคำพูดแล้วการแสดงออกซึ่งความเอาใจใส่จากพ่อแม่ที่มักจะไปมอบให้แก่พี่ชายและพี่สาวนั้น ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดความเก็บกดขึ้นในใจ "เวลาไปห้างกัน แม่ก็จะถามพี่ชายว่าเอานั่นไหมลูก พ่อก็จะถามพี่สาวว่าจะเอาอะไรไหม เราไม่เคยถาม คิดในใจว่าเราลูกคนเล็กนะต้องได้มากกว่าสิ" ความน้อยใจสะสมมากขึ้น จ๊อกก็บอกเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ไม่สนิทกับพี่ๆ นึก ซ้ำยังแอบอิจฉาด้วยซ้ำ จ๊อกก็จึงสนิทสนมกับเพื่อนมากกว่าไปค้างบ้านเพื่อนมากขึ้นและเริ่มรู้จักยาเสพติดในที่สุด

สอง เป็นน้องชายของหนึ่ง ทั้งคู่เข้ารับการรักษาบำบัดจากการติดยาบ้าพร้อมกัน ด้วยอายุที่ห่างกันปีเดียวทำให้พี่น้องทั้งสองคนสนิทกันมาก แต่ไม่มีใครรู้เลยว่าสองแอบเก็บความน้อยใจไว้ภายใน "หลายครั้งพ่อมักให้ความสนใจหนึ่งมากกว่า อย่างเรื่องขับรถก็จะให้หนึ่งขับให้ ไปไหนชอบให้หนึ่งไปมากกว่า" และการที่สองสนิทกับหนึ่งได้พูดคุยไปไหนด้วยกัน ความอิจฉาความน้อยใจจึงไม่เกิดความรู้สึกรุนแรงมากนัก " บางทีผมก็คิดนะว่าพ่อคงเห็นว่าเขาเป็นพี่ เราเป็นน้อง แล้วผมก็คุยกับหนึ่งตลอดเรื่องพ่อ หนึ่งเขาสนิทกับพ่อ ผมก็คงคิดไปเองมากกว่า " แต่ทุกครั้งที่สองมีเรื่องทะเลาะกับพ่อ ประเด็นเรื่องนี้สองจะนำมาคิด ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งมากขึ้น สองระบายเรื่องนี้ว่า " ตอนผมหนีเที่ยวกับเพื่อน กลับมาพอก็อ้ว แต่ผมก็เถียงทีหนึ่งมันไปไม่เคยว่า ทีสองไปว่าไม่เลิกเลยนะ"

สร เป็นลูกคนเล็กสุดท้อง เป็นลูกสาวคนเดียวที่มีพี่ชายอีก 5 คน แต่ที่สำคัญสรไม่เคยรู้ว่า พ่อ-แม่ ของเธอเป็นใครอยู่ที่ไหน เธอเติบโตขึ้นมาคิดว่ามีน้ำและป่าเป็นคู่แข่งดู คำถามที่เธอถือว่าเขมมากที่คนชอบถามเธอก็คือถามว่า "เธอไม่เคยรู้ ไม่เคยอยากรู้ หรือไม่ถามใครเลยหรือว่าพ่อแม่เป็นใคร" เพราะเธอเองพยายามค้นหาคำตอบให้กับตัวเองโดยการถามป่าถามน้ำ ถามพี่ แต่ก็ถูกปฏิเสธตลอดแถมยังโดนตวาดกลับว่า "จะอยากรู้ไปทำไม อยู่อย่างนี้ก็ดีแล้ว" ตลอด 14 ปีที่เธอเกิดมามีแต่ความสงสัย วุ่นวาย ตื่นรอนต่อสู้อยู่ เพราะไม่มีที่ปรึกษา ไม่มีใครเข้าใจ นั่นคือข้อสรุปที่เธอบอกเล่า

จ๊อบ 15 ปีที่อยู่กับแม่ตามลำพังมาตลอด พ่อของจ๊อบหย่ากับแม่ แม่เล่าให้จ๊อบฟังว่าจ๊อบยังเล็กมาก การเป็นลูกคนเดียวทำให้จ๊อบรู้สึกเหงา แม่จ๊อบทำงานฝ่ายบัญชีของโรงงาน จ๊อบบอกว่า "แม่ไม่ค่อยมีเวลา ไปทำงานแต่เช้ากลับก็ดึก จ๊อบเลยติดเพื่อน" ซึ่งจ๊อบยืนยันด้วยคำพูดที่ว่า "เหมือนจะอยู่กับเพื่อนมากกว่าแม่นะ เพราะทั้งกิน เล่น เกี่ยวกับเพื่อนตลอด" และเพื่อนก็เป็นส่วนหนึ่งของการเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาบ้าด้วย

วัน อาศัยอยู่กับปู่-ย่า ตั้งแต่อายุ 3 ขวบ จนปัจจุบันอายุ 26 ปี และ 23 ปีที่วันคิดอยู่เสมอคือตนเองเป็นภาระของปู่-ย่า และทำไมพ่อแม่ถึงเลี้ยงดูเขาคนเดียวไม่ได้ แต่กับลูกของภรรยาและสามีใหม่ของพ่อ-แม่กลับเลี้ยงดูได้ แม้ว่าตอนนี้ วันจะเข้าใจพ่อแม่แล้วก็ตามแต่ วันก็คิดว่ามันสายเกินไป เพราะสิ่งที่วันเคยคิดมันทำให้เขาหันมาหายาเสพติด ซึ่งรวมถึงยาบ้าด้วย "ตอนผมมีแฟนเวลาทะเลาะกัน เบื่อกันก็นึกถึงพ่อแม่ เข้าใจสภาพเขาเหมือนกัน ผมจึงพยายามไม่ให้มีลูกเด็ดขาด เพราะกลัวว่าเด็กจะกลายเป็นผู้รับเคราะห์ เป็นเด็กมีปัญหา เป็นคนซึ่คุงซึ่ตะวางอย่างผมก็ได้" วันย้ำถึงสภาพของตน

บุคคลที่ผู้เสพยาบ้าพักอาศัยอยู่ร่วมด้วย

จากการศึกษาพบว่า ผู้เสพยาบ้าขณะเริ่มมีพฤติกรรมในการเสพยาบานั้นอาศัยร่วมกับบุคคลต่างๆ แยกเป็นกลุ่มได้ดังนี้

- กลุ่มที่อาศัยร่วมกับบิดามารดา จำนวน 9 ราย
- กลุ่มที่อาศัยร่วมกับญาติ จำนวน 8 ราย แบ่งเป็น
 - อยู่กับ -ยาย 3 ราย
 - ป้า 2 ราย
 - น้า 2 ราย
 - ปู่-ย่า 1 ราย
- กลุ่มที่อาศัยอยู่ร่วมกับคู่สมรสโดยแยกครอบครัวออกจากพ่อแม่ จำนวน 4 ราย
- กลุ่มที่อาศัยอยู่กับแม่คนเดียวและพี่น้อง จำนวน 5 ราย
- กลุ่มที่อยู่กับพ่อและแม่เลี้ยง จำนวน 1 ราย
- กลุ่มที่อยู่กับแม่และพ่อเลี้ยง จำนวน 1 ราย
- กลุ่มที่อยู่ตามลำพังกับเพื่อนๆ จำนวน 2 ราย

จากผลการศึกษาพบว่าบุคคลในกลุ่มตัวอย่างพักอาศัยร่วมด้วยนั้น ขึ้นกับสภาพการณ์ของบิดามารดาเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะกลุ่มที่พักอาศัยอยู่กับญาตินั้นจะเป็นกลุ่มที่บิดามารดาแยกทางกันและต่างฝ่ายต่างแต่งงานใหม่ และลักษณะของบุคคลในกลุ่มตัวอย่างพักอาศัยร่วมด้วยนี้ มีผลต่อกลุ่มตัวอย่างที่โยกย้ายไปสู่การเสพยาบ้า ทั้งนี้ไม่ว่าจะอาศัยอยู่กับพ่อแม่หรือไม่ก็ตาม ซึ่งขึ้นอยู่กับบรรยากาศภายในบ้านที่แตกต่างกัน จนมีผลทำให้มีส่วนร่วมในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ดังรายละเอียดดังนี้

1.กลุ่มที่อยู่ร่วมกับพ่อแม่ ซึ่งสามารถแบ่งความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากบรรยากาศภายในบ้านได้ดังนี้

1.1 พ่อแม่ไม่มีเวลาเอาใจใส่ใกล้ชิด ทำให้ขาดที่ปรึกษา ขาดความรักความอบอุ่น ไม่ชอบอยู่บ้าน ติดเพื่อน ในที่สุดก็เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ตัวอย่างเช่น

ใหญ่ ลูกชายคนโตของพ่อแม่ ใหญ่อายุ 26 ปีแล้ว แต่ในสายตาของพ่อแม่ใหญ่ยังเป็นเด็กเสมอ คือความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับชายหนุ่มคนนี้ ใหญ่เกิดมาในครอบครัวที่มีพ่อเป็นกำลังสำคัญของบ้าน กิจการรับเหมาก่อสร้างที่พ่อกับแม่ร่วมกันทำนั้น เป็นสิ่งที่ทำให้ใหญ่และน้องสาวสุขสบาย แต่กว่าที่ใหญ่จะเข้าใจพ่อแม่ ใหญ่ก็ต้องกลายเป็นเด็กติดยา เป็นผู้ต้องโทษคดีครอบครองยาบ้าไปเสียแล้ว ใหญ่เล่าว่า "ผมคิด

แต่ว่าเขาไม่มีเวลาให้เรา บางวันไม่เคยเจอกันเลยไปแต่เช้ากลับก็ดึก หรือไม่ก็ไปต่างจังหวัดแม่ก็ไปด้วย บางที 2-3 วัน ผมก็อยู่กับน้องสาว 2 คน พอเริ่มมีเพื่อน ผมก็ไปบ้าง ที่นี้ติดเพื่อนต่างคนต่างไป จะเจอพ่อแม่อีกตอนอยากได้เงิน"

หนึ่งและสอง สองพี่น้องคู่นี้มีพ่อเป็นพนักงานรับล้างสินค้าของบริษัทจำหน่ายสินค้าประเภทถุงเท้าและเสื้อผ้า ดังนั้นด้วยหน้าที่แล้วต้องเดินสายต่างจังหวัด และต้องไปบ่อยและหลายจังหวัด เวลาที่จะมีให้แก่ครอบครัวคือช่วงพักประจำเดือนสัก 4-5 วันเท่านั้น แม่ของหนึ่งกับสองก็มีภรรยาที่น้องคนเล็กซึ่งเป็นลูกหลง อายุห่างจากทั้งสองคนก็สิบกว่าปี ดังนั้นหนึ่งกับสองจึงใช้เหตุผลของการที่พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาสนใจออกไปหาความสนุกกับเพื่อนนอกบ้านมากกว่า ในที่สุดสองเริ่มติดกาบและหนีออกจากบ้าน ทำให้ติดยาบ้าในที่สุด ส่วนหนึ่งเสพยาและขายยาบ้าในโรงเรียนจนถูกไล่ออก ทั้งคู่กลับมาใช้ชีวิตในบ้านก็ตอนกลายเป็นคนติดยา พ่อแม่จึงขอให้มาบำบัดรักษาตัวที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์

ซึ่ง อยู่กับแม่และน้องๆแม่เปิดร้านตัดเสื้อและพ่อของซึ่งทำงานที่ประเทศซาอุดีอาระเบียเมื่อหลายปีแล้ว ซึ่งอยู่กับแม่โดยคิดว่าแม่ไม่เคยสนใจตัวเขาเลยหรือแม่แต่น้องๆ ก็ตาม "แม่เอาแต่งงาน ไม่เคยดูแลพวกผมเลยว่าจะไปไหนมาไหน จะอยู่จะกินอย่างไร" เอ็ดระบายความในใจอีกว่าแม่มักจะให้ความสำคัญกับลูกค้ามากกว่าลูกๆ ทำให้เอ็ดน้อยใจและเริ่มเรียกร้องความสนใจด้วยวิธีการต่างๆ รวมทั้งการใช้ยาเสพติดเป็นเครื่องมือ จากบุหรี่ กาว ทัศนียภาพ และยาบ้าในที่สุด

1.2 พ่อแม่เข้มงวดจนเกินไป เกิดความรู้สึกเครียดและกดดันเวลาอยู่บ้าน เมื่อมีโอกาสจึงหนีไปหาเพื่อนมากกว่า

นก อยู่ในครอบครัวที่มีพ่อเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ทุกอย่าง ทุกคนในบ้านโดยเริ่มตั้งแต่แม่จนถึงนกและน้องต้องทำตาม นกเองต้องกลับบ้านทันทีที่โรงเรียนเลิก และต้องทำการบ้านให้เสร็จ ไม่มีเวลาไปวิ่งเล่นกับเพื่อนๆ เหมือนเด็กคนอื่น ๆ เวลากินข้าวต้องมาโดยไม่ต้องเรียก ไม่หิวก็ต้องกิน เวลา 3 ทุ่มคือเวลาที่ถูกบังคับให้นอนและตื่นก่อน 6 โมงแต่งตัวไปโรงเรียน ชีวิตของนกวนเวียนอยู่เช่นนี้เรื่อยมา วันไหนที่

แหกกฏเกณฑ์ก็จะถูกทำโทษโดยการถูกตี ซึ่งเธอเล่าด้วยสีหน้ากังวลว่า "วันนี้ไม่กินข้าวเพราะยังอิมอยู่ พ่อก็ว่าและตี ชีวิตไม่เคยออกไปไหนไกล ห่างก็ไม่เคยไปเลย กลัวว่าพ่อจะจับได้" ความกดดันในบ้าน นกบอกว่าทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียน และถูกครูเตือน พอนานเข้านกกก็เบื่อทั้งบ้านทั้งโรงเรียน หนีเรียน ติดเพื่อน และติดยาในที่สุด

จ๊อกก็ ด้วยความที่จ๊อกก็มีพ่อเป็นทหาร ดังนั้นระบบในบ้านก็จะดูคล้ายระบบของทหาร ที่มีพ่อเป็นผู้บัญชาการ สิ่งที่พ่อห้ามคือการเที่ยวกลางคืน เรื่องผู้ชาย เรื่องยาเสพติด เวลาอยู่บ้านห้ามมีปากเสียงกันระหว่างพี่น้อง และห้ามบกพร่องในเรื่องงาน บ้านที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย ซึ่งจ๊อกก็ทำหน้าที่ล้างจานและกรอกน้ำ เมื่อยังเด็กสิ่งเหล่านี้ถือว่าปกติ แต่เมื่อจ๊อกก็เริ่มโตขึ้นเป็นวัยรุ่น ความต้องการอิสระก็มีมากขึ้น สิ่งที่พ่อเคยห้ามจ๊อกก็ก็เริ่มฝ่าฝืน "แรกๆ ไม่ได้กับกดดันมาก แต่จะให้อยู่บ้าน ไม่ให้ไปไหนก็ทำได้ยากมาก เพราะเรามีเพื่อนเยอะ ก็แอบหนีบ้าง เดินห้าง เข้าเรค จับได้ก็โดนดุ จนเริ่มมกดันแล้ว เริ่มเกเร ดูดบุหรี่ หนีเที่ยวกลางคืน จนพ่อต้องจับไปอยู่กับยาที่เพชรบุรี แต่เขาไม่รู้หรือว่าไปอยู่เพชรบุรี ยิ่งหนักกว่าเดิม"

2. กลุ่มที่อาศัยอยู่กับญาติ ซึ่งสามารถแบ่งความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากบรรยากาศภายในบ้านได้ดังนี้

2.1 มีความขัดแย้งของกลุ่มตัวอย่างกับญาติที่อาศัยอยู่ร่วม ทำให้เกิดความรู้สึกว่าไม่มีใครเข้าใจความต้องการ โทษพ่อแม่ที่ทอดทิ้ง ตัวอย่างเช่น

ปลา หลังจากทีพ่อแม่ของปลาอย่าขาดจากกัน ปลาอยู่กับพ่อระยะหนึ่งในที่สุดก็ต้องมาอยู่กับยายเพราะไม่ชอบแม่เลี้ยง ด้วยความน้อยใจที่มีต่อพ่อแม่ บวกกับนิสัยของปลาที่มีความดื้อและไม่ยอมใครอยู่แล้วนั้น ทำให้ปลามักจะเกิดความขัดแย้งและปะทะคารมกับน้ำ ซึ่งอยู่กับยายในบ้านเดียวกันอยู่เสมอ ปลาเล่าเรื่องนี้ว่า "ไม่มีใครเข้าใจ ถ้าเลือกได้ก็จะไม่อยากมาอยู่กับเขาหรอก จะไปไหนก็ไม่ได้ อะอะก็จะฟ้องแม่ ปลาที่ยิ่งประชดหนีไปหาเพื่อน" ความขัดแย้งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ จนปลาต้องออกไปอยู่หอกับเพื่อนแล้วติดยาบ้าในที่สุด

2.2 ความแตกต่างของวัยระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับญาติที่อาศัยร่วมด้วย ทำให้ขาดที่ปรึกษา ขาดคนดูแลเอาใจใส่และตักเตือน ทำให้เกิดช่องว่างที่นำไปสู่ช่องทางหนีหายาเสพติดได้ง่าย เพราะคิดว่าไม่มีใครรู้ทันหรือห้ามปราม

- ตูป อาศัยอยู่กับยายในชุมชนแออัดแห่งหนึ่ง พ่อกับแม่ของตูปหย่าร้างกัน แม่มีสามีใหม่อายุน้อยกว่าแม่หลายปี ตูปเล่าถึงชีวิตเมื่อมาอยู่กับยายว่า "สบายไม่มีใครมายุ่งวุ่นวาย ไม่มีใครคอยห้ามนั่นห้ามนี่อีกแล้ว" จากประโยชน์เองตูปจึงเข้าสู่วงการยาบ้าโดยเริ่มรู้จักจากเพื่อนแถวบ้าน แล้วก็กลายมาเป็นผู้เสพย์ ผู้ขาย โดยที่ยายของตูปไม่เคยรู้เรื่องเลย
- วัน อยู่กับปู่และย่าตั้งแต่เด็ก ทำให้วันรักปู่ย่าเสมือนพ่อแม่ของเขา และปู่กับย่าของวันก็รักวันมากด้วยเช่นกัน วันบอกว่า "ปู่กับย่าเขาสงสารผมที่พ่อแม่ทิ้งไว้" ความสงสารของปู่กับย่าวันรับรู้ได้โดยการแสดงออกที่เรียกว่า "การตามใจ" วันอยากได้อะไรปู่ย่ามักไม่ขัดใจ สิ่งนี้ทำให้วันสะสมนิสัยเอาแต่ใจตัวเองมาตั้งแต่เด็ก เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นวันก็เริ่มรู้ตัวว่าช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างวัยของปู่ย่ากับวันนั้นห่างออกไปมากขึ้น วันเริ่มหันหน้าหาเพื่อนมากกว่าอยู่บ้าน เริ่มเรียนรู้การโกหกเพื่อหนีเที่ยว โดยคิดว่าคนแก่อย่างปู่ย่ายอมตามไม่ทัน วันจึงเป็นคนหนึ่งที่ไม่สามารถหลุดพ้นจากสิ่งเสพติดโดยการช่วยเหลือของเพื่อนได้ เพราะในสายตาของเพื่อนวันคือซุ่มทรัพย์มหาศาล จากการตามใจของปู่ย่าโดยมีทั้งพ่อและแม่เป็นกองทุนส่งมาให้ทุกเดือน จนวันนี้วันต้องมานั่งในทัณฑสถานแห่งนี้
- หวาน เข้ามาเรียนต่อในกรุงเทพฯ โดยอาศัยกับยายอายุ 70 กว่าปี หวานพูดถึงยายให้ฟังว่า "ยายใจดี ขอเงินง่าย ไม่เรื่องมากเหมือนแม่ ที่สำคัญยายตามหวานไม่ทัน หลอกหนีเที่ยวง่าย" การหนีเที่ยวของหวานนั้นมักจะใช้เหตุผลของการทำรายงาน หรือไปอ่านหนังสือติดกับเพื่อน ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียนใช้ได้ดีกับยาย ซึ่งไม่ใช่เรื่องยากที่หวานจะโกหกเรื่องติดยาบ้ากับยายด้วย

2.3 กลุ่มที่รู้สึกกดดันจากบรรยากาศในบ้านญาติที่ไม่มีใครเข้าใจและขาดอิสรภาพ

- หยก มาอยู่กับน้ำตั้งแต่เล็กที่ราชบุรี เหมือนเป็นลูกคนหนึ่งของน้ำ พอกับแม่และพี่ๆ ของหยกอยู่ที่เพชรบุรี เกือบ 10 ปีที่อยู่กับน้ำ หรืออ๊ ที่หยกเรียกก็ไม่ได้ทำให้ความสนิทสนมใกล้ชิดมีมากขึ้นเลย ตรงข้ามหยกเริ่มโตขึ้นความห่างเหินก็ยิ่งมีมาก เหตุผลหนึ่งก็คือ หยกเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นยอมติดเพื่อนมากขึ้น ส่วนน้ำของหยกมีกิจกรรมยุ่งลวดเหลกติด ซึ่งหยกก็ช่วยกิจการด้วยนั้น มักจะเป็นผู้กำหนดทุกสิ่งทุกอย่างให้กับหยก แต่หยกทราบดีว่ามันมาจากความหวังดี แต่วัยรุ่นมักจะไม่ชอบความกดดันเกิดขึ้นในใจหยกมากขึ้นเมื่อน้ำปิดบ้านห้ามทุกคนออกไปไหนหลัง 1 ทุ่ม หยกจึงคิดว่าตัวเองขาดอิสระ และมักจะระบายออกกับคนงานที่ร้านโดยการหาเรื่องทะเลาะมีปากเสียงรุนแรง และเริ่มหนีเที่ยว จนติดยาบ้า และมาบำบัดรักษาในครั้งนี้
- เช หลายปีที่เชอยู่กับยายและป้าที่หนองคายจนจบป.6 จนได้อิสระเมื่อย้ายมาเรียนต่อม.1 ที่จังหวัดขอนแก่น ชีวิตเชเปลี่ยนไปทันที ทั้งด้วยวัยที่เริ่มเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นกับอิสรภาพที่ต้องดูแลตนเองด้วยการอยู่หอพัก เชจึงเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยอยู่กับป้าและยายที่มีแต่บ้านกับโรงเรียน เชอยู่ขอนแก่นได้ไม่นานก็ต้องกลับไปเดิม เพราะเที่ยวกลางคืนเกือบทุกวัน ติดเพื่อน การเรียนเสีย ทำให้ต้องกลับบ้านเดิม ป้าและยายคุมความประพฤติของเชอย่างจริงจังมากขึ้น เกิดข้อห้ามขึ้นมากมาย โดยเฉพาะการออกนอกบ้าน ความกดดันมีมากขึ้น เชเริ่มประชดโดยการทำร้ายตนเอง กินยาฆ่าตัวตาย และสุดท้ายคือเสพยาบ้า ซึ่งเชเล่าให้ฟังว่า "อยู่ขอนแก่นไม่เคยคิดจะเสพยาเลย เที่ยวอย่างเดียว เพื่อนก็ชวนหลายครั้ง แต่พอเจอกับสภาพบ้านแบบนี้ ไม่นาน โทรมสั่งของให้มาส่งหน้าบ้านเลย จากนั้นก็ติดมาตลอด"
- สร มีน้ำและป้าเป็นผู้เลี้ยงดู โดยไม่รู้ว่าพ่อแม่ของตนเป็นใคร สรเกิดมาพร้อมกับความสงสัย ปนกับความน้อยใจในโชคชะตา ทำให้สรเป็นคนเก็บกดคนหนึ่ง ด้วยฐานะของครอบครัวที่ไม่ดีนักทำให้น้ำและป้าต้องทำงานหนักขึ้น เธอจึงเหมือนถูกเลี้ยงเพียงเพื่อให้เติบโตไปวันๆ ไม่เคยได้รับเกเราะกำบังของชีวิตจากความรัก

ความอบอุ่นใกล้ชิดสนิทสนมเลย ถึงจะมีบ้างเรื่องความห่วงใยแต่มันก็มาพร้อม กับข้อบังคับ เช่น ชาติอิสระที่จะไปไหนมาไหน โดยเฉพาะเวลากลางคืนเหมือนพี่ชายทั้ง 5 คนของเธอ "น่าจะบอกเลยว่า เราเป็นผู้หญิงจะเอาอย่างพี่ไม่ได้" ชีวิตของสรจิ่งวนเวียนอยู่กับบ้านและโรงเรียน รวมทั้งการเสพยาบ้าเริ่มจากที่โรงเรียนและมาที่บ้านเช่นเดียวกัน

3. กลุ่มที่อาศัยอยู่ร่วมกับพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง ทำให้กลุ่มตัวอย่างคิดว่าตนเองถูกแย่งความรัก ความสนใจไปจึงมีอคติต่อพ่อเลี้ยงและแม่เลี้ยง ทำให้บรรยากาศในบ้านเกิดความตึงเครียดไม่น่าอยู่ เป็นเหตุนำไปหายาบ้าในเวลาต่อมา เช่น

บีม อยู่กับพ่อและแม่เลี้ยง หลังจากแม่เสีย บีมเองรู้ว่าพ่อดีมีแม่เลี้ยงคนนี้ตั้งแต่แม่ยังอยู่ และเธอก็ฝังใจว่าผู้หญิงคนนี้เป็นคนทำลายความสุขของครอบครัวเธอ และเมื่อต้องอยู่ด้วยกันความขัดแย้งก็เกิดขึ้น เริ่มมีปากเสียงประชดประชันกันตลอดหลายครั้งที่บีมคิดว่าพ่อเริ่มสนใจตัวเธอน้อยลง และกลับให้ความสำคัญแม่เลี้ยงมากกว่า เธอเล่าให้ฟังว่า "พอทะเลาะกัน พ่อก็เข้าข้างเขาบอกว่าเขาเป็นผู้ใหญ่กว่าทุกที" บีมจึงแก้ปัญหาให้กับตนเองโดยการกลับบ้านค่ำ กลับดึก จนถึงค้างบ้านเพื่อน ไม่กลับบ้าน จนกลายเป็นความเคยชินและทำให้รู้จักกับยาบ้าในที่สุด

จ๊อบ ใช้ชีวิตอยู่กับแม่มานาน 14 ปี แล้ววันหนึ่งแม่ก็ถามจ๊อบว่า ถ้าแม่จะแต่งงานใหม่ จ๊อบจะว่ายังงัย ถึงแม่ในใจจ๊อบอยากจะบอกว่าไม่ให้แต่ก็เพื่อความสุขของแม่จ๊อบก็เลยบอกแม่ว่า "ตามใจแม่" และถึงแม้ว่าพ่อเลี้ยงของจ๊อบจะไม่ได้มาอยู่ด้วยกันทุกวันเพราะเขาต้องทำงานต่างจังหวัด แต่ความสัมพันธ์ระหว่างจ๊อบกับแม่ก็เริ่มห่างกันมากขึ้น จ๊อบมาสรุปที่หลังว่าจริงๆ แม่ก็ยังเหมือนเดิม แต่จ๊อบคิดไปเอง คิดได้จ๊อบก็พลาดไปแล้วที่ประชดเรียกร้องความรักจากแม่ด้วยยาบ้า

4. กลุ่มที่ใช้ชีวิตโดยอาศัยอยู่ตามลำพัง โดยการเช่าหอพักหรือห้องเช่า ทำให้ขาดคนที่คอยดักเตือนในเรื่องต่างๆ การตัดสินใจบางอย่างเกิดจากการชักจูงโดยเพื่อน เช่น

น้อยและดีว ทั้งสองทำงานกลางคืน น้อยเป็นนักร้อง ดีวเป็นโสเภณี และทั้งคู่เช่าหอพักอยู่ น้อยอยู่คนเดียว ส่วนดีวอยู่กับเพื่อนอีก 2 คน ห้องเดียวกัน สิ่งที่พอสรุปได้

จากทั้งสองคือ การถูกช่วยจากเพื่อนซึ่งไม่เคยมีใครตักเตือนหรือบอกให้หนีห่างเรื่องยาบ้าเลย โดยเฉพาะตัวที่ติดเฮโรอีนมาก่อนที่จะติดบ้า จึงมีอิสระเต็มที่ในการตัดสินใจกับชีวิตของตน โดยไม่มีใครคอยบอกคอยเตือน ส่วนน้อยการที่อยู่ลำพังคนเดียว ก็เกิดความรู้สึกเหงา เมื่อมีคนมาสนใจ คอยเอาใจใส่จึงเกิดความรู้สึกคล้อยตามและไว้วางใจ จึงเป็นผลให้ติดยาบ้าได้ง่ายในที่สุด

ความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้เสพยาบ้า

การศึกษาในครอบครัวของผู้เสพยาบ้า ประกอบด้วยความสัมพันธ์กับบิดามารดา ความสัมพันธ์กับพี่น้อง และบุคคลอื่นๆ ที่อาศัยด้วย ความสัมพันธ์กับคู่สมรส โดยมีรายละเอียดในการศึกษาดังนี้

ความสัมพันธ์กับบิดามารดา

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ผู้เสพยาบ้ามีความสัมพันธ์กับบิดามารดาแบบห่างเหินขาดความสนิทสนมใกล้ชิด ทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าตัวเองขาดความอบอุ่น และนำไปสู่สาเหตุของการติดยาบ้า และสภาพการณ์ที่ทำให้ความสัมพันธ์ของผู้เสพยาบ้ากับบิดามารดาห่างเหินสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการณ์ที่ผู้เสพยาบ้าไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกับบิดามารดา

ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสพยาบ้ากับบิดามารดามีความห่างเหินกัน ทั้งนี้จากการขาดการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทำให้ไม่มีความสนิทสนมจนกลายเป็นเรื่องปกติที่ต่างฝ่ายต่างอยู่ ตัวอย่างเช่น

วัน จะมีโอกาสใช้ชีวิตกับแม่ปีละครั้ง เป็นช่วงเวลาสั้นๆ ประมาณ 2-3 สัปดาห์ ถ้าปีนั้นแม่กลับจากอังกฤษ ซึ่งจะเป็นช่วงที่วันต้องพยายามทำตัวดีให้แม่เห็น วันเล่าว่า "เหมือนกับผมต้องเล่นละครหลอกแม่ แต่เพื่อให้เขาสบายใจผมก็ต้องทำ บอกเพื่อนๆ ช่วงนี้แม่มาเที่ยวไม่ได้" ส่วนกับพ่อ วันจะเจอพ่อก็เมื่อมีปัญหากเกิดขึ้น เช่น ถูกจับ โรงเรียนเรียกผู้ปกครอง ทำให้วันคิดว่าพ่อเองก็ไม่อยากเจอวันสักเท่าไร

- เซ อยู่กับป้าและยายจนเคยชินว่าตัวเองเป็นลูกของป้ามากกว่าพ่อแม่ ถึงแม้ว่าบ้าน จะอยู่ใกล้กันแต่เซก็ไม่ได้ไปที่บ้านพอกับแม่บ่อยนัก และพ่อแม่ก็จะมาหาเซก็ ตอนมีธุระกับป้าและยาย จนกลายเป็นเรื่องปกติ และสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ ความสัมพันธ์ของเซกับพอก็คือ การที่เธอเกรเรื่องเรียน และเธอก็คิดว่ามันทำให้ พ่อซึ่งเป็นถึงผู้อำนวยการโรงเรียนรู้สึกอับอายที่มีลูกอย่างเธอ ประเด็นนี้จึงนำมา ซึ่งการทะเลาะกันระหว่างเธอกับพอบ่อยที่สุด
- ตูป ผู้มีความสุขกับการได้มาอยู่กับยาย เพราะพอใจกับอิสรภาพที่ได้รับ กับแม่ ตูป เล่าว่า "เมื่อก่อนตูปก็ยังไปหาแม่บ่อยนะ พอนานเข้าก็ไม่ไป เพราะไปที่ไหนโดน แต่ว่า หาว่าไม่ทำมาหากิน คอยแต่ขอเงิน หลังๆ แม่มีแฟนใหม่ก็เลยไม่ไปเลย"

2. สภาพการณ์ที่บิดามารดาไม่มีเวลาว่างให้แก่ผู้เสียหายบ้าง

ภาวะที่พ่อแม่แสดงบทบาทของความเอาใจใส่ต่อลูกน้อย ทำให้เกิดความรู้สึกขาดความ ใกล้ชิดกันเมื่อนานขึ้นจึงส่งผลให้ความสัมพันธ์มีความห่างเหินกัน

- ชิง ได้รับความเอาใจใส่จากแม่น้อยเพราะแม่ต้องทำงานแข่งกับเวลาถึงขนาดไม่มี เวลากินข้าวพร้อมกันและที่สำคัญคือการที่ไม่ค่อยได้พูดคุยกัน สิ่งนี้ซึ่งคิดว่าทำให้ ความสัมพันธ์ระหว่างชิงกับแม่ห่างเหินกันมากขึ้น

หนึ่งกับสอง ตอนยังเด็กทั้งสองสนิทกับพ่อกัน ไปไหนไปด้วยกัน พอเริ่มโตขึ้นพ่อทำ งานมากขึ้น เวลาพบปะพูดคุยกันก็น้อยลง "วันที่พ่อบ้าน มีน้อยมากในแต่ละ เดือน" หนึ่งเล่าให้ฟัง แต่พ่อบ้านทั้งสองกลับไม่อยู่บ้าน จึงทำให้ทั้งสองฝ่าย ล้วนทางกันอยู่ตลอดเวลา ความสัมพันธ์เริ่มห่างเหินมากขึ้น ส่วนแม่ของทั้งสอง ใช้เวลาส่วนใหญ่กับน้องๆมากกว่า

หวาน เมื่อตอนที่ยังอยู่กับพ่อแม่ที่สระแก้ว หวานกับพ่อแม่ก็ไม่ค่อยจะเข้าหากันอยู่ก่อน แล้ว และเมื่อหวานมาเรียนต่อที่กรุงเทพฯ ความห่างเหินยิ่งมากขึ้น พ่อและแม่

ของหวานจะได้รับข่าวสารของหวานผ่านทางโทรศัพท์จากยาย หวานเองโทรศัพท์ไปหาพ่อแม่บ้างครั้งได้ โดยหวานเข้าใจว่าท่านก็มีเหตุผลของท่านคือ หน้าที่การงาน หวานเล่าว่า “สมัยอยู่ด้วยกันคุยกันน้อยมาก ต่างคนต่างเฉย หวานก็ไม่ได้เรียกร้องอะไรเพียงแต่คิดน้อยใจ แต่ตอนนี้ชินแล้ว”

3. กลุ่มที่ความห่างเหินเกิดจากการสร้างความเข้มงวดกับลูกจนเกินไป

สภาพดังกล่าวนี้ทำให้เสียความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ตัวอย่างเช่น

นก ผู้มีความรู้สึกต่อพ่อคือ “กลัว” เพราะทุกอย่างในครอบครัวพ่อจะเป็นผู้กำหนด และหากมีการฝ่าฝืนก็จะถูกดุว่าและถูกตี โดยพ่อสั่งแม่ให้ตี แม่ก็จะทำตามด้วยดีตลอด นกก็ติดกับสภาพในบ้าน จนกลายเป็นสิ่งเคยชินธรรมดา แต่สิ่งที่ยังคงเดิมคือความรู้สึกที่มีต่อพ่อ ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ห่างเหินกันไป เพราะหากเข้าใกล้พ่อก็มักไม่รู้ว่าจะโดนดุโดนว่าอะไรบ้าง

จ๊อกกี้ สิ่งที่จ๊อกกี้เบื่อพ่อ-แม่ที่สุดคือเมื่อมีกฎห้ามออกนอกบ้านทำให้ต้องหนีไป จ๊อกกี้คิดว่าพ่อแม่ไม่ใช่เหตุผลกับตนมีแต่บอกร โดยใช้ความเป็นพ่อ-แม่บังคับ เวลาจ๊อกกี้อยู่ใกล้พ่อจึงอึดอัดเหมือนถูกจ้องจับผิดอยู่ตลอดเวลา เธอจึงถอยหนีพ่อแม่ ในที่สุดก็ไปอยู่กับยายซึ่งอิสระมากกว่า และติดยาในที่สุด

4. กลุ่มที่สภาพการณ์ของความสัมพันธ์เริ่มห่างเหินเมื่อพ่อแม่หย่าร้างกันและแต่งงานใหม่

ปลา ผู้เคยมีภาพของความสุขในครอบครัว ก่อนหน้าที่พ่อแม่จะแยกทางกัน จากนั้นปลาเริ่มโดดเดี่ยว เมื่อทั้งคู่แต่งงานใหม่ ความรู้สึกถูกทอดทิ้งเริ่มเกิดขึ้น พ่อ-แม่ให้ความสนใจกับคู่สมรสใหม่มากกว่า ความสัมพันธ์ของปลากับพ่อแม่ก็เห็นห่างไปตามกาลเวลา

จ๊อบ มีพ่อเลี้ยงเข้ามาในชีวิต ทั้งที่ก่อนหน้านี้ตลอด 14 ปี เคยอยู่กับแม่สองคนตลอด ความน้อยใจเกิดขึ้น จ๊อบปล่อยให้แม่มีความสุขกับพ่อเลี้ยงโดยที่ตัวเองซ่อน

ความเหงาและโดดเดี่ยวไว้ ความสัมพันธ์ของจ๊อบกับแม่เริ่มห่างเหินมากขึ้น เมื่อแม่มีน้องกับพ่อเลี้ยง ความสำคัญของจ๊อบในบ้านเริ่มน้อยลง ความใกล้ชิดสนิทสนมกับแม่ก็น้อยลงด้วย

บีม บีมสนิทสนมกับแม่มาก สามารถพูดคุยทุกเรื่องทุกอย่างกับแม่ กับพ่อก็ธรรมดา พอแม่เสีย บีมก็เหมือนโดดเดี่ยว ได้แต่คิดว่าอย่างน้อยก็มีพ่ออยู่ แต่เมื่อพ่อพาแม่เลี้ยงเข้ามาอยู่ในครอบครัว บีมจึงเริ่มรู้สึกว่าพ่อให้ความสำคัญกับคนอื่นมากกว่าตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับบีมก็ห่างกันมากขึ้น

ความสัมพันธ์กับพี่น้อง

จากการศึกษาพบว่าผู้เสพยาบ้าส่วนใหญ่คิดว่าตนเองมีความสัมพันธ์กับพี่น้องแบบเห็นห่าง ไม่มีความใกล้ชิดสนิทสนม ซึ่งพบ 20 ราย และอีก 8 รายพบว่ามีความรู้สึกที่ตนเองสนิทสนม และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพี่น้องในครอบครัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มผู้เสพยาบ้าที่คิดว่าตนเองมีความใกล้ชิดสนิทสนม มีความสัมพันธ์ที่ดีกับพี่น้อง มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยดี ตัวอย่างเช่น

ปลา มีพี่ชาย 1 คน พี่สาว 1 คน ทั้งสามคนอายุห่างกันคนละ 2 ปีจึงถือได้ว่าอยู่ในวัยเดียวกัน ปลาเล่าว่าสนิทกับพี่ทั้งสองมาก พี่ๆมักจะบอกให้ปลาอดทนกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับครอบครัวเสมอ เมื่อพี่สองคนต้องแยกมาอยู่กับแม่ ปลาต้องอยู่กับพ่อ จึงทำให้สามพี่น้องไม่ค่อยได้เจอกันหลังจากที่พ่อแม่เลิกกัน

บอย ถึงแม้ครอบครัวบอยจะต้องดิ้นรนเพื่อปากท้องด้วยความจนและเป็นครอบครัวที่ขาดพ่อ แต่สำหรับบอยมีพี่อีก 2 คนที่คอยดูแลเอาใจใส่ บอยเล่าถึงพี่ชายคนโตด้วยความชื่นชมว่า “เขาออกกรมอเตอร์ไซค์ให้ผมรับจ้าง ถ้าไม่มีพี่คนนี้ผมก็ไม่มีปัญญาหาเงินซื้อรถ” ปัจจุบันพี่ของบอยบวชเป็นพระไม่สึก แต่บอยก็ไปขอคำปรึกษาหลวงพ่อยู่เสมอ

อู๊ด มีน้องสาว 1 คน สนทนสนมกันดี อู๊ดชื่นชมน้องสาวมากโดยเฉพาะเรื่องหน้าที่ที่จัดได้ว่าสวย ดังนั้นอู๊ดจึงทิ้งหวังทิ้งหวงน้องสาวคนนี้ สมัยเด็ก ๆ อู๊ดกับน้องช่วยเหลือจุนเจือกันดี โดยเฉพาะงานบ้าน ช่วยกันทำเพราะมีกันอยู่สองคน จวบจนเมื่อโตเป็นหนุ่มสาว การช่วยเหลือกันก็เปลี่ยนประเด็นมาเป็นเรื่องเงินบ้าง น้องสาวอู๊ดร้องเพลงที่โรงแรมรายได้ดี มีรถขับ แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าแพงๆ อู๊ดบอกว่าถึงแม้ น้องจะสบายก็ไม่เคยทิ้งอู๊ดกับแม่

ใหญ่ มีน้องสาวอายุห่างกันหลายปีคนหนึ่ง น้องสาวใหญ่เป็นคนเรียบร้อยยังเรียนอยู่ม.5 ถึงแม่พ่อแม่จะไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูกๆ แต่สำหรับใหญ่น้องคนนี้คอยบอกคอยเตือนอยู่เสมอ เสมือนว่าจะทำตัวเป็นพี่สาวมากกว่า เช่น ใหญ่เล่าให้ฟังว่า “เขาก็มักจะคอยเตือนเรื่องบุหรี่ยี่ เหล้าว่าเป็นสิ่งไม่ดีและเดี๋ยวแม่รู้ จะว่าให้ได้” คำเตือนของน้องใหญ่ก็ฟังอย่างหูทวนลม แต่ก็ยังทำให้ใหญ่มีเพื่อนในบ้านบ้าง และที่สำคัญงานบ้านน้องสาวของใหญ่เป็นคนจัดการคนเดียว ใหญ่จึงสบายและรู้สึกผิดที่เอาเปรียบน้องสาวเหมือนกัน

หนึ่งกับสอง ด้วยอายุที่ห่างกันแค่ปีเดียว หน้าตาก็ยังคล้ายกันจนหลายคนนึกว่าเป็นฝาแฝดกัน ทำให้หนึ่งกับสองสนิทสนมกันมาก ชนิดไปไหนไปกัน ถึงแม้ว่าสองจะแอบอิจฉาปนน้อยใจที่พ่อแม่มักจะให้ความสนใจกับหนึ่งมากกว่าก็ตาม หนึ่งพูดถึงสองว่า “ เขาจะดีอกว่าผม เราเล่นกันมาตั้งแต่เด็กเป็นทั้งเพื่อนทั้งที่ปรึกษาเวลามีอะไรก็คอยคุยกันตลอด จนติดยากก็ติดด้วยกัน” สองพูดถึงหนึ่งว่า “หนึ่งจะเฉยๆ เจียบไม่ค่อยชอบพูด แต่ผมรู้ว่าเขารักผมมาก ผมติดยาก่อนเขา เขายังบอกให้เลิกเลย” จากคำพูดที่ทั้งสองพูดถึงกันและกันก็คงพิสูจน์ได้ว่าทั้งสองสนิทสนมกันดี

2. กลุ่มผู้เสียหายบ้างที่คิดว่าตนเองไม่มีความสนิทสนมใกล้ชิดกับพี่น้อง ซึ่งสามารถแยกสภาพการณ์ที่ทำให้ความสัมพันธ์ห่างเหินกัน ดังนี้

2.1 จากการที่ไม่ได้อยู่ด้วยกันทำให้ขาดการเรียนรู้ลักษณะนิสัย ไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน จึงไม่เกิดความสนิทสนมใกล้ชิด เช่น

- น้อย ตอนเด็กๆพ่อแม่จะรับจ้างทำนาที่ร้อยเอ็ด บางครั้งต้องรับจ้างทำนาที่ต่างจังหวัด พี่น้อง 8 คน ต้องแบ่งกันไปกับพ่อแม่ เฉพาะคนที่โตๆ น้อยเป็นคนที่ 5 ซึ่งจะได้อยู่กับตายายกับน้องๆเสียมากกว่า จึงไม่สนิทสนมกับบรรดาพี่น้องๆ
- ต้น หนูม่วัย 38เล่าให้ฟังว่าสมัยเด็กๆ ต้องแยกกันอยู่กับพี่สาว 2 คน เพราะพ่อแยกทางกับแม่ ต้นอยู่กับแม่และยาย ส่วนพี่สาว 2 คน อยู่กับพ่อและแม่เลี้ยงทำให้ขาดการติดต่อกันหลายปี ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องก็ห่างเหินกันไป
- หยก มีพี่อีก 4 คน แต่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน หยกมาอยู่กับน้ำที่ราชบุรี แต่พี่ทั้งสี่อยู่กับพ่อแม่ที่เพชรบุรี การที่ไม่ได้ใช้ชีวิตร่วมกัน มีการพูดคุยกันน้อย ทำให้หยกกับพี่ๆ ห่างเหินกันตามสภาพ ทั้งที่ความในใจหยกอยากอยู่กับพี่ๆ กับพ่อแม่มากกว่าด้วยซ้ำไป

2.2 ความสัมพันธ์ที่ห่างเหินจากความแตกต่างระหว่างวัยและเพศ ทำให้เกิดช่องว่างของความคิด ความต้องการ และการใช้ชีวิต ตัวอย่างเช่น

- ตี๋ว มีพี่น้องรวม 7 คน ตี๋วเป็นคนที่ 5 อายุห่างจากพี่คนโตเกือบ 20 ปี และแต่ละคนก็ไล่อายุห่างกันมาตามลำดับ ทำให้ชีวิตวัยเด็กกับพี่ๆไม่สนิทกันนัก พอตี๋วโตขึ้นพี่ๆก็แต่งงานแยกครอบครัวไป หรือแม่แต่กับน้องๆ ตี๋วก็ไม่สนิทสนมด้วย "ต่างคนต่างมีวิถีชีวิตของใครของมัน" ตี๋วบอก ทำให้ตี๋วสรุปว่า ความสัมพันธ์ของตี๋วกับพี่น้องนั้นห่างเหินกันมาก
- ชิง เป็นพี่คนโต มีน้องอีก 2 คนที่อายุห่างกันมาก ซึ่งตอนนี้อายุ 17 ปี น้องสองคนของชิงอายุ 10 และ 7 ปีตามลำดับ ด้วยเหตุที่พ่อของชิงไปทำงานที่ซาอุ จึงทิ้งห่างการมีลูกนาน เพราะหลายปีจะกลับมาเยี่ยมบ้านสักครั้งหนึ่ง ด้วยวัยที่เข้าสู่ช่วงวัยรุ่นกับน้องๆซึ่งยังเด็กมาก การพูดคุยกันซึ่งบอกว่าน้องๆจะไม่ค่อยเข้าใจตามไม่ทัน จึงทำให้ชิงมักจะไปไหนมาไหนคนเดียว เมื่อกลับถึงบ้านก็ไม่ค่อยชอบพูดกับใคร ความสัมพันธ์ของชิงกับน้องๆจึงถือว่าห่างเหินกันมาก

- บีม ลูกสาวคนเดียวในบ้าน ที่มีพี่ชายอีก 2 คนและน้องชาย 1 คน โดยปกติกับพี่ๆ น้องๆบีมไม่ค่อยได้สนิทด้วย บีมจะสนิทกับแม่มากกว่า โดยบีมให้เหตุผลว่าอาจเป็นเพราะเป็นผู้หญิงด้วยกัน ดังนั้นจึงไม่แปลกนักเมื่อแม่บีมเสียบีมจึงโดดเดี่ยว ก็เพราะความสัมพันธ์ที่ห่างเหินระหว่างพี่ๆ และน้องผู้ชายนั่นเอง
- สร เป็นอีกคนที่มีพี่ชายอีกถึง 5 คน ด้วยเพศและวัยที่ต่างกับพี่ชายคนโตและคนรองจึงไม่ค่อยจะสนิทกันนักแต่กับคนที่ 3-4 ก็ถือว่าธรรมดา สรจะสนิทสุดก็กับพี่คนที่ติดกัน เพราะอายุห่างกันแค่ 2 ปี แต่การเป็นผู้หญิงจะเล่นจะพูดจะคุยกับพี่ผู้ชายก็ไม่ได้ทุกเรื่อง ดังนั้นสรจึงต้องเก็บบางเรื่องโดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับผู้หญิงไว้คุยกับเพื่อนหรือกับน้ำมากกว่า สรจึงมักจะคิดเสมอว่าเพศทำให้ตนเองเหินห่างกับพี่ๆ

2.3 ความสัมพันธ์ที่ห่างเหินจากที่ไม่มีเวลาอยู่ร่วมกัน จากการที่ต้องทำงานต่างคนต่างไป ถึงแม้ในวัยเด็กจะมีความสัมพันธ์กันดี แต่เมื่อโตขึ้นก็เริ่มเหินห่างกัน

- วีระ วีระอยู่สลัมตั้งแต่เด็ก พี่ๆของวีระเมื่อออกจากโรงเรียนทุกคนต่างก็ต้องหางานทำบ้างก็รับจ้าง บ้างก็ขับรถบรรทุกแตกต่างกันไป วีระเล่าว่าไม่ค่อยจะสนิทสนมอะไรกับใครมาก เพียงอยู่รวมกันไป จะให้มาพูดคุยกัน ปรีกษาหรือกันไม่มี ต่างคนต่างทำมาหากิน คือภาพโดยรวมของความสัมพันธ์ของวีระกับพี่น้อง
- ไม้ ลูกคนสุดท้อง มีพี่ชายคนโตเป็นแกนนำของครอบครัวแทนพ่อที่เสีย และไม้ก็อยู่กับพี่ชายคนนี้ ส่วนพี่คนอื่นๆแต่งงานแยกครอบครัวกันไป ไม้อายุห่างกับพี่ชายเยอะมาก พี่ชายคนนี้เลี้ยงไม้มาตั้งแต่เล็ก แต่ไม้บอกว่าไม่สนิทกันเพราะพี่ชายเขาแต่งงานตลอดตามประสาคนจีนที่ขยัน ทำให้ไม้คิดว่าตนกับพี่น้องห่างเหินกันมาก
- เปี้ยก เป็นลูกคนกลางที่มีพี่ชาย 1 คน น้องชาย 1 คน เปี้ยกเล่าว่า พี่ชายจะขยันช่วยพ่อแม่ทำกิจการของครอบครัว ส่วนน้องคนเล็กก็ยังเด็ก ไม่ค่อยสนใจกัน เปี้ยกเองก็

ให้เวลากับเพื่อนมากกว่าพี่น้อง จึงไม่แปลกที่เปียกจะไม่สนิทสนมกับพี่น้องมากนัก

ความสัมพันธ์กับคู่สมรส

จากการศึกษาพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ชีวิตคู่ร่วมกับคู่สมรสจำนวน 6 ราย ในจำนวนนี้แบ่งเป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จำนวน 4 ราย และอีก 2 ราย พบว่ามีปัญหาเรื่องความสัมพันธ์กับคู่สมรส โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จำนวน 4 ราย ได้แก่

- มี** ผู้ที่มีความสุขมากกับชีวิตครอบครัวที่มีภรรยาและลูกสาวคนเดียวที่มีทั้งรักและห่วง ถึงแม้อาชีพขับรถบรรทุกของมีจะทำให้ต้องห่างกับครอบครัวบ้าง แต่มีและภรรยาก็ไม่เคยมีปากเสียงหรือทะเลาะวิวาท ตรงข้ามทั้งคู่ต่างทำงานเพื่อให้มีกำลังทรัพย์ที่มากพอให้ลูกได้เรียนหนังสือ เมื่อพูดถึงภรรยา มีกล่าวว่า "เขาเป็นคนใจเย็นไม่เคยขี้นโมโหไม่เคยจู้จี้ ผมโชคดีที่ได้เมียดี แต่ก็ช่วยที่ถูกจับเรื่องม้า" ดังนั้นการที่มีต้องโทษจำคุกครั้งนี้ สิ่งที่อยู่ใใจของมีตลอดเวลาก็คือเมียและลูก
- คิด** เริ่มต้นชีวิตคู่ด้วยความไม่พร้อมนัก เพราะพื้นฐานของความจน จึงทำให้คิด และภรรยาต้องขยันทำงานหาเงินเพื่อลูก ประเด็นที่คิดและภรรยา มักจะพูดคุยกันเสมอคือ เรื่องเงินกับเรื่องลูก ซึ่งทั้งคู่เข้าใจกันดี และมักจะปรึกษาหารือและระบายความรู้สึกแก่กันอยู่เสมอ
- บีม** มีสามีเป็นลูกจ้างของโรงพยาบาลรัฐบาลแห่งหนึ่ง บีมเล่าว่ารักสามีคนนี้มาก และเป็นคนเดียวที่เข้าใจบีมมากที่สุดรองจากแม่ที่เสียแล้ว สามีเคยบอกให้บีมเลิกเสพยาเพื่อเริ่มต้นชีวิตครอบครัวใหม่ ซึ่งบีมก็เชื่อและเคยเลิกได้เองนานหลายเดือนหันมาขายอย่างเดียว และถูกจับได้พร้อมกัน สามีกับบีมก็แบ่งกันรับคนละครึ่ง ทั้งคู่จึงติดคุกพร้อมกัน ต้องโทษเท่ากัน และบีมก็ท้องได้ 6 เดือนแล้วด้วย

จ๊อกกี้ มีสามีเป็นนักดนตรี ซึ่งเธอเคยเป็นนักร้องร่วมวงของสามีและทำเป็นอาชีพหาเลี้ยงชีพร่วมกันพักหนึ่ง ก่อนที่จ๊อกกี้จะติดยาบ้า และหันมาขายยาบ้าอย่างจริงจัง จ๊อกกี้บอกว่าเธอกับสามีสนิทสนมกันดี ถึงแม้จะเป็นคนเสพยาทั้งคู่ก็ตาม ก็ไม่ได้ทำให้ความสัมพันธ์ของชีวิตสมรสของจ๊อกกี้เสื่อมคลาย แต่ตรงข้ามกลับทำให้ใกล้ชิดสนิทสนมกันมากขึ้น เพราะต้องร่วมมือกันในการเป็นเอเยนท์จำหน่ายยาบ้ารายใหญ่รายหนึ่งของเพชรบุรี จ๊อกกี้กับสามีมีลูกด้วยกันถึง 2 คน ซึ่งก็แบ่งให้ยายและย่าไปเลี้ยงคนละคน จ๊อกกี้กับสามีใช้ชีวิตคู่ 2 คน ร่วมกันขายยาบ้า เสพี่ยาบ้า และถูกจับได้ทั้งคู่และติดคุกพร้อมกัน จ๊อกกี้ 10 ปี 10 เดือน สามีกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินคดี

2. กลุ่มที่มีปัญหาในเรื่องความสัมพันธ์ในชีวิตคู่ ได้แก่

ต้น มีภรรยาเป็นคนติดยาบ้าอย่างรุนแรง จนถึงขั้นสติเสีย ภรรยาของต้นติดยามานาน เพราะสมัยก่อนเธอขายเอง เสพย์เอง ต้นจึงมีอาการหงุดหงิดและต้องปะทะคารมกันกับภรรยาบ้าง ถึงแม้การขั้บรรเทาทุกข์ของต้นต้องกินยาบ้าบ้าง แต่ต้นก็บอกว่าเขากินเพื่อทำงาน ไม่ได้ตั้งหน้าเสพยาอย่างภรรยาซึ่งมักจะทะเลาะกัน เรื่องนี้เป็นประจำ

หนวด ขั้บรรเทาส่งสับประรดจากกระยองมาที่ตลาดไท หนวดแต่งงานและมีลูกสาว 1 คน ตอนนี้อายุได้ 3 ขวบ ด้วยฐานะที่ต่างกันระหว่างหนวดที่ค่อนข้างจะจน กับภรรยาลูกคนจีนชายข้าวสาร ทำให้หนวดถูกกดดันและถูกดูถูกจากญาติของภรรยา หนวดกับภรรยาจึงมักจะเอาประเด็นนี้มาเป็นข้อวิวาทกันอยู่เสมอ ประกอบกับหนวดเป็นคนติดการพนันคือไพ่ ซึ่งภรรยาไม่ชอบและเคยบอกให้เลิก แต่หนวดก็เลิกไม่ได้ นานและบ่อยที่หนวดต้องเสียเงินไปกับการพนัน แทนที่จะเก็บไว้ใช้จ่ายในครอบครัว ทำให้ภรรยาและลูกหนักกลับบ้านภรรยาบ่อยมาก และหนวดต้องตามง้อทุกครั้งไป

การสื่อสารในครอบครัว

ผลการศึกษาพบว่า ผู้เสพยาบ้าโดยส่วนใหญ่มีการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยจำนวน 14 ราย รองลงมาคือการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิด จำนวน 7 ราย การสื่อสารในครอบครัวแบบปิด จำนวน 5 ราย และการสื่อสารในครอบครัวแบบปิดผสมแบบปล่อยจำนวน 1 ราย และการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิดผสมแบบปล่อย จำนวน 3 ราย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มที่มีการสื่อสารในครอบครัวแบบปิด ได้แก่

- นก เป็นคนหนึ่งที่พบว่าในครอบครัวมีการสื่อสารแบบปิดอย่างสูงในครอบครัวของนก มีพ่อเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด และเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ภายในบ้าน ซึ่งแม่และลูกๆ ต้องปฏิบัติตาม ตัวอย่างของระเบียบที่พ่อกำหนด คือ ลูกๆทุกคนต้องกลับบ้านก่อน 17.00 น. และห้ามไปวิ่งเล่นไกล ต้องเข้านอน 3 ทุ่ม ตื่นก่อนหกโมงเช้าทุกวัน การดูทีวี พ่อจะเป็นคนคอยควบคุมตามที่พ่ออยากดู ลูกๆไม่มีสิทธิในการกำหนด การพูดคุยกันระหว่างพ่อกับลูกๆจะเป็นแบบพ่อถามคำถามลูกตอบคำถาม นกต้องปรับตัวเองอย่างมากกับสภาพในบ้าน ยิ่งเมื่อนกเข้าสู่วัยรุ่น พ่อก็จะห้ามออกนอกบ้าน นกบอกว่าไม่เคยออกไปเดินห้าง เพราะกลัวพ่อรู้ ขนาดวันหนึ่งน้องชายของนกไม่มากินข้าวพร้อมกันก็โดนตี โดยที่พ่อสั่งให้แม่เป็นคนตี แม่ก็จะทำตามทุกครั้ง
- เซ เป็นอีกคนที่มีรูปแบบการสื่อสารแบบปิดในครอบครัวถึงแม้ว่า เซจะมาอยู่กับป้าและยาย แต่ก็มีวาทะที่พ่อของเซจะใช้สิทธิของความเป็นพ่อในการกำหนดกฎเกณฑ์ชีวิตความเป็นอยู่ให้กับเซ ป้าและยายทำตามพ่อเซทุกอย่าง ตั้งแต่เรื่องห้ามออกนอกบ้านตอนกลางคืน ห้ามรับโทรศัพท์หลัง 2 ทุ่ม แต่เซก็มักจะฝ่าฝืนกฎระเบียบนี้บ่อยครั้ง จนถูกทำโทษโดยการห้ามใช้โทรศัพท์ ห้ามออกนอกบ้าน และมีคนคอยรับส่งไปโรงเรียน การเรียนของเซพ่อเป็นผู้กำหนด ต้องมาเรียนที่โรงเรียนที่มีชื่อเสียง พ่อชอบใช้ความเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมกดดันเซเรื่องการเรียนเสมอ เซเล่าว่า "พ่อจะบอกเสมอว่าพ่อเป็นผู้อำนวยการมีหน้ามีตาใครก็รู้จักทั้งจังหวัด แก่ต้องตั้งใจเรียนอย่าทำให้ขายหน้า" แต่เซก็ทำให้พ่อเสียหน้าจน

ได้ เมื่อได้อิสรเพราะต้องมาเรียนที่ต่างจังหวัดจนเสียการเรียนและกลับไปเรียนโรงเรียนของพ่อจนจบ ม.3

หวน เกิดในครอบครัวของข้าราชการระดับสูง พ่อเป็นครูผู้บริหาร แม่เป็นหัวหน้าสถานีอนามัยแห่งหนึ่งที่จังหวัดสระแก้ว ทั้งพ่อและแม่มักจะเป็นผู้วางกฎระเบียบเหมือนอย่างกับที่บ้านเป็นที่ทำงาน หวนต้องกลับบ้านตรงเวลา ก่อนหกโมงทุกวัน และห้ามออกนอกบ้านอีก ถ้าเข้าบ้านแล้ว ถึงเวลาทานข้าวร่วมกันก็ต้องทาน ไม่หิวก็ต้องมานั่ง บรรยากาศภายในบ้านถ้าพ่อกับแม่อยู่บ้าน หวนจะรู้สึกอึดอัดใจมาก เพื่อนๆของหวนไม่มีใครกล้าเข้าบ้าน เพราะกลัวโดนซักถามประวัติ และพ่อก็จะวิจารณ์เพื่อนของหวน และลงท้ายด้วยการบอกว่าควรคบหรือไม่ควรคบ การพูดคุยกับพ่อ-แม่ หวนจะเป็นฝ่ายรับ พ่อกับแม่จะเป็นคนเปิดประเด็นก่อน และพูดคุยในสิ่งที่เขาสนใจ การดูทีวีก็จะดูตามพ่อและแม่ โดยเฉพาะการฟังวิทยุมักจะถูกสั่งห้ามเสมอโดยบอกว่า ไร้สาระให้อ่านหนังสือแทน ความเป็นผู้บริหารของพ่อกับแม่หวนจึงถูกปลูกฝังให้รักษาชื่อเสียงเกียรติยศของพ่อแม่เสมอ หวนเล่าเรื่องนี้ว่า "พ่อกับแม่ห่วงแต่เรื่องหน้าตาชื่อเสียง บอกว่านามสกุลที่ใช้คนรู้จักกันทั่วบ้านทั่วเมือง อย่าทำให้พ่อแม่เสื่อมเสียนะ" เมื่อตอนเริ่มเกรจึงถูกส่งมาอยู่กับยายที่กรุงเทพฯ หวนเล่าเรื่องนี้อีกว่า "เขาคงอายุที่หวนเรียนไม่แก่ แถมยังเกร เลยจับมาอยู่กรุงเทพฯ ให้พันๆ แต่หารู้ไม่ว่าแหละแหล่งมันเลย" หวนพูดอย่างประชดพ่อแม่เหมือนได้ทำอะไรสะใจ และรู้สึกสบายใจที่ได้เล่าให้ฟัง

หยก อาศัยอยู่กับน้ำหรืออาอี ซึ่งเป็นครอบครัวคนจีน หยกเล่าถึงความอึดอัดที่ต้องอยู่ในครอบครัวนี้มาถึงสิบกว่าปีว่า อีจะเคร่งครัดเรื่องเวลา เรื่องการอยู่การกิน เช่น เลิกเรียนต้องรีบกลับบ้าน และจะปิดบ้านตอน 1 ทุ่มทุกวัน ห้ามทุกคนออกไปไหน และยังเรื่องการกินข้าวต้องตรงเวลา ต้องพร้อมกัน และห้ามบ่นเรื่องกับข้าว มีอะไรก็ให้ทานไปอย่างนั้น หยกอยู่กับอีช่วยกิจการมั่งคั่ง เหล็กตัด โดยมีหน้าที่ทำตามคำสั่งของอีเท่านั้น ซึ่งก็แล้วแต่วันนี้จะต้องทำอะไรบ้าง หยกจึงไม่ค่อยจะมีเวลาเป็นของตนเองนัก ประเด็นการพูดคุยกันกับอีเป็นเรื่องงาน กิจการที่ทำอยู่ การเปิดรับข่าวสาร หยกจะดูทีวี ฟังวิทยุได้แต่ห้ามเกิน 4 ทุ่ม เพราะทีวีจะอยู่

หน้าห้องนอนของอ๊อ เมื่ออ๊อนอนอ๊อกก็จะบอกว่านอนได้แล้ว ทุกคนก็ต้องเข้านอนด้วย เมื่อถูกจำกัดสิทธิ์ หยกมีหนีเที่ยวกลางคืนบ้าง เริ่มต่อต้านกฎระเบียบ ก็จะถูกตำหนิอย่างรุนแรงและมีผลต่อรายได้ของหยกด้วย หยกกล่าวถึงตัวเองว่า "เขาเป็นคนหัวโบราณมาก ชอบบอกให้ขยันแล้วจะสบาย โดยเฉพาะเป็นผู้ชายต้องเข้มแข็ง อย่างซี่เกียจ" หยกมักจะใช้การพ้กหน้ารับเสมอเวลาที่ต้องสนทนากับอ๊อ ซึ่งมีทั้งที่ตั้งใจฟังและไม่สนใจเลย

อ๊อกก็ มีพ่อเป็นทหารมีแม่เป็นครู จึงไม่แปลกนักถ้าการสื่อสารในบ้านของอ๊อกก็จะเป็นแบบปิด อ๊อกก็บอกว่าพ่อจะใช้ระเบียบแบบทหาร คือ ออกคำสั่งแล้วให้ลูกและภรรยาทำตาม ใครฝ่าฝืนก็ถูกดุถูกว่า และถูกตีเป็นการลงโทษ และสิ่งที่พ่อเป็นผู้กำหนดวางแผนให้ทุกคนที่เห็นได้ชัดคือ พี่ชายคนโตต้องเป็นทหารเหมือนพ่อ พี่สาวคนรองต้องเป็นครูเหมือนแม่ อ๊อกก็บอกว่าโชคดีของอ๊อกก็ที่พ่อยังไม่ทันได้กำหนด เพราะมันอาจจะทำให้เกิดความกดดันมากกว่านี้ก็ได้ สิ่งที่พ่อเกลียดคือการโกหกและเป็นขโมย เวลาที่พ่อกลับถึงบ้าน ทุกคนจะต้องทำงานบ้านเสร็จเสมอ ไม่งั้นจะต้องถูกตี อ๊อกก็จะล้างจาน พี่จะกวาดบ้านถูบ้าน เมื่อกลับถึงบ้านห้ามออกนอกบ้านหลังหกโมงเย็น ถ้าจะไปไหนต้องบอกก่อนเสมอและต้องกลับให้ตรงเวลา อ๊อกก็เล่าอีกว่า "พ่อจะเป็นคนคอยบอกว่าอย่าไปคบกับบ้านนั้นบ้านนั้นนะ เพราะลูกมันติดผง ติดบุหรี จะสั่งห้าม การดูทีวีถึงเวลาข่าวจะเป็นเวลาของพ่อ ทุกคนไม่มีสิทธิ์เปลี่ยนช่อง และพ่อจะอนุญาตให้ดูละครหลังข่าวได้แต่อย่านอนดึกเกินไป เพราะตอนเช้าต้องตื่นแต่เช้าทุกคน ถึงจะไม่ไปไหนก็ต้องตื่นเช้า " และที่สำคัญที่พ่อและแม่ย้ำอยู่เสมอคือ "เป็นลูกทหารต้องเข้มแข็ง อดทน" และ "ต้องขยันเรียนให้ดีสมกับเป็นลูกครู"

2. กลุ่มที่มีการสื่อสารในครอบครัวแบบเปิด ได้แก่

ต้น อยู่กับแม่และพี่ ๆ อีก 3 คน การสื่อสารในครอบครัวของต้นมีแม่เป็นจุดศูนย์กลาง โดยที่ทุกคนมักจะพูดคุยกันช่วงทานอาหารเย็นร่วมกัน ใครอยากพูดอยากคุยหรือเสนอความคิดเห็นอะไรก็สามารถทำได้ ไม่มีใครอยู่เหนือใคร การเปิดรับข้อมูลข่าวสารทุกคนเลือกรับได้ตามต้องการของแต่ละคน ต้นเล่าว่า " ส่วนมากจะดูทีวี

ด้วยกัน ใครชอบละครเรื่องไหนก็พูดโน้มน้าวให้คนอื่น ๆ เห็นชอบด้วย " การติดต่อกับบุคคลภายนอก สมาชิกในครอบครัวของตนสามารถติดต่อได้ตามความพอใจ ไม่มีใครห้าม

โอ เต็บโตในครอบครัวชาวสวนส้มโอ จังหวัดนครปฐม โอเล่าว่า พ่อแม่ไม่เคยบังคับหรือมีกฎระเบียบอะไรในบ้าน ทุกคนอยู่อย่างเข้าใจ ทุกคนในบ้านช่วยกันทำสวน ซึ่งเป็นรายได้หลักของบ้าน พ่อจะใช้เหตุผลกับโอบามากกว่าบังคับ อย่างเมื่อตอนจบม.3 โอบไม่อยากเรียนต่อ พ่อต้องพูดโดยให้เหตุผลว่าไม่อยากให้ลำบาก อยากให้ลูกเรียนสูงๆ โอบและทุกคนในบ้านสามารถเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างอิสระ พูดคุยปรึกษากันได้ตลอดเวลา สามารถมีอิสระในการติดต่อคบหากับคนภายนอกตามความต้องการของแต่ละคน

จ๊อบ ใช้ชีวิตอยู่กับแม่สองคนร่วมสิบกว่าปีมาแล้ว การมีกันอยู่แค่ 2 คน ทำให้จ๊อบกับแม่พูดคุยกันด้วยดี อยู่ด้วยกันโดยใช้เหตุผลในการตัดสินใจ จ๊อบเล่าว่า " แม่ให้อิสระในการคบเพื่อน การไปไหนมาไหน และบอกให้เลือกคบเพื่อนที่ดี อย่าเกรงแม่มีลูกคนเดียว" การเลือกรับข้อมูลข่าวสารก็ตามความพอใจแม่ของจ๊อบไม่จำกัด และไม่เคยห้าม โดยบอกจ๊อบให้ทำสิ่งใดด้วยเหตุผลเสมอ และแม่เองก็จะขอความคิดเห็นจ๊อบก่อนเสมอเมื่อต้องมีการตัดสินใจทำอะไร ตัวอย่างเช่น เรื่องการมีแฟนใหม่ของแม่จ๊อบด้วย

มี ใช้การสื่อสารแบบเปิดกับลูกสาวและภรรยา เพราะมีเองก็ได้รับรูปแบบนี้มาจากครอบครัวของตนมาก่อน มีเล่าว่า "ผมคงเคยชินกับการพูดคุยกันให้เข้าใจกันมั้งเวลามีลูกมีเมียก็เลยต้องให้เข้าใจกัน" มีพูดคุยกับภรรยาเรื่องลูกบ่อยที่สุด เวลามีปัญหาหรือต้องตัดสินใจทั้งคู่จะปรึกษากันโดยใช้เหตุผลพูดคุยกัน

หนวด ถึงแม้เขากับภรรยาจะขัดแย้งกันบ้างด้วยฐานะที่ต่างกัน แต่ทั้งคู่จะพูดคุยกันด้วยเหตุผลจนเกิดความเข้าใจ และไม่มีใครสร้างกฎเกณฑ์ ระเบียบ สิ่งห้าม หรือบังคับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ทั้งคู่ใช้การตัดสินใจร่วมกันในเรื่องของลูกมากที่สุด เริ่มตั้งแต่การตั้งชื่อลูก การช่วยกันเลี้ยงดู และการหารายได้จุนเจือครอบครัว

และที่เหลืออีก 2 ราย ใช้ลักษณะการสื่อสารแบบปิดโดยให้อิสระกับสมาชิกพอสมควร และใช้เหตุผลมากกว่าการบังคับในการตัดสินใจและการอยู่ร่วมกันในครอบครัว

3. กลุ่มที่มีการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อย ได้แก่

เรียบ มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อย ในครอบครัวของเรียบใช้ชีวิตแบบไร้กฎเกณฑ์ ใครจะทำอะไรก็ได้ ทุกคนมีอิสระเต็มที่ที่จะตัดสินใจทำอะไร พ่อแม่ของเรียบเป็นช่างทาสี เรียบและพี่สาวก็เรียนหนังสือ ทุกคนจะต่างคนต่างไป ต่างทำหน้าที่ของตน จะเจอกันก็ตอนเย็นๆ หรือบางวันก็ไม่ค่อยได้เจอ ถ้างานของพ่อแม่ต้องทำล่วงเวลา ถึงบ้านเรียบก็หลับแล้ว การเปิดรับข่าวสารก็อิสระตามความพอใจของแต่ละคน ไม่มีข้อกำหนดหรือสิ่งที่ต้องทำร่วมกันในครอบครัวของเรียบ

เค อยู่กับครอบครัวที่มีทั้งพ่อ-แม่และน้อง 1 คน เค้าบอกว่าชีวิตมีอิสระมาก พ่อแม่กับน้องก็มีชีวิตไปอีกแบบ เคก็มีชีวิตอีกแบบ ต่างฝ่ายไม่ยุ่งเกี่ยวกับ การพูดคุยกันเกิดขึ้นเมื่อพ่อกับแม่ต้องการให้เคช่วยเหลือเรื่องการเขียนหนังสือ และเคจะเข้าหาพ่อแม่เมื่อต้องการเงิน น้องของเคก็ยังเลิกร้องเล่นไปวันๆ พ่อแม่ของเคค้าขายย่อมต้องพบปะผู้คนมากมาย การรับข่าวสารข้อมูลต่างๆก็มีอิสระต่อกัน ต่างกิน ต่างทำในสิ่งที่ตนพอใจ ครอบครัวของเคจึงไม่เคยมีข้อกำหนด กฎเกณฑ์ หรือแม้แต่วางแผนอนาคตร่วมกันเลย

วีระ ผู้อยู่ในครอบครัวที่สมาชิกสามารถทำตามใจตนเองได้เสมอ การเข้ามาปรึกษาหารือหรือคุยกันอย่างตั้งใจมีน้อยมาก ถ้าฟังการทำมาหากินของแต่ละคนก็ไม่มีเวลาให้ต่อกันแล้ว ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่ครอบครัวของวีระจะไม่ค่อยได้เจอเจอกัน ทุกคนสวนทางกันตลอด จึงไม่มีข้อกำหนด กฎเกณฑ์หรือกิจกรรมที่ทุกคนต้องทำร่วมกันเลยในครอบครัว

เปี้ยก พ่อแม่ของเปี้ยกมักจะยุ่งอยู่กับกิจการของบ้านจนทำให้ดูเหมือนว่าเปี้ยกถูกปล่อยปละละเลย รวมทั้งสมาชิกคนอื่นๆ ที่ไม่ค่อยได้มีเวลาได้อยู่ร่วมกัน การคุย

กันน้อยมาก หากไม่เกิดเรื่อง ก็จะไม่มีความจำเป็นต้องคุยกัน พ่อแม่ของเป็ยกให้อิสระด้วยสาเหตุเพราะไม่มีเวลา ต้องทำงาน กฎระเบียบในบ้านไม่มีข้อกำหนดตายตัว ทำให้เป็ยกอิสระทั้งเรื่องการคบเพื่อน การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และการใช้ชีวิตด้วยความพอใจของตนเอง

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มตัวอย่างอีก 10 รายที่มีลักษณะเป็นการสื่อสารแบบปล่อย อันได้แก่ ปลา น้อย ดิว บิม ไม้ บอย อู๊ด วัน ตูบ และซิง ทุกคนมีอิสระเสรีในการใช้ชีวิตตามใจของตน ไม่ต้องมีกฎระเบียบอะไรมากมาย ในบ้านทุกคนต่างคนต่างทำงาน ไม่ค่อยมีเวลาอยู่พร้อมหน้ากัน

4. กลุ่มที่มีการสื่อสารในครอบครัวแบบผสม แบ่งเป็นดังนี้

4.1 กลุ่มที่ผสมระหว่างการสื่อสารแบบปิดกับแบบปล่อย ได้แก่

สร ซึ่งอยู่รวมกันกับน้ำและป่า กับพี่ชายอีก 5 คน สรเล่าว่า บางทีอยู่บ้านก็ดูมีกฎระเบียบมากมาย ทั้งเรื่องต้องกลับบ้านตรงเวลา ต้องกินข้าวพร้อมกัน ทุกคนต้องช่วยกันทำงานบ้าน โดยมีน้ำและป่าเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดและทุกคนต้องเชื่อฟัง แต่ในขณะที่เดียวกัน สรก็รู้สึกว่ากฎระเบียบไม่ได้ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน เมื่อเคยทำผิดหรือฝ่าฝืนบ้าง ก็ไม่ได้รับการลงโทษสม่าเสมอ จะถูกตำหนิบ้างถ้าน้ำและป่าใส่ใจ หรือถูกปล่อยปละละเลยถ้างานของทั้งสองยุ่ง โดยเฉพาะพี่ชายทั้ง 5 คน มักจะได้รับสิทธิพิเศษในการออกนอกบ้านอย่างอิสระ ผิดกับสร การพูดคุยกันในบ้านจะเริ่มด้วยน้ำและป่าเป็นผู้นำเสมอ และสรก็จะถูกจำกัดความคิดเมื่อถามถึงพ่อกับแม่เสมอ จนเธอไม่รู้จักพ่อกับแม่ของเธอเลย น้ำและป่าไม่เคยบอกเหตุผลที่ไม่บอกกับสรเลย การเปิดรับข่าวสารทางสื่อทีวี น้ำและป่าให้อิสระเต็มที่ แต่การพบปะผู้คนนอกบ้าน สรถูกจำกัดสิทธิห้ามออกนอกบ้านยกเว้นการไปโรงเรียน ซึ่งสรก็สรุปเหตุผลด้วยตนเองว่า คงเป็นเพราะแถวบ้านของสรมีผู้ติดยาเสพติดเยอะและน่ากลัว

2. กลุ่มที่มีการสื่อสารในครอบครัวผสมระหว่างแบบเปิดและแบบปล่อย ได้แก่

หนึ่งและสอง ซึ่งอยู่ร่วมกับพ่อแม่และน้องๆ ถึงแม้ด้วยภาระหน้าที่ของพ่อจะทำให้ไม่มีเวลาให้กับลูกๆนัก แต่พ่อ-แม่ของหนึ่งกับสองก็ใช้เวลาที่มีน้อยนั้นพูดคุยกับหนึ่งและสอง และทำกิจกรรมร่วมกัน อย่างเช่น การปลูกต้นไม้ หรือไม้กูดี้วี พุดคุยด้วยเรื่องราวต่างๆ พ่อจะแสดงเหตุผลให้ลูกทราบเสมอเมื่อต้องทำงานหนักจนไม่มีเวลา การกำหนดกฎระเบียบในบ้าน ทุกคนมีสิทธิพูดคุยได้และมีการเปลี่ยนแปลงเสมอตามการพูดคุยกันเมื่อเห็นว่าไม่เหมาะสม พ่อจะใช้การโน้มน้าวด้วยคำพูดให้ลูกตั้งใจเรียนเสมอ และให้เป็นเด็กดี และบ่อยครั้งที่พ่อพาทั้งสองติดตามไปทำงานพบปะผู้คนภายนอกบ้าน อันเป็นการสื่อสารในระบบเปิดที่เกิดขึ้นในครอบครัว ส่วนการสื่อสารแบบปล่อยนั้นเห็นได้จาก การที่พ่อแม่มักจะปล่อยให้ทั้งสองตัดสินใจเอง ในการคบหาสมาคมเพื่อนฝูง การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งเวลาที่พอกับแม่ไม่ได้จำกัดว่าต้องกลับบ้านกี่โมง หรือต้องมาทำอะไรร่วมกันในตอนไหน ซึ่งถือได้ว่าทั้งสองคนใช้การสื่อสารทั้งระบบเปิดและปล่อยในขณะเดียวกัน

ใหญ่ มีพ่อเป็นเจ้าของกิจการรับเหมาก่อสร้าง โดยมีแม่คอยช่วยเหลือ ใหญ่กับน้องอยู่ที่บ้านรักใคร่กันดี ช่วยกันทำงานบ้าน ซึ่งใหญ่ก็มักจะเอาเปรียบน้อง ให้น้องทำคนเดียวอยู่บ่อยๆ ซึ่งน้องของใหญ่ก็เต็มใจทำด้วยดี ใหญ่เล่าเรื่องการสื่อสารในบ้านให้ฟังว่า "พอกับแม่ให้ออกาสลูกพูดคุยเสมอ ถ้าท่านมีเวลาก็จะคุยกัน ทำกับข้าวที่พวกเราชอบทานด้วยกัน" เวลาที่พอกับแม่ต้องไปทำงานต่างจังหวัด พ่อจะบอกให้ใหญ่ดูแลน้อง ด้วยเหตุผลที่ว่า "พ่อต้องทำงานนะ พวกเราจะได้สบาย" แต่สำหรับการสื่อสารแบบปล่อยคือ ในบ้านกฎระเบียบที่เป็นเรื่องตายตัวไม่มี ทุกคนสามารถทำตามใจของตนได้ทุกอย่าง พ่อแม่ไม่เข้ามาควบคุมการเปิดรับข่าวสารหรือการคบหาสมาคมกับใคร ทุกคนมีอิสระจนบางครั้งใหญ่เองรู้สึกที่พ่อแม่ขาดความเอาใจใส่กับตนเสียด้วยซ้ำ

จากผลการศึกษาเรื่องการสื่อสารในครอบครัวของผู้เสพยาบ้า พบว่ามีรูปแบบทั้งที่เป็นระบบปิด, เปิด, ปล่อย และแบบผสม ซึ่งแต่ละแบบก็มีข้อดีข้อเสียแตกต่างกันไป แต่ส่วนใหญ่ที่พบ

จากการศึกษาคือ การสื่อสารแบบปล่อยซึ่งพบมากที่สุด คือต่างคนต่างมีอิสระ ซึ่งเป็นหนทางไปสู่การเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหายาก เพราะขาดคนคอยเอาใจใส่ เกิดความน้อยใจ ขาดความอบอุ่น มีอิสระในการคบเพื่อนและการตัดสินใจ จึงเป็นการง่ายที่จะถูกชักชวนให้เสพยาบ้าได้

สภาพองค์ประกอบพื้นฐานการดำรงชีวิต

สภาพที่อยู่อาศัย

จากการศึกษาพบว่า ผู้เสพยาบ้ามีสภาพที่อยู่อาศัยที่สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. กลุ่มที่มีสภาพที่อยู่อาศัยที่เป็นบ้านที่มีขอบเขตและสัดส่วนเป็นส่วนตัวชัดเจน จำนวน 19 ราย แบ่งเป็น

- บ้านเดี่ยว 11 ราย
- ทาวน์เฮาส์ 3 ราย
- ตึกแถวร้านค้า 5 ราย

2. กลุ่มที่มีสภาพที่อยู่อาศัยเป็นที่พักที่ไม่มีขอบเขตและสัดส่วนความเป็นส่วนตัวชัดเจน จำนวน 11 รายแบ่งเป็น

- ชุมชนแออัดและสลัม 8 ราย
- แฟลตการเคหะ 1 ราย
- ห้องเช่าหรือหอพัก 2 ราย

จากผลการศึกษาพบว่า ผู้เสพยาบ้ามีลักษณะที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกันอย่างหลากหลาย และยังพบอีกว่า สภาพที่อยู่อาศัยที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มอยู่ใกล้แหล่งจำหน่ายยาบ้าและมีผู้เสพยาบ้าอยู่ในบริเวณนั้น อันเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้ทราบว่า ลักษณะที่อยู่เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการเสพยาบ้าได้ ด้วยความใกล้ชิด การเข้าไปคลุกคลีและเข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งจะนำเสนอรายละเอียดในส่วนของปัจจัยเอื้ออำนวยต่อไป

แบบแผนการรับประทานอาหาร

จากการศึกษาพบว่า สามารถแบ่งแบบแผนการรับประทานอาหารของผู้เสียยวบ้ำซึ่งเป็นช่วงก่อนที่จะติดยวบ้ำได้เป็น 4 กลุ่ม เรียงตามลำดับที่พบมากไปน้อยได้ดังนี้

1. กลุ่มที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นคนจัดเตรียมอาหาร แต่รับประทานอาหารไม่พร้อมกันแล้ว แต่ความสะดวกของแต่ละคน พบ 15 ราย ตัวอย่างที่พบได้แก่

- ต้น อยู่กับแม่และพี่ๆ อีก 3 คน หน้าที่ในการจัดเตรียมอาหารส่วนใหญ่จะเป็นของพี่สาวคนโต ซึ่งจะมีหน้าที่ไปตลาดจ่ายกับข้าวและปรุงอาหาร ต้นและพี่ๆ คนอื่นๆ จะกลับมากินข้าวที่บ้านโดยทยอยกันกินไม่พร้อมกัน ใครมาถึงก่อนก็กินก่อน โดยไม่มีการรอให้พร้อมกันทุกคน จะมีบ้างที่มาพร้อมกันสัก 3-4 คน ส่วนใหญ่ไม่ครบทุกคน และต้นเองก็มักจะกลับตึกกว่าคนอื่นๆ ซึ่งบางครั้งกับข้าวอาจจะหมดเหลือเฉพาะข้าว ก็จะกินข้าวกับน้ำปลา
- ไม้ มีเด็กรับใช้ที่ทำอาหารสำหรับสมาชิกภายในบ้าน ซึ่งจะต้องเตรียมอาหารสำหรับข้าวต้ม ซึ่งจะเป็นของแม่ไม้ที่จะกินแบบคนจีน ไม้และพี่ๆ จะทานกับข้าวธรรมดา แต่จะทานไม่พร้อมกันโดยมากแม่ก็จะทานก่อนเมื่อถึงเวลาโดยจะไม่ต้องรอใคร เพราะจะทานข้าวต้ม พี่ๆ ของไม้โดยเฉพาะพี่ชายคนโตจะไปติดต่องานกลับมา ก็จะทานพร้อมกับภรรยา ไม้จะชอบทานคนเดียว หรือไม้ก็ไม่ทานเลยถ้าวันไหนคนอยู่เยอะ ไม้เล่าว่า "ผมไม่ค่อยชอบกินกับคนอื่นๆ ชอบทานโน้นทานนี่ วันนี้ทำอะไบบ้าง ไปไหนมา ผมจะรู้สึกไร้ค่าเลย" นี่จึงเป็นอีกเหตุผลที่ไม้มักไม่รับประทานอาหารร่วมกับคนอื่นๆ ในครอบครัว
- ชิง จะมีแม่เป็นผู้ดูแลเรื่องอาหาร โดยชิงเล่าว่า "แม่จะไปตลาดแต่เช้ามีด จะซื้อกับข้าวสำหรับวันนั้นทั้งวัน คือมีเช้า กลางวัน เย็น แม่จะเก็บไว้ในตู้กับข้าว ใครจะทานก็เปิดตู้หากินกันเอง" ซึ่งจะได้ทานพร้อมกับคนอื่น เพราะไปโรงเรียนกว่าจะกลับบ้านก็ค่ำ ส่วนน้องๆ วิ่งเล่นไปตามวัย และแม่ของชิงจะใช้เวลาพักจากการตัดเสื้อทาน โดยชิงคิดว่าแม่หิวตอนไหนก็คงพักทาน จึงไม่ได้ทานร่วมกัน

หวาน เมื่อมาอยู่กับคุณยายที่กรุงเทพฯ แบบแผนของการรับประทานอาหารของหวานก็เปลี่ยนไป โดยหวานเล่าว่า คุณยายจะให้เด็กที่บ้านไปซื้ออาหารสำเร็จจากตลาด น้อยครั้งมากที่จะปรุงอาหารทำกับข้าวเอง แรก ๆ หวานก็กลับบ้านไปทานกับยายหลังเลิกเรียน แต่พอเวลาเรียนที่ต้องเปลี่ยนเป็นภาคบ่ายบ้าง บางทีเลิกค่ำบ้าง การกลับไปกินข้าวกับยายก็น้อยลง ซึ่งหวานก็มักจะกินให้เสร็จเรียบร้อยก่อนกลับ โดยมีกลุ่มเพื่อนเป็นผู้ร่วมวงอาหารเย็น หวานบอกว่า "กลับถึงบ้านกับข้าวยังตั้งโต๊ะอยู่เลย ยายบอกทานข้าวสิลูก หวานก็รับคำ ค่ะ แต่ก็ไม่กิน เด็กที่บ้านก็เก็บไปทิ้ง" จนระยะหลังๆ ยายก็ให้หวานหาทานเอง

วัน เป็นคนหนึ่งที่จริงจังจะไม่กินข้าวร่วมกับปู่-ย่า เพราะกลัวเที่ยวเล่นกับเพื่อน "เดินห้างบ้าง ก็กินที่นั่น ไก่ทอด พิซซ่า ตามประสาวัยรุ่น" แต่วันก็เล่าเรื่องความเป็นห่วงเรื่องการกินของปู่-ย่า วันเล่าให้ฟังว่า "ถึงบ้านย่าจะบอกให้ทานข้าว เอามาอุ่นให้ด้วย ผมก็แกล้งกินไปนั้นๆ กลัวเขาจะเสียใจ บางวันก็แกล้งกลับตึกๆ นี้กว่าเขาจะนอน เขาก็ยังรอและตั้งกับข้าวไว้ให้ผมก็เลยติดนิสัยกลับมาที่ต้องกินให้เขาก่อน ถึงแม้จะอิมแล้วหรือไม่หิวก็ตาม" นี่คือแบบแผนการรับประทานอาหารของวัน

และยังมีคนที่เหลืออีก 10 คนที่มีแบบแผนคล้ายๆ กันคือมีคนเตรียมอาหารให้แต่ก็ไม่ได้รับประทานอาหารร่วมกันอย่างพร้อมเพรียง คนลักษณะนี้ได้แก่ จ๊อกกี้ เป็ยก ใหญ่ อู๊ด หนึ่ง สอง โอ เรียบ เค และ เซ

2. กลุ่มที่สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างหารับประทานอาหารกันเอง ไม่มีใครจัดเตรียมให้ใคร รับประทานอาหารตามความสะดวกของแต่ละคน กลุ่มนี้พบ 8 ราย ตัวอย่างที่พบได้แก่

บีม หลังจากแม่ของบีมเสียชีวิต ก็ไม่มีใครเตรียมเรื่องอาหารการกินในบ้าน อีกอย่างบีมก็ต้องเรียน ดังนั้นทุกคนจึงต้องช่วยตัวเองโดยการหารับประทานกันเองก่อนกลับบ้าน หรือไม่ก็ปรุงกินเองที่บ้าน ซึ่งจะต้องซื้อหาอุปกรณ์มาเอง เมื่อมีแม่เลี้ยงเข้ามาอยู่ร่วม บีมเล่าว่า "แรกๆเขาก็จะทำกับข้าวให้พ่อทาน บางทีพี่ๆก็กินกับเขาด้วย มีบีมคนเดียวที่ไม่เคยร่วมวง" บีมบอกว่าระยะหลังๆ พ่อขับแท็กซี่ดึก กลับไม่

เป็นเวลาที่แตกต่างกัน พี่บีมก็พอใจที่ได้ดูแลตัวเองเรื่องการกิน มากกว่าจะกินฝีมือแม่เลี้ยงต่างๆที่ไม่ค่อยจะถูกคอกัน

วีระ เนื่องจากแบบแผนของการทำงานซึ่งไปกันคนละแนว คนละเวลา สถานที่อยู่แล้ว การจะมานั่งร่วมวงรับประทานอาหารของสมาชิกอย่างพร้อมหน้า วีระบอกว่า เป็นไปได้ยากมาก จะมีพร้อมหน้ากันก็คนสองคนชวนกันกิน "แต่ส่วนใหญ่จะตัวใครตัวมันมากกว่า" นี่คือคำบอกเล่าที่เป็นบทสรุปในเรื่องการรับประทานอาหารของวีระ

จ๊อบ เมื่อครั้งสมาชิกในครอบครัวมีกันแค่สองคน คือจ๊อบกับแม่ เพื่อให้เกิดความสะดวกทั้งสองฝ่าย จ๊อบกับแม่ก็ตกลงกันด้วยเหตุผลที่จะต้องช่วยตัวเองในการหาอาหาร โดยเฉพาะมือเย็น เพราะแม่จ๊อบกลับถึงบ้านก็ดึกมาก แต่สำหรับมือเข้าบางที่แม่ก็จะเตรียมได้บ้าง จ๊อบเล่าว่า "ตื่นขึ้นมาบางวันก็มีไข่ดาว มีไส้กรอกทอด แม่เตรียมไว้แต่ก็น้อยครั้งมากเพราะที่ทำงานของแม่ไม่ได้ใกล้บ้าน"

ตูป ใช้ชีวิตกับยาย โดยไม่มีรูปแบบอะไรที่ต้องทำร่วมกัน รวมทั้งเรื่องการรับประทานอาหาร "ยายก็จะกินของยายเอง" ตูปเล่าว่า ตูปเองวันเวลาการงานก็ไม่แน่นอนอยู่แล้ว จึงไม่มีรูปแบบของการรับประทานอาหารที่แน่นอน อยากกินตอนไหน อะไร ตูปก็จะซื้อหาด้วยตัวเอง

ส่วนที่เหลืออีก 4 รายคือ ปลา บอย หารับประทานเองโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับใคร เช่นเดียวกับน้อยและดีว ซึ่งทั้งสองทำงานกลางคืนและอยู่ห้องเช่า แบบแผนการกินก็就不用รอใคร สะดวกและการรับประทานอาหารแบบไหน ทั้งสองคนก็จะทำตามใจของตน

3. กลุ่มที่กินพร้อมกับสมาชิกคนอื่นๆ โดยมีสมาชิกในครอบครัวจัดหาอาหาร จำนวน 6 ราย ได้แก่

มี มีจะมีภรรยาเป็นผู้ดูแลเรื่องอาหารของครอบครัว มีกับภรรยาและลูกสาวคนเดียว

จะรับประทานอาหารด้วยกันทุกวัน จนถือเป็นกิจวัตรส่วนหนึ่ง ยกเว้นบางวันที่มี
ต้องขั้บรถบรรทุกไปต่างจังหวัดไกล ที่ภรรยาและลูกไม่ได้ไปด้วย ก็จะเป็นอันว่า
ต้องต่างคนต่างไปซึ่งจะมีน้อยครั้งมาก เพราะโดยปกติมีจะให้ภรยานั่งไปด้วย
เกือบจะทุกครั้ง ถึงแม้ต้องค้างที่ต่างจังหวัด การรับประทานอาหารก็จะมีภรรยา
ร่วมด้วยเสมอ

หมวด มีภรรยาและลูกสาววัย 3 ขวบ อยู่ร่วมกันในครอบครัว ภรรยาคือผู้จัดเตรียม
อาหารให้กับลูกและหมวด โดยภรรยาจะป้อนข้าวลูกให้เสร็จก่อนที่จะมาเตรียม
อาหารสำหรับตนเองและหมวด ซึ่งจะกลับมาทานอาหารร่วมกัน หมวดเล่าว่า "ก็
ใช้เวลากินข้าวด้วยกัน หลังกินข้าวได้พูดคุยกันและเล่นกับลูก" การกลับมารับ
ประทานอาหารร่วมกันจึงเป็นส่วนหนึ่งที่น่าความสุขมาสู่ครอบครัวของหมวดด้วย

หยก จะรับประทานอาหารร่วมโต๊ะพร้อมน้ำ ดูเหมือนจะเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ถือปฏิบัติ
เรื่อยมาจนเป็นประจำ หยกค่อนข้างอึดอัดในช่วงแรกๆ ที่กินข้าวกับน้ำและสามี
ของน้ำ ซึ่งปกติก็จะทำงานด้วยกันทั้งวันอยู่แล้ว การกินข้าวร่วมกันอีก หยกจึง
รู้สึกเบื่อและแข็งอยู่ไม่น้อยตามคำพูดที่ว่า "ก็กินไปงั้น รีบกินรีบเสร็จ บางทีกั้ม
หน้ากั้มตากินให้เสร็จๆ เขาก็จะมองหน้าและถามว่าจะรีบไปไหน ผมก็ไม่ตอบกิน
ต่อไปเรื่อย"

สร ผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในการเตรียมกับข้าวสำหรับสมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัวด้วยเล่า
ว่า " จะรอทานข้าวกับน้ำและบ้ำเป็นประจำ บางทีกลับจากโรงเรียนจะหิวมากก็
จะกินไปก่อนรอบหนึ่ง ก็รอทานกับคนอื่นๆอีกรอบ" สรจะเป็นคนช่วยน้ำและบ้ำ
ทำกับข้าว โดยการล้างผัก หั่นเนื้อ ต้มน้ำแกง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ก็เกิดขึ้นเฉพาะก่อน
หน้าที่สรจะติดยา เพราะหลังจากนั้นเธอก็เริ่มที่จะหลีกเลี่ยงห่างจากคนอื่น ๆ
รวมทั้งไม่อยากจะร่วมรับประทานอาหารกับคนอื่นๆ ด้วย

ส่วนที่เหลืออีก 2 คน คือ คิดกับตัน ทั้งสองคนมีภรรยาเป็นแม่บ้านอยู่แล้ว และจะมีบ้างที่
บางครั้งพอบ้านจะลงมือเรื่องทำกับข้าวเอง เช่น ตันมีภรรยาเสพยาบ้าด้วยแล้ว "วันไหนเขา
เสพยาเขาก็จะไม่หิวอยู่แล้ว ผมก็จะเป็นคนทำกับข้าวและเรียกเขามากินด้วย" ส่วนคิดกับภรรยา
และลูกๆ จะรับประทานอาหารร่วมกัน โดยคิดเล่าว่า "กินด้วยกันไปคุยกันไป กับข้าวมีอะไรก็กินไป

น้ำพริกผักลวกตามประสาคนจน"

4. แบบแผนการรับประทานอาหาร โดยการรับประทานอาหารที่ร้านค้าและจ่ายเป็นรายเดือน คือ

นก ก่อนหน้าที่พ่อจะปล้นโรงงาน ครอบครัวของนงมักจะทำอาหารทานด้วยกัน โดยมีแม่เป็นแม่บ้านคอยเตรียมอาหาร หลังจากที่พ่อปล้นโรงงานสำเร็จ ชีวิตนงก็เปลี่ยนไป แม่เล่นไพ่มากขึ้น แบบแผนการกินอาหารร่วมกันก็เปลี่ยนไปตามคำบอกเล่าของนงที่ว่า "แม่จะไปบอกร้านขายข้าวปากซอยไว้ว่า ถ้านกกับน้องๆ มาให้สั่งกินได้เลย เพราะแม่เขาจะมาจ่ายเป็นรายเดือนให้" ด้วยเหตุนี้ นงก็จะสนุกกับการกินอาหารตามสั่งอยู่สักระยะหนึ่ง จนนงเล่าว่า "น้ำหนักเพิ่มเยอะเลยช่วงนั้น" แบบแผนการรับประทานอาหารของนงเป็นแบบนี้อยู่ได้ 2 ปี พ่อก็ถูกจับ นงก็ไปอาศัยอยู่กับป้า นกคิดว่าตนเองคงต้องเปลี่ยนแบบแผนการรับประทานอาหารใหม่ แต่แล้วนงก็คาดผิด เพราะเมื่อไปอยู่บ้านป้าที่เปิดบ่อนการพนัน ป้าก็ยังคงให้นงไปสั่งอาหารทานแบบเดิมที่เคยทำ เพราะเงินส่วนหนึ่งที่พ่อปล้นได้ ได้ฝากไว้กับป้าของนงเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของนงและน้องๆ รวมทั้งค่าอาหารนี้ด้วย

จะเห็นได้ว่า จากผลการศึกษาเรื่องแบบแผนการรับประทานอาหาร พบว่าส่วนใหญ่มีแบบแผนการรับประทานอาหารที่ไม่ได้ทำร่วมกับสมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัว หลายคนต้องหารับประทานเองตามความพอใจ บางคนมีคนจัดเตรียมให้ แต่ไม่ได้มีเวลามารับประทานร่วมกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มตัวอย่างที่คิดว่าไม่จำเป็นต้องกลับบ้านตรงเวลา ไม่ต้องรอคอยใคร ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์กันน้อย มีการพูดคุยกันน้อย ซึ่งมีผลต่อความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวด้วย

ทั้งนี้ในเรื่องแบบแผนการรับประทานอาหาร จากการศึกษาพบว่าหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างเริ่มมีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น แบบแผนการรับประทานอาหารก็จะมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเกิดจากฤทธิ์ของยาบ้า ซึ่งนำเสนอในหัวข้อสภาพการเปลี่ยนแปลงหลังจากทะเลาะวิวาทต่อไป

การแต่งกาย

จากการศึกษาพบว่า ผู้เสพยาบ้าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการแต่งกายโดยเฉพาะ

อย่างยิ่งกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับการแต่งกายอย่างมาก ทั้งนี้โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญเรื่องการแต่งกายในระดับพอสมควร ซึ่งแบบแผนการแต่งกายของกลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. กลุ่มที่แต่งกายตามสมัยนิยม ซึ่งจะเป็นกลุ่มวัยรุ่นเป็นส่วนใหญ่ โดยให้ความคิดเห็นโดยรวมว่า การแต่งกายจะช่วยให้ดูดี ส่งเสริมภาพลักษณ์ให้กับตน และที่สำคัญที่สุดกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่าช่วยปกปิดว่าเป็นคนติดยาเสพติดได้ด้วย ดังตัวอย่างคำบอกเล่าต่อไปนี้

ปลา เล่าว่า "ต้องดูแลตัวเองโดยเฉพาะใบหน้า ปลาจะทาครีม ทาโลชั่น โดยเฉพาะบริเวณของตาจะดูแลเป็นพิเศษ ส่วนเสื้อผ้า ปลาจะมีเยอะมาก และเป็นแบบใหม่ๆที่กำลังฮิต เพราะจะทำให้ดูดี ไม่โทรม เพราะถ้าติดยาแล้วยังปล่อยให้ตัวเองดูแย่ยิ่งน่าพอดี ลำพังตัวผมชอบตาดำก็เหมือนผีอยู่แล้ว"

สอง เด็กหนุ่มเชื้อสายจีน ผิวขาว รูปร่างสูง เล่าถึงการแต่งกายของตนว่า "พยายามสุดความสามารถที่จะไม่ให้ตัวเองโทรม อย่างผมตอนติดยาแล้ว ยังแต่งตัวมากกว่าตอนที่ยังไม่ติดนะ อย่างก่อนเสพยา แค่เสื้อยืดกางเกงยีนส์หรือขาสั้นก็ได้ แต่พอติดยาผมอมโทรมลงมาก หน้าตอบ ขอบตาซ้ำ ต้องแต่งตัวกลับเปลี่ยน อย่างหน้าก็หาวิตามินอีทา"

หวาน เป็นผู้หญิงที่จัดว่าหน้าตาดี และมีนิสัยรักสวยรักงาม หวานจะแต่งตัวดีมาตั้งแต่เด็ก พ่อแม่จะซื้อเสื้อผ้าให้เยอะ และจับเธอแต่งตัวเวลาออกไปนอกบ้าน เมื่อเติบโตขึ้นเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น หวานก็จัดว่าเป็นคนหนึ่งที่ชอบแต่งตัวตามแฟชั่น เธอเล่าให้ฟังว่า "กางเกงยีนส์ก็มีทุกทรงที่ฮิต ทั้งขาม้า ขากระดิ่ง ขากระบอก ชอบแต่งตัวมาก รวมทั้งหน้าตาด้วยนะ ผมเผ้าก็ทวงไหนฮิตก็ไปก่อนเพื่อนเข้าร้านตัดผมที่อย่างพอมมาติดยา แล้วใครบอกว่าจะปล่อยให้ตัวเองไม่จริง แต่ก็อาจจะเป็นแค่ช่วงแรกๆ แต่ต่อมา หวานนี้แหละ แต่งมากขึ้นด้วย ยิ่งหน้า ขอบตา ผิวนี้ ต้องดูแล ไม่งั้น ผิวหยาบ หวานเป็นผ้าหน้าดำไปเลย"

2. กลุ่มที่มีแบบแผนการแต่งกายตามลักษณะการทำงาน ได้แก่ อาชีพนักร้อง โสเภณี พนักงาน ลูกจ้างโรงงานหรือบริษัทซึ่งต้องแต่งกายตามลักษณะของงาน ซึ่งพอนอกเวลาการทำงานก็จะแต่งกายตามสบาย ตามตัวอย่างดังนี้

น้อย การเป็นนักร้องคาเฟ่ทำให้น้อยต้องตื่นขึ้นมาแต่งตัว แต่งหน้า ทำผม อย่างน้อยก็ก่อนไปทำงานสัก 2-3 ชั่วโมง ชุดที่ใส่ไปทำงานจะเป็นชุดที่น้อยซื้อมาเป็นพิเศษสำหรับใส่ร้องเพลงโดยเฉพาะ น้อยกล่าวถึงเรื่องนี้ว่า "แถววงเวียนใหญ่ค่ะ จะไปซื้อที่นั่น หรือไม่ก็ให้เช่าแถวประตูน้ำด้วย ส่วนใหญ่จะเป็นชุดที่มีปีกเลื่อม โดนแสงไฟจะสวย มีแสงระยิบระยับ บางชุดจะออกเช็กซีลันๆ หรือไม่ก็ไว้หลัง เกะออก เวลาใส่ต้องคอยระวัง" นั่นคือชุดที่ใส่ทำงานตอนร้องเพลง แต่พอเวลาปกติ น้อยบอกว่าชอบใส่กางเกงขาสั้นเสื้อยืดแค่นั้นก็พอ

วีระ หมุ่มมิดวเข้ม ทำงานเสิร์ฟที่ห้องอาหารแห่งหนึ่ง วีระต้องแต่งกายด้วยชุดที่ห้องอาหารบังคับและตัดให้ 2 ชุด ใส่สลับกัน คือกางเกงขาสั้นน้ำเงิน เสื้อเชิ้ตสีขาว และมีเสื้อกั๊กสีฟ้า ผูกโบว์หูกระต่ายสีเดียวกับกางเกง วีระเล่าอย่างภูมิใจว่า "ตอนทำงานวันแรก โดนแขว่มากโดยเฉพาะเพื่อนๆที่ห้องอาหาร จะแขว่ว่าชุดลอยได้" วีระใส่ชุดนี้หลายปี แต่ก็ต้องคืนชุดนี้ในเวลาต่อมา เมื่อมีปัญหาทะเลาะกับเพื่อนพนักงานเสิร์ฟ และต้องออกจากงาน

ตีว โสเภณีวัย 38 ปี ที่มีใบหน้าคมสวย ตีวเล่าถึงการแต่งกายของตนเองว่า "เวลาทำงานก็ต้องแต่งตัว แต่นอกเวลางานก็จะตามสบาย จะแต่งตัวง่าย ๆ อย่างเวลาไปทำงานมันกลางคืนดีหน่อย วันไหนขี้เกียจก็จะดูโทรรมก็จะเย็นในที่ไฟสลัวหน่อย วันไหนแต่งแบบสุดเดชก็เดินให้รอบบาร์ไปเลย อย่างที่ก็อาจจะมึนบ้างที่ต้องไปต้องโชว์แต่ไม่ได้จำเป็นว่าเราทำงานอย่างนี้แล้วต้องแต่งให้ยั่วยวน มันอยู่ที่ความพอใจกันมากกว่า" สำหรับแผลรอยฉีดยาโรอินที่หน้าแขน ซึ่งตีวติดมานานก่อนมาจริงจังกับยาบ้า ตีวพยายามปกปิดและลบรอยดังกล่าว โดยใช้ครีมลบรอยแผลเป็นทาเป็นประจำ ซึ่งตีวบอกว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่เป็นอุปสรรคของการทำงานและต้องอาศัยการแต่งกายปกปิดไว้

3. กลุ่มที่แต่งกายตามสบายทั่วไป ไม่มีแบบแผนตายตัวได้แก่กลุ่มที่ว่างงาน และรับจ้างทั่วไป ซึ่งไม่ได้ให้ความสำคัญกับการแต่งกายมากนัก ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีครอบครัวแล้วเป็นส่วนใหญ่ ตัวอย่างของกลุ่มนี้ได้แก่

คิด ผู้รับจ้างทำนา วันหนึ่งๆ ต้องอยู่กลางแดดกลางลม เล่าเรื่องการแต่งกายให้ฟังว่า "ก็ไม่มีอะไรมากหรอกครับ ตามประสาคนจน เสื้อเก่าๆ กางเกงขาดๆ เพราะใส่ลุยกลางแดด คลุกดิน กลับบ้านก็มอม ไม่รู้จะแต่งไปอวดใคร"

เปี้ยก หมู่ว่างงาน รายได้ส่วนหนึ่งมาจากเล่นสนุกเกอร์เดิมพัน เปี้ยกจะไม่สนใจการแต่งกายมากนัก เพราะผู้คนที่เปี้ยกสมาคมก็ไม่ได้มีใครให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ เปี้ยกบอกว่า "ทุกคนก็สบายใครสบายมัน ไม่มีใครอวดอ้างใคร" เปี้ยกเองก็อาศัยกางเกงยีนส์ตัวโปรด กับเสื้อยืดเก่าๆ สักตัวก็อยู่ได้ และบางครั้งก็ไม่เปลี่ยน ใส่ตัวเดิมซ้ำหลายวัน เพราะบอกว่าไม่เหม็นก็ใส่ได้อีกเรื่อยๆ

หนวด ขับรถส่งสับปะรดสายระยะของ-ตลาดไท ด้วยอาชีพหนวดจึงไม่จำเป็นต้องแต่งตัวอะไรมากนัก บวกนิสัยส่วนตัวที่ง่าย ๆ ไม่ชอบแต่งตัวอยู่แล้ว หนวดจึงยึดเสื้อ 1 ตัว กางเกง 1 ตัว ก็ถือว่าใช้ได้ เพราะหนวดต้องขนถ่ายสับปะรดขึ้นลงจากรถด้วย อาจต้องเปรอะเปื้อนบ้าง จึงมักจะใส่ชุดเก่า ๆ ที่มีอยู่ซ้ำ ๆ เมื่อต้องเข้าไร่และขนถ่ายสับปะรดอันเป็นงานประจำ

สุขภาพร่างกาย

จากการศึกษาเรื่องสุขภาพร่างกายของผู้เสพยาบ้า สามารถสรุปผลการศึกษาโดยรวมได้เป็น 2 ช่วงดังนี้

1. สุขภาพร่างกายช่วงก่อนที่มีพฤติกรรมเสพยาบ้า

โดยส่วนใหญ่บอกเล่าว่าสุขภาพร่างกายอยู่ในเกณฑ์ปกติ ไม่มีกลุ่มตัวอย่างรายใดที่มีโรคประจำตัวและไม่มีประวัติความเจ็บป่วยด้วยโรคที่เป็นอันตรายร้ายแรง รวมทั้งไม่มีรายใดที่ต้องเข้า

รับการรักษาด้วยโรคต่าง ๆ ที่ต้องนอนรักษาในโรงพยาบาล มีเพียงการเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ปวดศีรษะ เหนื่อยง่าย และโรคผิวหนังที่มีอาการคัน ถึงแม้ว่าบางรายจะมีการเสพยาเสพติดชนิดอื่นมาก่อน ก็พบว่าไม่มีร่างกายซูบผอมและไทรอยเป็นทุนเดิมอยู่ก่อนแล้ว

2. สุขภาพร่างกายช่วงหลังจากมีการเสพยาบ้าแล้ว

พบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกรายมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องสุขภาพร่างกายอย่างชัดเจน อาการที่พบได้แก่

- น้ำหนักลด ซึ่งบางรายน้ำหนักน้อยอยู่แล้วก็จะลดลงอีก อย่างเช่น หนึ่ง เล่าว่าตนเองน้ำหนักเดิม 45-46 พอเปลี่ยนเป็นยาบ้าก็จะลดลงเหลือแค่ 41-42 กิโลกรัม จนเพื่อนๆ เรียกผีเดินได้ สรหนักแค่ 28 กิโลกรัมก่อนนั้น 35-44 กิโลกรัม จนได้ฉายาว่า อีแห้ง

- เบื่ออาหาร ซึ่งพบทุกราย บางครั้ง 2-3 วันจะไม่รับประทานอาหารก็อยู่ได้ แต่เมื่อยาหมดฤทธิ์ก็จะหิวมาก ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผอม และมีหลายรายที่เริ่มมีอาการของโรคกระเพาะอาหารอักเสบเกิดขึ้นมาหลังจากเสพยาบ้ามากขึ้น

- ร่างกายทรุดโทรมมากขึ้น ซึ่งอาการที่พบเห็นได้คือ มีชอบตาขี้ ลิวขึ้น ฝ้าขึ้น ในบางรายผิวคล้ำขึ้น ซึ่งการทรุดโทรมของร่างกายอาจมาจากการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการพักผ่อน เพราะทุกรายจะบอกว่าแบบแผนการนอนเปลี่ยนไป คือถ้าเสพยาบ้าก็จะไม่นอน บางรายไม่ได้นอนติดต่อกันถึง 4-5 วัน และเมื่อหมดฤทธิ์ยา ก็จะนอนยาว 3-4 วัน เช่นเดียวกัน

สำหรับข้อมูลโดยละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง จะนำเสนอไว้ในส่วนของหัวข้อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังเสพยาบ้าต่อไป

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่(17 ราย) กลุ่มผู้เสพยาบ้าคิดเห็นว่าตนเองมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในระดับพอสมควร และอีก 13 ราย คิดว่าตนเองไม่ปลอดภัยเท่าที่ควร และสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าทำให้ตนเองไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและ

ทรัพย์สินสามารถสรุปเป็นกลุ่มได้ดังนี้

1. ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากสภาพการณ์ของการประกอบอาชีพ
เช่น

1.1 กลุ่มที่ประกอบอาชีพกลางคืน ได้แก่

น้อย การเป็นนักร้องคาเฟ่ น้อยจะกลับบ้านอย่างรวดเร็วที่สุดก็จะตีสอง ถึงห้องเช่าจะประมาณตีสาม เหตุการณ์ที่ทำให้น้อยคิดว่าตัวเองไม่ปลอดภัยนัก นั่นคือประสบการณ์ที่เคยถูกจี้ชิงทรัพย์ ซึ่งครั้งแรกเกิดที่ใกล้คาเฟ่ที่เธอทำงาน ครั้งที่สองเกิดใกล้กับห้องเช่าที่เช่าอยู่ ทั้งสองเหตุการณ์เกิดช่วงหลังเลิกงาน ซึ่งทำให้เธอต้องระวังตัวมากขึ้น จะต้องใส่เสื้อคลุมทุกครั้งที่ออกไปทำงานหรือจะกลับที่พัก การเดินทางโดยรถแท็กซี่ทำให้เธอเก็บซ่อนความกลัวไว้เช่นกัน น้อยเล่าว่า "คนสมัยนี้ไว้ใจได้ที่ไหน อย่างน้อยกลับแท็กซี่มันก็ชอบมอง ถึงเราจะทำงานแบบนี้ ก็เชื่อว่าจะไม่กลัว แต่ก็ทำเป็นใจดีสู้เสือ ขวนคุยไปเรื่อยเปื่อย"

ตีว กับอาชีพหญิงบริการ เธอจึงต้องใช้ชีวิตแบบเสี่ยงเป็นเสี่ยงตายหลายครั้ง เธอเล่าว่า "ในบาร์ก็ใช้จะปลอดภัย ตีกัน ชกต่อย ไม่เท่าไรโหล่ยิงกันนี่สิ ต้องคอยระวังตัวให้ดี มีเพื่อนโดนลูกหลงไปหลายที อย่างสะเทิดขวิด เศษแก้ว เวลาแขกเมาแล้วอาละวาด เราก็ตวยไปด้วย" นอกจากในบาร์แล้วตีวต้องไปไหนกับแขกที่ซื้อบริการเธอไป ซึ่งตีวก็ไม่เคยไว้ใจใครเลย "กลัวเหมือนกัน แบบจะเอาฟรี พาไปม่านรูดแล้วหนี เราก็ตองเจ็บทั้งตัวแถมเสียเงินค่าโรงแรมเอง" และที่สำคัญบริเวณที่พักของตีวซึ่งเป็นห้องเช่า เรื่องปล้นจี้หรือฆ่ากันตาย จะมีให้ได้ยินข่าวอยู่บ่อย ๆ ตีวจะต้องระวังตัวเองและจะไม่ไปไหนคนเดียวถ้าไม่จำเป็น

วีระ ถึงแม้จะเป็นชายเต็มตัว แต่ความกลัวก็เกิดขึ้นได้ ก็เพราะบ้านวีระอยู่ในสลัม วีระเล่าว่าวันดีคืนดีก็จะมีข่าวฆ่ากัน ยิงกัน หรือไม่ก็ปล้น "ยิงแถวซอยบ้านผมหลัง 2 ทุ่มก็เจ็บมาก เพราะเป็นแหล่งขาย ใครแปลกหน้าเข้ามาจะโดนตุมตี เขากลับจะเป็นตำรวจ หรือสายตำรวจ" เรื่องขโมยขึ้นบ้านวีระเล่าว่าเป็นเรื่องธรรมดา "ต้องดูแลตนเองบ้านใครบ้านมัน ก็อยู่ติดกันหน้าต่างชนกัน เด็กแถวนั้นก็ติดกันหมด"

ไม่มีเงินก็ปิ่นจัดบ้านคนอื่น จะเอาให้ได้ บ้านผมก็โดน ทีวีกับวิทยุ หลังๆ ก็ให้แม่
เฝ้าบ้าน หรือไม่ก็ผลัดกัน ใครว่างก็ออกมานอนเฝ้าหน้าบ้าน"

1.2 อาชีพขับรถบรรทุก ได้แก่

มี ยึดอาชีพขับรถบรรทุกชั่วคราว มีขับไปทั่วประเทศ แล้วแต่จะได้รับมอบหมายว่าเดือน
นี้จะไปภาคใด จังหวัดไหน และสิ่งที่ทำให้มีกลัวก็คือ การเกิดอุบัติเหตุมีบอกว่า
"ผมว่านะเรื่องแบบนี้ไม่เขาชนเรา เราก้ชนเขา" ในอดีตมีเคยประสบอุบัติเหตุ
หลายครั้ง มีทั้งตนเองเป็นฝ่ายผิด เช่นหลับในฝ่าไฟแดง หรือไม่ก็ปิ่นเกาะ ซึ่งมีโชค
ดีที่มีเก้าแก่คอยรับผิดชอบ ในเรื่องการจัดการค่าเสียหายและเรื่องตำรวจ โดยมี
ข้อตกลงระหว่างมีกับเก้าแก่ว่า "ถ้าชนแล้วต้องหนี" แล้วเรื่องทุกอย่างจะง่ายขึ้น
และบ่อยครั้งที่คู่กรณีเป็นฝ่ายผิด ดังนั้นการขับรถของมีจึงมักเอากรรยาไปด้วย
โดยส่วนใหญ่ มีบอกว่าจะทำให้มีเพื่อนคุยและรู้สึกอบอุ่นใจ

หนวด ถึงแม้จะรับจ้างขับรถบรรทุกเช่นเดียวกับมี แต่หนวดจะต้องรับผิดชอบทั้งเรื่องของ
ที่ชนไป รับผิดชอบรถที่ชน ซึ่งหากเป็นอะไรที่ทำให้เกิดความเสียหายก็ต้องเป็นผู้
รับผิดชอบเอง ซึ่งข้อผูกมัดนี้ ทำให้หนวดคิดว่าชีวิตและทรัพย์สินขึ้นอยู่กับความ
รับผิดชอบของตน โดยไม่อาจรู้เลยว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้างระหว่างทางที่ไป "ผมก็
คิดว่ามันคงไม่เกิดหรอกถ้าเราไม่ประมาท" หนวดคิดและเตือนตัวเองเสมอ อีกทั้ง
ได้กำลังใจจากภรรยาซึ่งมักจะเตือนหนวดเสมอให้ระวังตัวเพราะไม่เช่นนั้นต้อง
เดือดร้อนเสียทั้งทรัพย์สินและอาจต้องเจ็บตัว

2. ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่เกิดจากแหล่งที่อยู่อาศัย ได้แก่

นก อยู่ในชุมชนแออัดแห่งหนึ่ง ในซอยนั้นจะประกอบด้วยมากที่สุดคือ เด็กติดยาเสพ
ติด โดยเฉพาะเด็กดมกาว ซึ่งจะเดินพ่นพ่นขอเงินคนแถวนั้น ได้ไม่ได้เป็นอีก
เรื่องหนึ่งขอให้ออกไว้ก่อน ดังนั้นก็ไม่ใช่เรื่องแปลกที่พ่อ-แม่ของนกจะต้องบังคับให้
กลับบ้านตรงเวลาและห้ามออกนอกบ้านตอนกลางคืน แม่ของนกจะเตือนเสมอ
ว่า อย่าไปใกล้พวกดมกาว มันขอเงินถ้าไม่มีเดี๋ยวกิโดนจี้โดนปล้นให้เดินหนีไกล

"เมื่อก่อนนงก็อาจจะรู้สึกกลัวแต่หลังจากที่นงได้คลุกคลีกับเด็กเหล่านั้นนงก็เปลี่ยนความคิดทันที "ถ้ามันยังออกมาเดินให้เห็นก็ยังไม่น่ากลัวหรอกเพราะกำลังเมา ให้อพวกที่กำลังอยากเล่นแล้วของไม่มีนี่สิอารมณ์จุนขึ้นมาน่ากลัวกว่าเพราะมันกล้าทำทุกอย่างที่จะทำให้ได้ของมาไม่มีเงินก็จก ล้วง บางคนจับบ้านขโมยของเป็นกันทั้งซอยจนไม่มีใครกลัวใครแล้ว"

3. ความไม่ปลอดภัยจากการมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมของกลุ่มวัยรุ่น นักเรียน ได้แก่

เซ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเขตแห่งหนึ่งมีเซเป็นหัวหน้าแก๊งค์ประมาณ 7-8 คน ทั้งชายและหญิง "ยกพวกตีกัน แบบไม่ชอบหน้ากัน ก็จะเริ่มหาเรื่องกัน" เหตุการณ์ต่างๆ ที่เซเล่า ตัวเธอก็ไม่ใช่ฝ่ายถูกเสมอ อย่างเช่น การใช้ขวดเบียร์ตีหัวผู้ชายคนหนึ่งที่จะลวนลามเธอในเขต ซึ่งเธอต้องขึ้นโรงพักเสียค่าทำขวัญ ค่ารักษาพยาบาล ให้ผู้ชายคนนั้นด้วยเงินหลักหมื่น ความเป็นคนกล้าไม่ยอมใคร เซจึงดูเหมือนนักร้อง "เวลาไปเที่ยวกลางคืน วันไหนไม่ได้ทะเลาะกับคนอื่นก็ไม่มัน จนบางที่เซหมายหัว ถ้าหนูเข้ามาเซให้เด็กตามประกบ หว่าเราซำส์ แต่ก็จริงนะ หนูไม่เคยกลัวใคร ชนเป็นชนเลยแหละ" ยืนยันได้จากคำพูดที่เซเล่ามา เธอจึงไม่น่าจะปลอดภัยนัก ถ้าหากยังคงมีพฤติกรรมของการทะเลาะวิวาทอย่างที่ผ่านมา

จ๊อบ เล่าถึงความไม่ปลอดภัยของตัวเองให้ฟังว่า เป็นธรรมดาของเด็กช่างกลที่ต้องยกพวกตีกันตามข่าว จ๊อบบอกว่ามันเป็นเรื่องศักดิ์ศรีของสถาบัน ถึงแม้ไม่มีเรื่องกัน แต่ถ้าเห็นใส่เครื่องแบบก็เล่นงานฝากไป ทั้งที่ไม่เคยรู้จักหรือมีเรื่องส่วนตัวกันมาก่อน กรณีของจ๊อบเกิดขึ้นกับจ๊อบเองและเพื่อนสนิท "เพื่อนผมถูกฟันเลือดอาบ ตอนรอรถเมล์ มันมาเป็นสิบ ผมแค่ 3-4 คนเอง วันนั้นคนแตกตื่นหนีกันไปคนละทาง ตัวผมโดนฟันที่มือ มันฟันมาผมก็เอามือรับมิดไว้" จ๊อบโชว์แผลเป็นให้ดู แล้วเล่าต่อถึงการแค้นให้กับเพื่อนและตัวเองว่า "ผมก็ยกพวกไปโรงเรียนนั่นเลย เจอกลุ่มหนึ่ง ก็ตรงเข้าไปฟันเลย กะจะเอาให้ตายไปเลย" แต่ปรากฏว่าตำรวจมารวบตัวจ๊อบได้ ต้องขึ้นโรงพัก เสียค่าปรับและค่ารักษาพยาบาลให้เด็กคนนั้น ทั้งๆ ที่เด็กคนดังกล่าวก็ไม่ใช่ในกลุ่มที่เคยทำร้ายจ๊อบกับเพื่อนเลย "ขอให้ป็นเด็ก

โรงเรียนนั้นเถอะ ถือเป็นการแก้แค้นคืน" จ๊อบเล่าด้วยความแค้น และบอกว่าต้องพักการเรียนอยู่หลายวัน จึงไปเรียนตามปกติ และบอกว่าถือเป็นเรื่องธรรมดาที่ต้องระวังตัวเองสำหรับเด็กช่างกล

ชิง เป็นเด็กช่างกลโรงเรียนหนึ่งในกรุงเทพฯ ความไม่ปลอดภัยของชิงเริ่มต้นจากการมีเรื่องระหว่างเพื่อนร่วมโรงเรียนจนกระทั่งเด็กต่างโรงเรียน เหตุการณ์ที่ชิงเจอมีทั้งเป็นฝ่ายรุกและฝ่ายรับ เช่น กับเพื่อนๆ ยกพวกตะลุมบอนกับเด็กโรงเรียนอื่นในห้องน้ำบนห้างสรรพสินค้า หรือจะเป็นเจอเด็กโรงเรียนคู่แข่งนัดยกพวกรวมกันตามลานจอดรถ หรือขึ้นใต้ดินของห้างสรรพสินค้า ชีวิตของชิงกับเหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นเป็นประจำ ชิงยืนยันด้วยคำพูดว่า "ที่ออกข่าวบ่อยๆ นั้นแหละพวกผมเลย" เมื่อรู้สึกไม่ปลอดภัย ชิงต้องพึ่งอุปกรณ์ที่สร้างความมั่นใจให้กับตัวเอง นั่นคือ "ปืน" โดยชิงกับเพื่อนจะไปซื้อตำราทำปืน จะเป็นคล้ายๆ ปากกา เป็นกระบอกเล็กๆ ยิงได้จริง ซ้ำยังทำขายกับเพื่อนๆ ชิ้นละ 500-700 บาท ความปลอดภัยของชีวิตชิงดูเหมือนจะคับคูลานหาอันตรายมากยิ่งขึ้น จนต้องออกจากโรงเรียน และมาบำบัดการติดยาเช่นเดียวกับจ๊อบในที่สุด

4. ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่ขบวนการจำหน่ายยาบ้า

จ๊อกก็ เข้ารับโทษที่ทัณฑสถานด้วยโทษ 10 ปี 10 เดือน จ๊อกก็รู้สึกเฉยๆ กับโทษที่ได้รับ เพราะตัดสินใจรับโทษเองทั้งๆ ที่น่าจะมีการวิ่งเต้นเพื่อขอลดโทษหรืออุทธรณ์ต่อผู้คดี จ๊อกก็เล่าว่า "กลัวโดนเก็บอยู่ในนี้ดีแล้ว ปลอดภัยดี" จากคำพูดนี้หมายความว่า จ๊อกก็ถูกเอเยนต์ใหญ่ที่อยู่เบื้องหลังตามเก็บเธอ เพราะจ๊อกก็เป็นสายให้กับตำรวจ หรือพูดง่าย ๆ ก็คือ เธอหักหลังเพื่อนร่วมขบวนการ ชีวิตของจ๊อกก็ขณะใช้ชีวิตเป็นผู้จำหน่ายรายใหญ่และเสพยาอยู่นั้น เธอต้องหลบซ่อนผู้คน ทั้งด้วยเหตุผลคือกลัวถูกตำรวจจับ และยังมีเหตุผลของการที่เข้ามาในวงการจำหน่ายยาบ้า ซึ่งไม่มีใครจะบอกหรือให้ความมั่นใจได้ว่าจะปลอดภัย จ๊อกก็ได้รับปืน .22 หนึ่งกระบอกมีการสอนการยิงปืนให้ด้วย เมื่อเข้าสู่ขบวนการนี้ ผู้ที่อยู่เบื้องหลังจ๊อกก็มีอิทธิพลมากพอที่จะทำอะไรก็ได้ตามความพอใจอย่าง ข่าวหนังสือพิมพ์เรื่องการเผาถังยาง เป็นกรณีตัวอย่างที่จ๊อกก็เล่าว่าเป็นเหตุการณ์จริง ในการเก็บ

สำหรับใครที่หักหลัง ซึ่งเธอไม่ได้ตั้งใจจะหักหลัง แต่เป็นการเอาตัวรอดจากตำรวจ จึงต้องทำ และเธอเองหักหลังทั้งตำรวจทั้งวงการของเธอเอง ฉายาผู้หญิงหมวกแดงกับราชินีจ๊อกก็ เป็นสิ่งที่บ่งบอกได้ว่า เธอคือคนสำคัญคนหนึ่งในวงการยาบ้า ซึ่งเธอบอกว่า "วงการนี้น่ากลัว ตัวยิ่งใหญ่ยิ่งต้องระวัง ถ้าพลาดก็ตายสถานเดียว"

อู๊ด ผู้อยู่ในวงการยาเสพติด ทั้งเสพยาทั้งจำหน่ายมาแล้วเกือบทุกชนิด อู๊ดบอกว่าวงการนี้ไม่ปลอดภัย "คนที่ไว้ใจเราก็ไว้ใจไม่ได้ เขาอาจเก็บเราตอนไหนก็ไม่รู้ ต้องกล้าได้กล้าเสีย เสี่ยงเป็นเสี่ยง แต่อย่าหักหลังเขา" อู๊ดเคยหักหลังวงการโดยการเป็นสายให้ตำรวจทำลายแหล่งผลิตที่ภาคเหนือ ทำให้อู๊ดถูกตามล่าจากผู้มีอิทธิพลในวงการ แต่อู๊ดก็เอาตัวรอดมาได้ แต่ก็ถูกตำรวจจับได้ต้องติดคุกในที่สุด

หวาน หวานเป็นผู้เข้ารับการบำบัดรักษาดังนั้นเธอจึงดูจะวิตกที่จะเล่าเรื่องของผู้อยู่เบื้องหลังให้กับผู้วิจัยฟัง เธอบอกว่า " ถ้าเขารู้หวานตายแน่ กว่าจะออกจากวงการนี้ได้ เขาไม่ได้ปล่อยม่ายๆ นะ อย่างหวานขนาดเป็นคนขาย ไปเอาของตัวเองนี้ยังถือว่าโตพอควร" จากคำบอกเล่านี้ก็คงพอจะยืนยันได้ว่า วงการยาบ้าทำให้ผู้ที่เข้าไปเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้จำหน่ายรายใหญ่ มักจะไม่ค่อยได้รับความปลอดภัย เพราะผู้มีอิทธิพลที่อยู่เบื้องหลังจะติดตามความเคลื่อนไหว กลัวว่าจะเป็นสายให้ตำรวจ และหักหลังวงการ ทำให้หลายคนรู้สึกว่าการขาดความปลอดภัยในชีวิตของตนเอง

สภาพแบบแผนกิจวัตรประจำวัน

จากการศึกษาพบว่า ผู้เสพยาบ้า มีกิจวัตรประจำวันโดยรวมที่สามารถสรุปเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงก่อนจะมีการเสพยาบ้ากับช่วงหลังการติดยาบ้า ซึ่งพบว่ามี ความแตกต่างกันดังนี้

1. กิจวัตรประจำวัน โดยรวม ช่วงก่อนการเสพยาบ้า

พบว่าผู้เสพยาบ้าส่วนใหญ่มีแบบแผนการดำรงชีพขึ้นกับการประกอบอาชีพ หรือการทำ

งานโดยผู้เสียหายใช้เวลาส่วนใหญ่กับภาระกิจการงานดังกล่าว ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตามลักษณะงานดังนี้

- 1.1 กลุ่มที่มีกิจวัตรโดยรวมอยู่ที่การใช้ชีวิตกลางคืน 4 ราย
- 1.2 กลุ่มที่มีกิจวัตรโดยรวมอยู่ที่การขับรถบรรทุก ต้องเดินทางเป็นประจำ 3 ราย
- 1.3 กลุ่มที่มีกิจวัตรโดยรวมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน จำนวน 12 ราย
- 1.4 กลุ่มที่ว่างงานมีกิจวัตรประจำวันไม่แน่นอน ส่วนใหญ่จะเล่นการพนัน และเที่ยวเล่นไปวันๆ จำนวน 2 ราย
- 1.5 กลุ่มที่มีกิจวัตรโดยรวมที่ออกไปทำงานตอนกลางวันและกลับบ้านตอนเย็น หลังเลิกงาน จำนวน 9 ราย

2. กิจวัตรประจำวัน โดยรวมช่วงหลังจากที่มีการเสียหาย

พบว่าผู้เสียหายส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของกิจวัตรประจำวัน โดยเฉพาะเรื่องแบบแผนการพักผ่อน การรับประทานอาหาร ซึ่งจะเริ่มมีผลกระทบต่อการทำงาน ซึ่งเป็นกิจวัตรที่ต้องทำเป็นส่วนใหญ่ในช่วงก่อนที่จะมีการเสียหาย โดยกิจวัตรประจำวันในช่วงหลังเสียหายจนติดแล้ว ชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ก็จะมุ่งความสนใจต่อการเสียหายมากขึ้น รายละเอียดจะนำเสนอในหัวข้อสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงหลังเสียหายต่อไป

พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชน

จากการศึกษาพบว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่ผู้เสียหายเปิดรับมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ และวิทยุตามลำดับ สื่อที่ผู้เสียหายเปิดรับน้อยที่สุดคือภาพยนตร์และนิตยสาร วารสาร ซึ่งน้อยพอๆกัน รายละเอียดการเปิดรับสื่อมวลชน มีดังนี้

โทรทัศน์

สื่อที่ผู้เสียหายเปิดรับมากที่สุด โดยส่วนใหญ่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ทุกวัน วันละ 2-3 ชั่วโมงขึ้นไป

- สถานีโทรทัศน์ที่ผู้เสพยาบ้าเปิดรับมากที่สุด คือสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และไทยทีวีสีช่อง 3 ซึ่งมีปริมาณเท่า ๆ กัน
- ประเภทรายการโทรทัศน์ที่ผู้เสพยาบ้าเปิดรับมากที่สุดคือรายการประเภทบันเทิง ได้แก่ ละคร เกมโชว์ และรายการเพลง รองลงมาคือรายการประเภทข่าวและสถานการณ์ปัจจุบัน
- เวลาที่รับชมส่วนใหญ่จะเป็นช่วงหลังสองทุ่มเป็นต้นไป

หนังสือพิมพ์

เป็นสื่อที่ผู้เสพยาบ้าเปิดรับเป็นอันดับสอง ซึ่งในขณะนี้ทั้งกลุ่มที่รับซื้อเป็นรายเดือน กับกลุ่มที่หาอ่านตามแหล่งต่างๆ ทั้งที่ทำงาน ร้านค้าและโรงเรียน

- หนังสือพิมพ์ที่มีผู้เสพยาบ้าเปิดรับมากที่สุดคือ ไทยรัฐ รองลงมาคือ ข่าวสด เดลินิวส์ และมติชน ตามลำดับ
- คอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ที่เปิดรับได้แก่

อันดับ 1 ข่าวหน้าหนึ่ง เปิดรับมากที่สุดโดยให้เหตุผลว่า ดูข่าวว่ามีเรื่องอะไรเกิดขึ้นบ้าง ถ้าข่าวนั้นน่าสนใจก็จะเปิดอ่านต่อไปในรายละเอียด ทั้งนี้พบว่าผู้เสพยาบ้าเกือบทุกรายมักจะอ่านข่าวหน้าหนึ่งที่มีภาพประกอบเสมอ

อันดับ 2 คอลัมน์บันเทิง เป็นคอลัมน์ที่เปิดรับรองลงมาโดยเฉพาะผู้เสพยาบ้าที่เป็นกลุ่มวัยรุ่น โดยให้เหตุผลว่าอยากรู้ และชื่นชมดารานักร้องเพื่อเอาไว้คุยกับเพื่อนได้ โดยมีกลุ่มดารานักชอคือ วิลลี่-แคทลียา แมคอินทอช แอน ทองประสม ศักดิ์สิทธิ์ แท่งทอง จินตรา สุขพัฒน์ และฉัตรชัย เปล่งพานิช

อันดับ 3 คอลัมน์กีฬา ซึ่งมักจะเป็นกลุ่มผู้เสพยาบ้าเพศชายโดยส่วนใหญ่ จะชอบกีฬาประเภทฟุตบอล มวยสากล สุนัขเกอร์ และตระกร้อ มี

กลุ่มตัวอย่างบางรายให้เหตุผลในการเปิดรับคอลัมน์กีฬาว่า เพื่อเป็น
ข้อมูลประกอบการตัดสินใจกีฬาที่จะแข่งขันกัน

สำหรับผู้เสียภาษีที่ไม่เปิดรับหนังสือพิมพ์ มีจำนวน 2 ราย ให้เหตุผลว่าไม่มีที่ให้อ่าน ไม่
เคยซื้อและไม่มีเวลาอ่านซึ่งเป็นรายที่ทำงานรับจ้างใช้แรงงาน

วิทยุ

เป็นสื่อที่ผู้เสียภาษีเปิดรับมากเป็นอันดับ 3 โดยส่วนใหญ่จะฟังวิทยุที่เป็นรายการเพลง
และไม่มีเวลา สถานี หรือรายการที่ฟังเป็นประจำ

กลุ่มที่ฟังวิทยุมากที่สุด พบว่าเป็น กลุ่มผู้เสียภาษีที่เป็นกลุ่มขับรถบรรทุก ซึ่งจะฟังทุก
ครั้งที่ขับรถ ทั้งข่าวสารและรายการเพลง ให้เหตุผลว่าใช้เป็นเพื่อนเมื่อต้องขับรถไปไกลๆ รองลงมา
คือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ที่จะเปิดรับรายการประเภทเพลงทั่วไป จะฟังเมื่อว่างและรู้สึก
เหงา

นักร้องที่กลุ่มผู้เสียภาษีชื่นชอบ แบ่งเป็น 3 กลุ่มประเภทได้แก่

1. ประเภทแนวลูกทุ่ง ได้แก่ ก๊อต จักรพรรณ์ อัครบุรี มนสิทธิ์ คำสร้อย และยอดรัก สลัก
ใจ ตามลำดับ
2. ประเภทสตริงวัยรุ่นทั่วไป ได้แก่ มอส เต๋า คริสติน่า ใหม่ เจริญปุระ
3. ประเภทเพลงเพื่อชีวิต ได้แก่ หงา คาราวาน คาราบาว และพงษ์สิทธิ์ คำภีร์

นิตยสาร/วารสาร

เป็นสื่อที่ผู้เสียภาษีเปิดรับน้อย มีกลุ่มตัวอย่าง 6 รายที่ไม่เคยเปิดรับสื่อนี้ ซึ่งเป็นกลุ่ม
อาชีพรับจ้างใช้แรงงาน และกลุ่มที่เปิดรับสื่อนี้แบ่งออกเป็น

- กลุ่มที่เปิดรับนิตยสารสตรี ได้แก่ ดิฉัน กุลสตรี ขวัญเรือน โดยเฉลี่ยจะอ่าน
สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง คอลัมน์ที่ชอบคือพวกเย็บปักถักร้อย แฟชั่น และสูตรอาหาร

-กลุ่มที่เปิดรับวารสารกีฬา ได้แก่ วารสารเกี่ยวกับฟุตบอล รถแข่ง โดยใช้หาข้อมูลเพื่อประกอบการเดิมพัน และขึ้นชอบกีฬาและรถแข่งทั้งรถยนต์และมอเตอร์ไซด์

-กลุ่มที่เปิดรับหนังสือการ์ตูน ได้แก่ ชายหัวเราะ โดยมากเป็นกลุ่มวัยรุ่น นักเรียน

ซึ่งจะยืมเพื่อน หรือแลกเปลี่ยนกันอ่าน ซึ่งไม่บ่อยนักสัปดาห์ละประมาณ 1 ครั้ง

ภาพยนตร์/วิดีโอทัศน์

เป็นสื่อที่ผู้เสพยาบ้าเปิดรับน้อยพอกับ นิตยสาร/วารสาร โดยเฉพาะภาพยนตร์ที่ฉายในโรงภาพยนตร์ มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนถึง 6 รายที่ไม่เคยเปิดรับเลยในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา โดยให้เหตุผลว่าไม่ชอบดูไม่มีเวลาและไม่มีเงิน

ส่วนวิดีโอทัศน์ พบว่าใช้วิธีการเช่ามาดูที่บ้าน เนื้อหาภาพยนตร์/วิดีโอทัศน์ประเภทที่ชอบที่สุด ได้แก่ แนวต่อสู้ ผจญภัย และตื่นเต้น ซึ่งส่วนใหญ่จะชอบภาพยนตร์ต่างประเทศ ได้แก่ จีน-อเมริกา สำหรับภาพยนตร์ของไทยที่เกี่ยวกับยาเสพติด เช่น น้ำพุ เสียตาย 1,2 กลุ่มตัวอย่างจะได้ดูเมื่อเข้ามาบำบัดรักษาที่โรงพยาบาลและถูกต้องโทษในคุก ก่อนหน้านั้นจะไม่ให้ความสนใจภาพยนตร์เหล่านั้นเลย

ความพึงพอใจในสภาพชีวิตของตนเอง

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจในสภาพชีวิตของผู้เสพยาบ้า แบ่งความพึงพอใจในสภาพชีวิตออกเป็น 2 ช่วง คือช่วงก่อนและหลังมีพฤติกรรมเสพยาบ้า ซึ่งผลการศึกษาพบว่ามีความแตกต่างกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.ความพึงพอใจในสภาพชีวิตก่อนมีพฤติกรรมเสพยาบ้า

จากการศึกษาพบว่า ผู้เสพยาบ้าส่วนใหญ่พึงพอใจกับสภาพชีวิตโดยรวมของตนเอง โดยให้เหตุผลว่า เป็นชีวิตของตนที่ต้องยอมรับสภาพและเกิดความเคยชินกับสภาพที่เป็นอยู่แล้ว ในส่วนของสภาพการณ์ที่ทำให้ผู้เสพยาบ้าไม่พึงพอใจต่อชีวิตของตนช่วงก่อนที่จะมีพฤติกรรมเสพยา

ยาบ้า ได้แก่ เรื่องความสัมพันธ์ของพ่อแม่ ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว และชีวิตที่ลำบากจากฐานะของครอบครัว โดยมีรายละเอียดของตัวอย่างคำบอกเล่าจากกลุ่มตัวอย่างที่กล่าวถึงความพึงพอใจกับสภาพชีวิตช่วงก่อนมีพฤติกรรมเสพยาบ้า ที่น่าสนใจ ได้แก่

- ต้น เป็นคนหนึ่งที่พึงพอใจกับชีวิตของตน ถึงแม้ว่าเขาจะต้องลำบากจากฐานะและอาชีพแบกหินอ่อนที่ทั้งเหนื่อยทั้งร้อนก็ตาม ต้นเล่าว่า "มันเป็นความจริงที่เราต้องรับให้ได้ ผมชินกับมันแล้ว ถึงมันจะลำบากก็ไม่ถึงกับตาย เราเป็นคนเลือกเองก็ต้องทำใจ"
- ปลา "เกิดมาไม่เคยเสียใจอะไรมากไปกว่าที่พ่อแม่เลิกกัน อยากให้เขากลับมาอยู่ด้วยกันมากกว่า ถึงแม้ไม่มีกินก็ให้ได้อยู่ด้วยกันดีกว่า" นี่คือนิสัยที่ทำให้ปลาเกิดความไม่พอใจกับชีวิตของตนมากที่สุด
- สร "ชินแล้วค่ะ ไม่อยากรู้แล้วว่าเขาเป็นใครมาจากไหน เมื่อก่อนอยากรู้ จนเดี๋ยวนี้ไม่อยากรู้ อยู่ที่ตัวของเรามากกว่าว่าจะทำให้ตัวเองมีความสุขได้อย่างไร แค่นี้ก็พอใจแล้ว ไม่เคยเสียใจค่ะที่เป็นลูกที่พ่อแม่ทิ้ง" คำพูดนี้ไม่ต้องอธิบายเพิ่มเติมกับชีวิตของสรที่ตลอด 14 ปี ที่เธอไม่เคยรู้ว่าพ่อแม่ของเธอเป็นใคร
- คิด "ถ้าเลือกได้ก็อยากมีเงินอยากรวย ไม่อยากลำบาก แต่คนเรามันไม่เหมือนกัน ผมไม่คิดว่าความจนจะทำให้ความสุขในครอบครัวผมหายไป แต่เราก็มีความสุขตามที่เรามีได้ ไม่มากมายหรือหรูหราแต่เป็นความสุขที่เราเลือกเอง พอใจและแข่งกับตัวเอง" ชายวัยกลางคนสรุปถึงความพอใจในสภาพชีวิตของตัวเองให้ฟังอย่างตั้งใจ
- ไม้ "ผมโชคดีแล้ว เกิดมาสบายกว่าอีกหลายคน มาอยู่ที่นี่ก็คุยกับคนอื่น เขาก็ถามว่าอย่างเราทำไมเสพยา บ้านก็รวยไม่ใช่หรอ เราก็บอกเขาว่าไม่เกี่ยวกับบ้านหรือ เราตัวเอง ซึ่งก็จริงที่ผ่านมามีพอใจแล้ว เงินก็มีใช้ ข้าวก็มีกิน คิดแต่ว่าเขาไม่รักไม่สนใจจริงๆ แล้วไม่ใช่เลย เราคิดไปเอง" ไม้เล่าถึงความภูมิใจที่เกิดมาในสภาพที่เปรียบพร้อมให้ฟัง

2. ความพึงพอใจในสภาพชีวิตช่วงหลังจากมีพฤติกรรมเสพติดยาบ้า

จากการศึกษาพบว่า ผู้เสพยาบ้าทุกรายไม่พึงพอใจกับสภาพชีวิตของตนที่กลายมาเป็นผู้เสพยาบ้า และรู้สึกเสียใจกับพฤติกรรมของตนที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ อันได้แก่ เกิดความเดือดร้อนต่อคนในครอบครัว ทำให้พ่อ-แม่ คู่สมรสเสียใจผิดหวัง เสียอนาคตทางด้านการเรียน และนอกจากนี้ยังมีบางรายเห็นว่าสภาพชีวิตที่ผ่านมาเป็นประสบการณ์ชีวิตที่เจ็บปวดที่สุดและเป็นบทเรียนราคาแพงที่ต้องจดจำ ตัวอย่างได้แก่

หนึ่ง-สอง หนึ่งกับสองเล่าให้ฟังที่สามารถสรุปได้ว่าทั้งสองเสียใจกับสิ่งที่ผ่านมา โดยเฉพาะการเข้าใจพ่อแม่ผิดไป หนึ่งเล่าว่า “เพิ่งรู้ว่าพ่อ-แม่ห่วงและรักเราขนาดไหนก็ตอนนั้นแหละ เขาเริ่มที่จะพักงานมาอยู่กับเรา เขาเล่าให้ฟังว่า “พ่อยากอยู่กับลูกบ้าง เพราะพ่อรู้ว่าพ่อไม่ค่อยให้เวลากับลูก” และสองบอกว่า “พ่อแม่ร้องไห้เพราะเรา ผมก็รู้สึกว่าตัวเองผิด ยิ่งตอนเขามาเยี่ยมที่โรงพยาบาล ผมยิ่งรักเขามากขึ้น เมื่อเห็นเขาร้องไห้ เพราะพ่อไม่เคยเป็นแบบนี้มาก่อน”

อู๊ด “ทั้งสนุก ทั้งมันส์ ตอนที่เสพยาบ้าก็จะไม่เคยคิดถึงใคร คิดว่าตัวเอง เจ็บเอง ทำเอง แต่ที่ไหนได้ พ่อเห็นแม่ร้องไห้ เห็นแฟนร้องไห้ ตอนนั้นก็ยังไมคิดมากเท่าตอนนี้ พ่อติดคุกแล้วย้อนคิดกลับไปเหตุการณ์เดิมมันเจ็บปวดมากครับ คิดได้ก็สาย เดือดร้อนกันเยอะที่ผ่านมา”

จ๊อบ “ผมคงบาปมากเลยพี่ แม่ร้องไห้หลายรอบมากกับผม ทั้งโกหกสารพัด ใช้เงินก็เยอะ ไม่เคยทำอะไรให้เขาภูมิใจ มีแต่เรื่องเสื่อมเสีย” และจ๊อบก็เล่าต่อถึงวันที่จ๊อบตัดสินใจมาบำบัดรักษาว่า “แม่ร้องไห้ตอนกินข้าว ถามผมว่าขอได้ไหมไปเลิกยา ผมบอกไม่ แม่ร้องไห้แบบไม่มีเสียงนะพี่แต่น้ำตาไหลเต็มแก้ว วันนั้นแม่อยู่ในห้องจะผูกคอตาย ผมเห็นผมเข้าไปกอดแม่ร้องไห้ สาบานเลยว่าพ่อแล้ว จะมาเลิก” เหตุการณ์นี้อยู่ในใจจ๊อบตลอดมาและทำให้จ๊อบรู้สึกผิดที่สุดในวันนั้น

หนวด "สงสารลูก เขายังเล็กที่มีพ่อติดคุก บอกกับภรรยาผมว่าพ่อไปทำงาน เมียผมก็ไปอยู่กับแม่เขา ผมก็รับกรรมไป เราทำตัวเราเอง ก็ได้แต่รอวันพ้นโทษ จะไปหาลูกคิดถึงเขามาก" คำพูดของหนวดที่พอจะสรุปความรู้สึกของเขาได้ว่าเสียใจกับการกระทำที่ผ่านมา

โอ สิ่งที่เขาเสียใจที่สุดคือการที่พ่อพูดว่า "ทำไมทำตัวอย่างนี้ ทุกวันนี้พ่อเหนื่อย ทำไรทำสวน ก็เพราะลูก ไม่อยากให้ลำบาก อยากให้เรียนสูงๆ เงินทองที่หาไว้ก็หาเพื่อลูกๆ ทำไมไม่เห็นใจพอบ้าง" โอบอกว่าเมื่อก่อนไม่เคยคิดว่าเขาสนใจเรา พอได้ยินแบบนี้ ทำให้รู้สึกเสียใจและตัดสินใจให้แม่พามาบำบัดรักษาที่โรงพยาบาล ธีญญารักษ์

จ๊อกกี้ "ที่ผ่านมามีความมันคือประสบการณ์ชีวิตที่เจ็บปวดที่สุด" จ๊อกกี้บอกเพราะ 10 ปี 10 เดือนคือโทษที่เธอต้องรับไว้ "เจ็บปวดทุกครั้งที่นั่งถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมา ลูก 2 คนที่เราคลอดยังไม่เคยดูแล ไม่เคยให้ความเป็นแม่เลย เหมือนตกรอกทั้งเป็น ก็ได้แต่เก็บมันไว้ในความทรงจำ" คำพูดของผู้หญิงการศึกษาดีคนหนึ่งที่กำลังถึงความรู้สึกของตนเองกับสิ่งที่ผ่านมา อย่างสีหน้าเศร้าหมอง

เป้าหมายในชีวิตและการพัฒนาตนเอง

การศึกษาเรื่องเป้าหมายชีวิต คือการศึกษาถึงการวางแผนหรือกำหนดจุดหมายตามต้องการอันเกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเองในอนาคต การพัฒนาตนเองคือ การใช้ความพยายามในทุกวิธีการเพื่อให้ตนเองไปถึงเป้าหมายชีวิตที่วางไว้

จากการวิจัยพบว่า สามารถแบ่งผลการศึกษาเรื่องเป้าหมายชีวิตและการพัฒนาตนเองของผู้เสพยาบ้าออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. เป้าหมายชีวิตที่เป็นความหวังหรือความใฝ่ฝันในอดีต
2. เป้าหมายชีวิตที่เป็นการวางแผนชีวิตโดยรวมในอดีต
3. เป้าหมายชีวิตและการพัฒนาตนเองในปัจจุบัน

โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาดังนี้

1.เป้าหมายชีวิตที่เป็นความคาดหวังหรือความใฝ่ฝันในอดีต

พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 9 ราย ที่เคยมีความใฝ่ฝันในวัยเด็กที่อยากเป็นหรือประกอบอาชีพต่างๆ ซึ่งแตกต่างกันไปตามเหตุผลของแต่ละรายดังนี้

ปลา "สมัยเด็กอยากเป็นครู เพราะปลาประทับใจครูคนหนึ่งที่ดี พูดจาไพเราะ" แต่ในที่สุดปลาก็จบแค่ ป.6

จ๊อกก "อยากเป็นดาราดาราและนางแบบ เพราะเคยเห็นในทีวีแล้วอยากสวยแบบนั้น "

บีม "เคยใฝ่ฝันที่จะเป็น "พยาบาล" แต่งชุดสีขาว สวมหมวกขาว และได้ช่วยเหลือคนจน เจ็บป่วยตามโรงพยาบาล"

อู๊ด "ชื่นชอบงานศิลปะทุกแขนงมาตั้งแต่เกิด จะเข้าร่วมชมนิทรรศการศิลปะทุกครั้งที่มีโอกาสและแรงบันดาลใจที่สำคัญคือคนข้างบ้านซึ่งเป็นจิตรกร อู๊ดจะแอบไปดูเขาวาดภาพอยู่บ่อยๆ จนสามารถวาดรูปได้บ้าง

วัน "มีพ่อเป็นแบบอย่างของการสถาปนิก จึงมักจะเห็นภาพของพ่อที่นั่งโต๊ะเขียนแบบ ซึ่งทำให้หนึ่งอยากเป็นสถาปนิกอย่างพอบ้าง จึงเลือกเรียนต่อด้านสถาปัตยกรรม จบ ปวช.

หนึ่ง "เคยอยากทำงานธนาคาร โดยแล้วว่า "ตอนเด็กๆ พ่อพาไปที่ธนาคารเห็นมันกว้างใหญ่ คนเยอะ เปิดแอร์จนหนาว และตอนนั้นเห็นคนที่เขาทำงานรับเงินเป็นตั้งๆ เลยอยากทำงานแบบนั้นบ้าง" แล้วหนึ่งก็เลือกเรียนบัญชี แต่ไม่จบ ถูกไล่ออกเพราะขวยยาบ้า

สอง "อยากเป็นแบบพ่อ ซึ่งสมัยตอนยังเด็กยังไม่รู้ว่าเป็นพนักงานขาย เพียงแต่รู้ว่าพ่อไปติดต่อกับผู้คนที่ตามสถานที่ต่างๆ ทั้งร้านค้า และบริษัทต่างๆ และเวลาอยู่บ้านก็

มีการคิดเลข ทำบัญชี จึงเกิดความประทับใจของภาพที่เห็นจากการทำงานของพ่อ

จ๊อบ เป็นอีกคนหนึ่งที่ชอบศิลปะ จ๊อบเล่าว่า "จำได้สมัยเด็กๆ ชอบวิชาวาดเขียนมาก เวลาครูให้การบ้านจะกลับมาทำทันที" จ๊อบเคยขอแม่อยากเรียนทางด้านศิลปะ แต่แม่ไม่ยอมให้เรียนทางด้านนี้ โดยแม่บอกจ๊อบว่า "เรียนวาดรูปจะรวยได้ยังไง" จ๊อบจึงต้องเรียนช่างยนต์ตามใจแม่ แต่ก็ยังไม่ทันจบต้องออกก่อน

เป๊ยก อยากเป็นนักขับรถแข่ง เพราะเด็กๆ มีของเล่นที่รักและชอบมากคือรถแข่งเด็กเล่นที่พ่อซื้อให้ซึ่งมักจะแย่งกันเล่นกับพี่ชายอยู่เสมอ

ทั้งนี้เมื่อเวลาผ่านไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ก็ไม่ได้พัฒนาตนเองไปตามทิศทางของความฝันที่เคยมี จะพบว่า มีเพียงส่วนน้อยที่แม่จะมีทิศทางที่เป็นไปได้ แต่ก็ต้องมีอุปสรรค และทุกคนก็บอกว่า ยาย้าเป็นหนึ่งในอุปสรรคตัวสำคัญที่ทำให้ความฝันไม่สามารถเป็นตามที่เคยหวังไว้ เช่น หนึ่งอยากทำงานธนาคาร ถึงแม่เรียนบัญชี แต่ก็ถูกไล่ออกก่อนที่จะจบการศึกษาเพราะขายยาบ้าในโรงเรียน วันอยากเป็นสถาปนิก แม่จะเรียนจบ ปวช. สถาปัตย์ อย่างตั้งใจ แต่ก็ยังไม่ได้ใช้วิชาความรู้แต่ก็ต้องโดนจับเพราะครอบครองยาบ้า

นอกจากนี้ยังพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างบางรายมีความหวังในชีวิตอยู่ที่สภาพการณ์ภายในครอบครัวของตน เช่น อยากให้พ่อแม่กลับมาใช้ชีวิตคู่เหมือนเดิม ซึ่งพบว่ามีจำนวนถึง 4 ราย ได้แก่ ปลา วัน ตูบ และอู๊ด โดยให้เหตุผลว่าคงจะทำให้ชีวิตของตนเองดีขึ้น ดังคำบอกเล่าต่อไปนี้

ปลา "คิดทุกวันเลย ช่วงที่เขาเลิกกันใหม่ๆ ว่าทำไม เราเคยอยู่ด้วยกันพ่อแม่ลูก แล้วอยู่ๆ ก็ต้องแตกแยกออกไป ตอนนั้นคิดอย่างเดียวว่า ความสุขคือการได้อยู่พร้อมกันพ่อแม่ลูก ถึงจะไม่มีกินก็ขอให้ได้อยู่ด้วยกันเพราะมันคือครอบครัว"

วัน "ถึงเขาจะส่งเงินมาให้ทุกเดือนก็ไม่ทำให้มันเกิดความสุขขึ้น อยากให้เขากลับมาหาเรามากกว่า แต่ก็เป็นไปได้แล้วเพราะเขาแต่งงานใหม่กันแล้ว แต่ใจเราก็ตกใจเหมือนมันฝังอยู่ในความคิดเราตลอดเวลา"

- ตูป "เคยเห็นคนอื่นเขามีพ่อ-แม่-ลูก อยู่ด้วยกัน ก็อยากเป็นแบบนั้น แต่ก็คิดว่าเป็นไปไม่ได้แล้ว"
- อู๊ด "ผมเคยเกลียดพ่อที่ทิ้งพวกผมกับแม่ ปล่อยให้แม่ลำบาก ทำไมเขาต้องเลิกกัน พ่อผมมีแฟนมีลูกก็เริ่มเข้าใจมากขึ้น"

นอกจากนี้พบว่า มี 2 รายที่มีความหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งมีผลต่อความรู้สึกและคิดว่าเหตุการณ์ดังกล่าวมีผลต่อชีวิตตน เช่น

- บีม ที่คิดว่า การเสียชีวิตของแม่ ทำให้ชีวิตเธอเปลี่ยนไป "คิดถึงแม่ตลอด เวลาที่ทำผิดหรือเกิดเหตุการณ์อะไรที่รู้สึกเสียใจ เหมือนเคยมีแม่ปลอบ เคยคุยกัน ก็จะคิดอยู่เสมอว่า ถ้าแม่ยังอยู่ เราก็คงดีกว่านี้ ก็พยายามบอกตัวเองว่าเป็นไปไม่ได้หรอก แต่ก็อดไม่ได้ที่จะคิดโดยเฉพาะเวลาอยู่คนเดียวจริงๆ"
- สร ผู้ไม่เคยรู้จักเลยว่า พ่อแม่ของเธอเป็นใคร "เวลาดูหนังละครที่มีแบบพ่อแม่ลูกอะไรอย่างนี้ก็จะแวบขึ้นมาตลอด เหมือนมีปมด้อยก็เลยอยากมีพ่อแม่เหมือนคนอื่นบ้างก็คงดีกว่านี้"

และอีก 3 ราย ที่เคยมีเป้าหมายชีวิตให้ตนเองมีชีวิตที่ดีขึ้นจากความยากจนที่เป็นอยู่ เช่น

- คิด "ตั้งแต่เด็กเราก็ลำบากมาตลอด ตอนอยู่กับพ่อแม่ก็คิดว่าทำไมเรามันถึงต้องลำบากอย่างนี้ ไม่ได้อยากรวยมีเงินมากมาย แต่ก็ไม่อยากลำบาก พอมีเมียมีลูกก็สงสารเขาที่ต้องลำบากกับเราด้วย"
- บอย "อยากรวยมาก ก็ได้แต่ฝันหวาน ไม่เคยทำอะไรที่น่าจะรวยได้ ก็เป็นได้แค่นี้ครับ"
- วีระ "อยากรวย อยากสบายกว่านี้ แต่ก็คิดว่าคงเป็นไปไม่ได้ เรียนก็ไม่สูง ก็ไม่รู้มันจะ

ไปทำอะไรถึงจะรวยกับเขาบ้าง ก็คิดเฉยๆ ไม่รู้จะทำยังไง"

จะเห็นได้ว่าเป้าหมายในชีวิตของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องความหวังหรือความใฝ่ฝันในอดีตนั้น ส่วนใหญ่ไม่สามารถเป็นจริงได้ตามที่หวังหรือใฝ่ฝัน และไม่ได้มีการใช้ความพยายามในการพัฒนาตนเองไปยังเป้าหมายนั้นอย่างจริงจัง

2. เป้าหมายชีวิตที่เป็นการวางแผนชีวิตโดยรวมในอดีต

จากการศึกษาพบว่าโดยส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนชีวิตโดยรวมในระยะยาว แต่จะใช้ชีวิตแบบไม่มีเป้าหมาย จะพบว่ามีเพียง 3 รายที่เคยใช้ชีวิตที่ผ่านมาโดยมีการกำหนดจุดหมายและวางแผนดังนี้

จ๊อกกี้ เป็นผู้ที่มีการวางแผนชีวิตที่ชัดเจนคนหนึ่ง ด้านการเรียน การวางแผนคิดว่า เริ่มจากจบ ม.3 แล้วไปอยู่กับย่าที่จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งจะไปเรียน ปวช.ให้จบ และหลังจากนั้น เธอคิดว่าจะมาเรียนต่อในระดับ ปวส. และปริญญาที่กรุงเทพฯ ถือว่าจ๊อกกี้มีการวางแผนไว้ในระยะยาวในเรื่องการศึกษา แต่การพัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น จ๊อกกี้สามารถทำได้ส่วนหนึ่งคือจบปวช. และได้สอบเข้าเรียนต่อในระดับอนุปริญญาที่สถาบันราชภัฏของจังหวัดเพชรบุรี ถึงแม้จะไม่ได้เข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ จนจบปริญญาตรีอย่างที่ตั้งเป้าหมายไว้ก็ตาม ทั้งนี้เพราะจ๊อกกี้บอกว่าส่วนหนึ่งมาจากการมีครอบครัวและเข้าไปพัวพันกับยาบ้าทำให้เป้าหมายชีวิตล้มเหลว เธอเล่าว่า "พอเราติดมัน อะไรก็เปลี่ยนไป การจะให้คิดกลับไปเรียนก็ไม่มีอยู่แล้วตั้งแต่แต่งงาน พอมาติดยาบ้าและขายด้วยก็ยังไม่คิดถึงเลยว่าจะกลับไปเรียนอีก"

มี หลังจากมีแต่งงาน การใช้ชีวิตก็เริ่มมีการวางแผนมากขึ้น มีการกำหนดเป้าหมายชีวิตไว้ที่ลูกสาวคนโตที่มีอยู่ โดยกำหนดไว้ว่า "จะส่งเสียลูกสาวให้เรียนสูงที่สุดเท่าที่จะส่งเขาเรียนได้" มีให้เหตุผลว่าไม่อยากให้ลูกลำบากเหมือนตนเองกับภรรยา มีจะพูดคุยกับภรรยาเสมอเรื่องลูกสาว ด้วยการวางแผนชีวิตไว้เช่นนั้นทำให้มีทำงานหนักมากขึ้น ต้องขับรถบรรทุกข้าวไปยังต่างจังหวัดที่มากเที่ยว

ขึ้น และไปไกลมากขึ้น เพื่อให้ได้เงินเดือนเพียงพอกับค่าใช้จ่ายและค่าเล่าเรียนของลูก จนกระทั่งยาบ้าเป็นตัวทำลายเป้าหมายที่วางไว้ เมื่อมีถูกจับข้อหาครอบครองยาบ้า และยอมรับว่าเสพยาบ้าเพื่อให้ทำงานได้มากขึ้นเพื่อลูกของตน

เค เป็นเด็กหนุ่มที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี อีก3เดือนเท่านั้น เค็ก็จะสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตอย่างที่เคตั้งเป้าหมายชีวิตไว้ เคเล่าว่า "ผมเคยบอกกับพ่อแม่ว่าผมจะต้องรับปริญญาให้ได้ พอมาติดยาบ้าก็การเรียนตก แต่ผมก็พยายามเลิก ตอนนั้นมาบำบัดครั้งที่ 1 พอกลับไปก็เล่นอีก เพื่อนชวน" เคมาเข้ารับการบำบัดครั้งนี้เป็นครั้งที่ 3 ด้วยความมุ่งมั่นว่าจะต้องเลิกให้ได้ เพราะเขาอยากเอาชนะตัวเองและได้กำลังใจจากอาจารย์ท่านหนึ่งที่ให้โอกาส "ผมประทับใจท่านมาก เคยเรียกผมไปคุยบอกมีอะไรก็ออกมาตามตรง ผมก็เล่าให้ฟังว่าติดยา ท่านไม่ว่า บอกว่าอยากเลิกไหม ผมก็บอกว่า เคยเลิกมา 2 ครั้งแล้ว ท่านก็บอกว่าครั้งนี้ครั้งสุดท้าย มาที่บ้านผมเลย ไปคุยกับพ่อแม่" เคพูดถึงอาจารย์ด้วยความภูมิใจ ตัดสินใจมาบำบัดครั้งที่ 3 นี้ เพราะเขาต้องการเป็นบัณฑิตแบบชาวสะอาด "ผมอยากจะมีต้นชีวิตใหม่เรียนจบและเลิกยาได้"

3. เป้าหมายชีวิตและการพัฒนาตนเอง ณ ปัจจุบันคือช่วงที่ทำการศึกษาวิจัยนี้

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม คือทั้งผู้เสพยาบ้าที่ต้องโทษในทัณฑสถานและผู้เข้ามาบำบัดรักษาในโรงพยาบาลจิตเวช ให้ความเห็นว่าการถูกจับและการเข้ามารับการรักษาเป็นการทำให้ได้หยุดคิดทบทวนเรื่องราวของชีวิตที่เกิดขึ้น ได้พูดคุยกับเพื่อนๆ คนอื่นๆ และการที่ไม่ได้เป็นผู้เสพยาบ้าแล้วทำให้คิดถึงเป้าหมายชีวิตและการพัฒนาตนเองในอนาคต ซึ่งสามารถสรุปได้เป็นกลุ่มดังนี้

3.1 กลุ่มที่วางเป้าหมายชีวิตอนาคตว่าจะกลับไปเรียนหนังสือต่อและหางานทำ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาบ้าอีก กลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยรุ่น นักเรียนที่เรียนไม่จบจากการถูกไล่และลาออกจากที่เสพยาบ้า ตัวอย่างได้แก่

จ๊อบ ตั้งใจมาบำบัดรักษาเพื่อเลิกยาให้ได้จริงๆ และจะกลับไปเรียนต่อด้าน

ศิลปะที่เคยอยากเรียน โดยมีแม่และแฟนสาวเป็นผู้ให้กำลังใจ “แม่มาเยี่ยม บอกแม่แล้วว่าจะเรียนไทยวิจิตร แม่ไม่ว่า แฟนก็บอกจะเรียนได้หรือ ผมก็บอกคอยดูก็แล้วกัน” จีบเล่าด้วยใบหน้ายิ้ม

หนึ่งกับสอง ทั้งสองเข้ารับการบำบัดพร้อมกัน และบอกว่าจะกลับไปเริ่มต้นใหม่เพื่อแม่ “ตอนแรกเหมือนโดนหลอกมาบำบัด โกรธมาก พอถึงวันนี้ ผมว่าโชคดีที่ได้เข้ามาคงไปเรียนใหม่ให้จบ ” หนึ่งเล่าความรู้สึก ส่วนสองบอกว่า “เสียดายถ้าเรียนมาป้านี้คงเข้ามหาวิทยาลัยเหมือนเพื่อนๆ แล้ว แต่ไม่เป็นไร ผมจะไปเรียนต่อจะช่วยเหลือทำงาน”

นอกจากนี้ก็มี บอล เซ สร และโอ ที่ตั้งใจจะกลับไปเรียนต่อให้จบการศึกษาตามที่ตัวเองออกมาก่อนกลางคืน

3.2 กลุ่มที่วางเป้าหมายชีวิตในอนาคตว่าจะตั้งใจทำงานและไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาบ้าอีก ได้แก่

บอย อีก 1 ปี 6 เดือน บอยจึงจะพ้นโทษจากข้อหามียาบ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย แต่ ณ วันนี้บอยตั้งใจแน่วแน่ว่าเมื่อพ้นโทษออกไปจะไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับวงการนี้อีก และจะตั้งใจทำงานดูแลแม่ที่อายุมากแล้ว

ตูป เข้ารับการบำบัดอีกประมาณ 1 สัปดาห์ ตูปก็จะไปทำงานกับศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ที่ซึ่งตูปเคยฟังฟัง สมัยติดกาบ ตูปเล่าว่า “ประทับใจพี่ๆ ที่นั่นเขาไม่เคยซ้ำเติมเราเลย พามาบำบัด มาเยี่ยม ก็เลยตั้งใจจะไปทำงานช่วยเหลือเขาที่นั่น อย่างน้อยเราก็เคยผ่านชีวิตจากที่นั่นมาแล้ว จะได้ตอบแทนเขาด้วย”

หวาน กำหนดเป้าหมายชีวิตว่าจะทำงานและใช้ชีวิตคู่ หวานพบผู้ชายคนหนึ่ง ซึ่งหวานบอกว่ารู้สึกรักทันทีที่เห็นและได้พูดคุย หวานเจอผู้ชายคนนี้เมื่อมาบำบัดครั้งแรก และผู้ชายคนนี้ ก็มาบำบัดเช่นกัน ครั้งนั้นทั้งคู่หนีออกจากโรงพยาบาลด้วยกัน และกลับบ้านไปพบกับพ่อแม่ และตั้งใจจะแต่งงานกัน ตั้งใจกลับตัวและเลิกยาบ้า ทั้งคู่จึงแยกกันเข้ารับการบำบัด “หวานมาบำบัดที่นี้ต่อเป็นครั้งที่ 2 เขา

บำบัดที่ลพบุรี แม่ของหวานพาไป เพราะเขามาที่ธัญญารักษ์หลายครั้งแล้ว" และหวานเล่าถึงอนาคตต่อว่า "ตั้งใจว่าจะทำงานที่พี่ของเขาหาไว้ให้ แม่หวานบอกว่ารักกันไม่เป็นไร แต่ให้ดูกันไปก่อน ไม่รู้ว่าเขาจะรักจริงขนาดไหน ก็เพิ่งเจอกัน" นอกจากนี้ยังมี วีระ คิด ตัน กร ที่มีความคิดอย่างเดียวกันคือกลับไปทำงาน

3.3 กลุ่มที่วางเป้าหมายชีวิตในอนาคตว่าจะเริ่มต้นชีวิตครอบครัวที่ดี

บีม อีก 3 เดือน ลูกที่อยู่ในท้องของเธอก็จะออกมาลืมตาดูโลก แต่โทษเธอยังคงเหลืออีก 5 เดือน ที่ต้องอยู่ในทัศนสถาน บีมบอกว่าเธอตั้งใจที่จะเลี้ยงดูลูกของเธอเมื่อพ้นโทษ และเริ่มต้นชีวิตใหม่กับสามีซึ่งติดคุกและจะพ้นโทษในช่วงเดียวกัน บีมเล่าว่า "ดีใจที่ท้องแต่ก็เหมือนมีกรรมที่ต้องให้เขามาลำบาก แฟนเขาเขียนจดหมายมาให้กำลังใจตลอด บอกว่าเราจะเริ่มต้นชีวิตกันใหม่"

มี อีก 3 เดือนก็จะพ้นโทษ ภรรยาและลูกสาวจะมาเยี่ยมบ่อยขึ้น มีเล่าว่าจะพูดกับลูกเสมอว่า "พ่อจะไม่ทำอีก" และลูกสาวของมีก็จะเป็นกำลังใจและบอกกับมีจะรอพ่อและจะเริ่มต้นใหม่ด้วยกัน

น้อย อีก 6 เดือน น้อยจะได้อิสระ เธอตั้งใจกลับไปอยู่กับลูกคนเดียวที่มี ซึ่งฝากแม่เลี้ยงไว้ และไม่ได้เจอกันมานาน น้อยบอกว่าจะเลิกเป็นนักร้องคาเฟ่ จะไม่กลับไปหาสามีคนนี้ที่ทำให้เธอติดคุก เธอเลือกที่จะเริ่มต้นใหม่กับลูก และพ่อแม่ที่ต่างจังหวัด ซึ่งเธอติดต่อไว้แล้วทางจดหมาย และทุกคนยินดีที่จะได้ต้อนรับการกลับมาของน้อย "โชคดีที่ลูกได้อยู่กับยายกับตาที่รักเขามาก น้อยทิ้งเขามานานคงได้เวลาที่จะกลับไปหาเขาแล้ว" น้อยเล่าถึงอนาคตด้วยความตั้งใจ

3.4 กลุ่มที่ยังไม่มีเป้าหมายชีวิตแน่นอน และยังไม่มั่นใจว่าจะเลิกยุ่งเกี่ยวกับยาบ้าได้อย่างเด็ดขาดหรือไม่ ได้แก่

หยก ผู้ที่คิดเสมอว่าโดนบังคับให้มาบำบัดรักษา ถึงแม้หยกจะพยายามอยู่บำบัดให้ครบตามกำหนดเวลาก็ตาม แต่ก็ไม่ได้ทำให้หยกมั่นใจในตัวเองเลยว่าจะเลิกได้

จริง หยกแล้วว่า "ผมไม่มั่นใจหรอก เหมือนมันยังไม่อ้อมก็โดนหลอกมาก่อน ไม่รู้ว่ากลับไปอาจจะมากกว่าเดิมก็ได้ถ้าสภาพที่ต้องเจอยังเหมือนเดิม" คำยืนยันของหยกที่ทำให้เห็นว่าเขาไม่แน่ใจที่จะเลิกได้

ขวัญ มาบำบัดหลังจากติดมา 2 เดือนแล้วว่า "เพื่อนๆ ที่ยังคงเจอจะเจอกลับไปที่ชวนกันอีก ผมก็คงหนีห่างแต่ก็ไม่แน่ใจว่าจะได้นานหรือเปล่า เพราะแถวบ้านและโรงเรียนก็มียา มีคนเสพยาให้เห็นอยู่"

และนอกจากนี้ยังมีตัวโสภณี่ที่คิดเห็นว่า เธอก็คงกลับไปหาเพื่อนเก่าๆ เพราะไม่รู้จะไปไหน แต่ตัวก็เหลือโทษอีก 3 ปีซึ่งเธอคิดว่าอาจทำให้เธอเปลี่ยนใจได้